

ETT VANLIGT LIV ÄR NÅGOT SÄRSKILT

Sidan 8

För 19-åriga Kajsa är julen
årets höjdpunkt [Sidan 3](#)

”Det är inte skamligt att
gå i parterapi” [Sidan 20](#)

När det är omöjligt att förlåta
kan du kanske försonas [Sidan 22](#)

En bra jul, också med färre klappar

»Handelns förväntningar på julhandeln i år är onödigt högt ställda.«

NÄR DEN HÄR tidningen landar i postlådorna är det ännu ett par veckor till jul och i många hem pågår julförberedelserna för fullt. Ingen helg bär på så höga förväntningar som julen. Även om man traditionellt tänker att julen är barnens högtid så är det kanske ändå föräldrarnas förväntningar som är högst ställda. I alla fall är det ofta föräldrarnas ansvar att se till att de egna, barnens, samt far- och morföräldrars, högt ställda förväntningar infrias.

Utöver barn och vuxna finns det en grupp till som eventuellt har ännu högre ställda förväntningar på julen – handeln. Även om vi vet att mer konsumtion inte är det den här planeten behöver har julen i stigande takt blivit konsumtionens förlovade högtid. Och får man tro handeln kommer julen 2023 inte att utgöra något undantag – snarare tvärtom. I ett pressutskick säger branschorganisationen Finsk handel att man i år är mer positiv gällande förväntningarna på detaljhandeln i december (läs: julklappskonsumtionen) än vad man var ifjol.

DEN ALLMÄNNA INFLATIONEN samt höjda bränsle- och energipriser påverkade julhandeln negativt för ett år sedan. Med tanke på att samma faktorer fortfarande påverkar finländarnas ekonomi kan man fråga sig om handelns positiva förväntningar är realistiska.

I synnerhet som stigande räntor i högre

grad än ifjol påverkar många finländares köpkraft. Men något behov av att lätta på "förväntningstrycket" på ekonomiskt pressade finländare verkar handeln inte ha. I stället har man tidigare år konstaterat att "en stor optimism är avgörande för hur julhandeln lyckas".

På basis av en gatugallup som Yle gjort bland vanliga finländare kunde man dra slutsatsen att handelns förväntningar är onödigt högt ställda. Flera av de svarande konstaterar att pengarna sitter hårdare åt i år. Någon har redan diskuterat med barnen och förberett dem på att det inte kan bli så många klappar i jul. De ekonomiska förutsättningarna är helt enkelt sådana.

I ett pressutskick från Vasa svenska församling konstaterar också diakonitjänsteinnehavare Hanna-Maria Hakala att julen inte är en glädjens högtid för alla. "För många innebär det en ökad stress och en tid med extra utgifter", säger hon.

DET HÄR ÄR SÄKERT en utopi, men tänk om också andra än de som tvingas till det kunde ta en diskussion om mängden julklappar i år. Att vi kollektivt skulle kunna stå emot handelns tanke att den här julen konsumtionsmässigt måste överträffa den förra för att anses lyckad. Att det till och med kunde ses som en seger om detaljhandeln i december i år minskade istället för ökade. Att vi i större utsträckning, som Kajsa Sjöström här på samma uppslag, kunde konstatera att det räcker långt med att släkten är samlad och firar tillsammans med varm stämning och gemenskap.

Nicklas Storbjörk är chefredaktör på Kyrkpressen.

KP
KYRKPRESSEN

REDAKTIONEN

Chefredaktör, vd
Nicklas Storbjörk
tfn 040 144 6200

Redaktionsansvarig
Sofia Torvalds
tfn 040 831 6748

Prenumerationer
Åsa Nordström
tfn 040 831 6614
(ej sms)

Layout
Malin Aho
tfn 040 831 6902

Redaktör
Jan-Erik Andelin
tfn 044 564 6000

Redaktör
Christa Mickelsson
tfn 050 361 6491

Redaktör
Rebecca Pettersson
tfn 040 831 6788

Redaktör
Österbotten
Johan Sandberg
tfn 040 831 3599

Redaktör
Pian Wistbacka
tfn 040 831 5797

Redaktörer e-post:
förnamn.efternamn@kyrkpressen.fi

KONTAKTUPPGIFTER

Redaktionen i Helsingfors
Södra kajen 8
00130 Helsingfors
tfn 040 831 6545
redaktionen@kyrkpressen.fi

Redaktionen i Österbotten
Norrmalmsgatan 21 A, 68600
Jakobstad, tfn 040 831 3599

Utgivare: Fontana Media Ab
Paradbild: Rebecca Pettersson
Tryck: Botnia Print, Karleby
ISSN 0356-1275

DÄRFÖR FÅR DU KYRKPRESSEN

Kyrkpressens adressuppgifter kommer från församlingarna, som för register över sina medlemmar. Kyrkpressen sänds till alla hem i församlingar som prenumererar på den till sina medlemsshushåll. Den är en hälsning från den församling och kyrka du tillhör. Kontakta din församling för adressändringar eller om du inte vill ha KP. Privata prenumeranter kontaktar Kyrkpressen: prenumeration@kyrkpressen.fi tfn 040 831 6614

PRENUMERATIONSPRISER:

Finland 60 € Utlandet 84 €

www.kyrkpressen.fi

facebook.com/kyrkpressen

instagram.com/kyrkpressen

I DETTA NUMMER

Det blir många nya namn i kyrkomötet

Det blir ett spännande och intressant kyrkomötesval för Borgå stift, tror Lucas Snellman. Många kandidater har erfarenhet från den globala kyrkan.
Sid 6

Om kontemplation

Vägen till kontemplation kräver tre steg: läsning, meditation och bön. Det skriver Patrik Hagman efter att ha läst den medeltida kartusianmunken Guidos råd för att uppnå gemenskap med Gud.
Sid 11

Hon går i kyrkan för att få julstämning

Skådespelaren och sångaren Marika Westerling har haft svårt att få tag på den innerliga julstämningen – i år försöker hon hitta den i kyrkan.
Sid 18

Hon vill hjälpa andra att be om hjälp

Ester Rudnäs gifte sig tidigt och levde som ung med en depression. Senare insåg hon att ett äktenskap kräver arbete – och att det inte är för sent att byta bana om man tidigare valt fel.
Sid 20

Avdelningar: Nyheter **Sid 4** / Feature **Sid 8** / Inkast **Sid 11** / Den här söndagen **Sid 12** / På gång i din församling **Sid 13** / Stiftssidan **Sid 17** / Kulturen **Sid 18** / Feature **Sid 20** / Opinion **Sid 27**

”Julen är det bästa jag vet!”

Vem är du? 19-åriga Kajsa Sjöström från Mariehamn älskar julen så mycket att hon lyssnar på julmusik året om och gläds över att den affär hon jobbar i inleder julen i oktober.

TEXT: **SOFIA TORVALDS**
FOTO: **TINCA BJÖRKE**

När **Kajsa Sjöström** får frågan på vilket sätt hon får den allra första julkänslan varje år svarar hon att det är en svår fråga att svara på – hon lyssnar nämligen på julmusik året om!

– För mig är det väntan på julen hela tiden. Julen är det bästa jag vet! Men den riktiga julkänslan infinner sig när det blir kallare i november och den första snön börjar falla.

Varför är julen så viktig för dig?

– Julen har varit så speciell för mig ända sedan jag varit liten. Det är en sådan himla varm stämning och gemenskap. Alla umgås med varandra, hela släkten är samlad. Så är det inte så ofta under året.

– Vartannat år firar vi med pappas släkt, vartannat med mammas. Mammas släkt är större, då brukar vi vara omkring tjugo personer. Det blir lite av ett knytkalas, där var och en tar med sig något till julbordet.

Om du fick välja en maträtt från julbordet, vilken skulle den vara?

– Julskinkan. Pappa och mamma brukar laga skinkan den 23 december. Den är som godast den 23.12 på kvällen, då den är lite ljummen. Då äter jag den på svartbröd med lite sötost på. Det är jättegott.

Är julklappar viktiga för dig?

– Nej, faktiskt inte alls. Det viktigaste för mig är att hela släkten är samlad. Jag klarar mig utan julklappar. Det låter klyschigt att säga så, men det är faktiskt sant.

Vilken julmusik lyssnar du helst på?

– Jag gillar all julmusik. Jag har en lista på Spotify med en salig blandning. Där finns lugnare låtar och lite poppigare.

Vilka är dina tre största favoriter?

– *Vår julsinka har rymt* med Werner & Werner, *All I want for Christmas is you*, och sedan *Julen är här* – den kan inte gå fel.

– Min morbror är kantor, och han brukade alltid spela piano hos min mormor och morfar när jag var liten. Vi kusiner sjöng alltid *Julen är här*. Den är extramysig att sjunga i kyrkan.

Hur ska julpyntet se ut?

– Julgran, absolut. Ljusslingor tycker jag är viktiga, för när de lyser är det så hemtrevligt att komma hem – hela huset lyser. Jag tycker bäst om

GÖR:

Går i gymnasiet och jobbar i en affär där julen kommer redan i oktober. ”Jag älskar det!”

FAMILJ:

Mamma, pappa och en 17-årig lillasyster.

INTRESSEN:

Aktiv i ungdomsarbetet i Mariehamns församling, tränar gymnastik och deltar i internationella och nationella tävlingar.

ljusslingor med gulvitt ljus, det känns stilrent.

– Vi har också alltid en adventsljusstake. Det tycker jag är jättemysigt. Vår ljusstake är väldigt gammal, det är bara att byta till nya ljus varje år.

Hur mycket bakar ni inför jul?

– Pepparkakor bakar vi redan inför lillajul. Vi lagar en jättesats, så att den räcker ända fram till jul.

Går ni i julkyrkan?

– Jo, det gör vi på julafton. Jag tycker det är en så mysig tradition att börja dagen med att gå i kyrkan och sen komma hem och äta gröt. Det är en så underbar stämning i julkyrkan för att alla är så glada.

Om du fick vara med i en jultablå, vem skulle du helst vara och varför?

– Då skulle jag nog vilja vara ängeln Gabriel eftersom han har en så fin uppgift i att meddela jungfru Maria om att hon ska föda Jesus.

Har du något litet jultips till människor som har svårt att hitta julstämningen för att de stressar så mycket?

– Försök stanna upp och njuta av stunden istället för att stressa över allt som kommer. Frisk luft gör även susen, så ta en promenad och tänk på något annat så kan du fortsätta med alla förberedelser när du kommer hem. Man brukar bli på bättre humör med lite fysisk aktivitet och frisk luft.

FMS arbetar bland annat i Mauretanien, där klimatförändringen påverkar miljön. FOTO: FINSKA MISSIONSSÄLLSKAPET

Svenska enheten drabbas också då FMS skär ner

Finska Missionssällskapets omställningsförhandlingar innebär att personalstyrkan minskar med 42 årsverken genom uppsägningar och pensioneringar. Den svenska verksamheten påverkas också, men det är ännu oklart i vilken mån.

TEXT: **JOHAN SANDBERG**

– I det här skedet är det inte möjligt att säga exakt vilka effekter omställningsförhandlingarna får på den svenska enheten. Effekten kommer att synas men ändå inte på ett dramatiskt sätt, säger Missionssällskapets verksamhetsledare Pauliina Parhiala.

Hon försäkrar att enheten Svensk service kommer att fortsätta. Enheten betjänar församlingarna i Borgå stift samt alla dem som vill skö-

ta kontakten till Missionssällskapet på svenska.

Missionssällskapet har idag 171 anställda. När omställningsförhandlingarna började i september bedömdes behovet att minska personalen vara högst 55 personer. Nu har man stannat för att minska styrkan med 42 årsverken jämfört med det här årets nivå. Det är en fjärdedel, eller 24 procent. Minskningen sker genom uppsägningar, pensioneringar och tidsbundna arbetsavtal som inte förlängs. Till följd av organisationsförändringar kommer också nya arbetstillfällen att uppstå. Därför är det slutliga antalet uppsägningar ännu inte känt.

– Det är en stor och beklaglig förändring för Missionssällskapet, vår personal och våra kompanjoner. Nu får vi hoppas och be att framtiden bär något gott med sig.

De som berörs av hot om uppsägning är förvarnade.

– Vår målsättning är att vi i början av december har klart för oss för vem hotet förverkligas och för vem vi hittat nya uppgifter. I verksamheten kommer man att börja märka förändringarna under nästa år, säger Parhiala.

Familjen Anna och Bertrand Tikum som är utsända av Missionssällskapet i Botswana upplevde en dramatisk vecka när förhandlingarna var klara.

– Tyvärr är det ett stort antal människor som blir uppsagda och i vissa länder ska verksamheten stegvis dras in. Vi får behålla våra jobb och arbetsuppgifterna vi har i Botswana, säger Anna Tikum.

– Utöver det vet vi inte så mycket mera än vad som stod i pressmeddelandet som Missionssällskapet sänt ut. Vi vet inte vem hotas av uppsägning.

Hon räknar med att det kan bli förändringar i hennes arbete.

– Organisationen har genomgått en stor omstrukturering och det kommer att synas i arbetsbilden för många. Något kan komma att sättas till och man kan börja höra till någon grupp. Ute på fältet har vi våra arbetsuppgifter kvar.

Utgifterna större än inkomsterna

De senaste åren har Missionssällskapets ekonomiska resurser minskat drastiskt. Genom de

TIPSA OSS!

Har du ett nyhetstips?
Epost:
redaktionen@
kyrkpressen.fi
Telefon:
040 831 6902

Kandidatnomineringen inför kyrkomötesvalet och valet av stiftsfullmäktige har avslutats. Här följer en preliminär sammanställning av listorna och kandidaterna.

TEXT: **SOFIA TORVALDS**

Valet av kyrkomöte för Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland och av stiftsfullmäktige i kyrkans nio stift sker den 13 februari 2024. Sammanlagt väljs 96 ombud till kyrkomötet, 32 präster och 64 lekmän. Borgå stift har två prästombud och fyra lekman-ombud i kyrkomötet. Ett av lekman-ombuden representerar Åland.

Stiftsfullmäktige består av 21 medlemmar, 14 lekmän och 7 präster. Ett lekman-ombud i Borgå stiftsfullmäktige representerar Åland. Stiftsfullmäktigestöder och främjar att kyrkans uppgift förverkligas i stiftet och församlingarna.

De som i februari väljs till kyrkomötet och stiftsfullmäktige väljs för fyraårsperioden 1.5.2024–30.4.2028.

SAMMANSTÄLLNING AV KANDIDATLISTOR

PRÄSTOMBUD TILL KYRKOMÖTET

För kyrkomötesvalet 2024 har följande valmansföreningar inlämnat kandidatlistor för prästombud:

Jesus i centrum (ombud Ulf Emeleus) med kandidaterna:

Erikson Samuel, kaplan, Vörå
Hägglom Albert, verksamhetsledare, organisationskonsult, Pedersöre
Norrback Daniel, kyrkoherde, Kristinestad
Riskä Magnus, TD, docent, Helsingfors
Rosqvist Tuomas, församlingspastor, JD, Helsingfors
Sandell Torsten, bibellärare, koranforskare, Helsingfors

Tillsammans för kyrkan (ombud Berndt Berg) med kandidaterna:

Anderssén-Löf Mia, stiftsdekan, TD, Borgå
Friman Rose-Maj, kyrkoherde, Korsholm
Hägglom Benjamin, församlingspastor, Vasa
Puska Mari, kyrkoherde, Mariehamn
Ray Tomas, TM, vikarierande universitetslärare, Helsingfors
Westerlund Johan, kyrkoherde, kontraktsprost, Raseborg

LEKMANNAOMBUD TILL KYRKOMÖTET

För kyrkomötesvalet 2024 har följande valmansföreningar inlämnat kandidatlistor för lekman-ombud:

För Kristi kyrka (ombud Krister Mård) med kandidaterna:

Blomberg Anders, utbildningsexpert, sjukskötare, Esbo
Gädda Matias byggnadsingenjör, projektchef, Helsingfors
Hjulfors Torvald, pensionerad rektor, Pedersöre

Myrskog Carolina, TM, timplärare, Åbo
Pajunen Niklas, privatföretagare, Helsingfors
Saarukka Karin, pensionerad lektor, Kronoby
Sandell Torbjörn, jurist, Karleby
Stenlund Göran, FM, pensionerad verksamhetsledare, Vasa
Åbacka Susanna, fysioterapeut, Närpes

En kyrka för alla (ombud Maximilian Mannola) med kandidaterna

Achrén Ulla, EM, Åbo
Eklöf Jeje, verksamhetsledare, Vanda
Forsell Ann-Christine, EM, företagare, Raseborg
Harms-Aalto Martina, FM, kommunikationsföretagare, Helsingfors
Ismark Anita, pensionerad kommun-

direktör, kommunalråd, Korsnäs
Lindholm Frank, pensionär, Raseborg
Smedjebacka Sonja, kantor, musiklärare, Karleby
Terho Johanna, ungdomsarbetsledare, Borgå
Öster Magnus, direktör, EK, Vasa

Majoriteten av Borgå stifts ombud ställer inte upp för omval.

FOTO: KYRKANS BILDBANK/
AARNE ORMIO

Dessa kandiderar i de kommande kyrkliga valen

Kontunen Emilia, präst, Vörrå
Lagerroos Janette, kaplan, Pargas
Lindeman Jon, kyrkoherde, Finström
Lundgren Andreas, församlingsspastor, Sibbo
Lundström Anders, kaplan, Korsholm
Nyberg Daniel, kaplan, Esbo
Repo-Rostedt Maria, präst, Helsingfors
Smeds Helena, tf kaplan, Nykarleby
Strömbäck Patrica, kaplan, Närpes
Terho Johan, församlingsspastor, Borgå
Terlinden Yvonne, TD, familjerådgivare, Raseborg
Vuoristo Camilla, JM, TM, Esbo
Westerholm Wille, kaplan, Raseborg
Wilman Tuija, präst, Borgå

LEKMANNAMEDLEMMAR TILL STIFTSFULLMÄKTIGE

För stiftsfullmäktigevalen 2024 har följande valmansföreningar inlämnat kandidatlistor för lekmanamedlemmar:

För Kristi kyrka (ombud Göran Stenlund) med kandidaterna:

Blomberg Anders, utbildningsexpert, sjukskötare, Esbo
Brännbacka Kent, IT-ingenjör, Larsmo
Eklund Åsa, diakon, socionom, Pedersöre
Galls Leif, tf diakoniarbetare, Korsholm
Myrskog Carolina, TM, timlärare, Åbo
Mård Krister, företagare, Pedersöre
Pajunen Niklas, privatföretagare, Helsingfors
Pått Solveig, museiserviceansvarig, Korsholm
Sarelin Birgitta, docent, TD, Nykarleby
Snellman Hans, pensionerad överkommisarie, Karleby
Storvall Kerstin, rektor, utbildningsledare, Nykarleby
Särs Karin, socialarbetarstudent, Helsingfors
Särs Rune, exportchef, Korsholm
Vik Jonatan, student, Helsingfors
Wester Harald, yrkeslärare, Jakobstad
Wikström Johan, ingenjör, Korsholm
Åbacka Susanna, fysioterapeut, Närpes

En kyrka för alla (Maximilian Mannola) med kandidaterna:

Björkman Susanne, agronom, färjeförare, Åbo
Eklöf Jeje, verksamhetsledare, Vanda
Engblom Magnus, DI, Section leader, Sibbo
Englund Greger, PeM, TM, Kyrkslätt
Forsell Ann-Christine, EM, företagare, Raseborg
Helander, Gunnel Maria, arkitekt, Hangö
Ismark Anita, pensionerad kommun- direktör, kommunalråd, Korsnäs
Kokkola Mikael, redaktör, Borgå
Lindholm Frank, pensionär, Raseborg
Lumivirta Sabina, pedagogisk sakkunnig, Helsingfors
Rancken Katarina, PK, Åbo
Riipola Kirsti, pensionerad specialforskare, Pargas
Rosenberg Thomas, PM, skriftställare, Lovisa
Smedjebacka Sonja, kantor, musikalärare, Karleby
Särs Gudrun, läkare, specialist i geriatri, Vasa
Södergård Marja-Lena, pensionerad klasslärare, Vörrå
Terho Johanna, ungdomsarbetsledare, Borgå

PRÄSTMEDLEMMAR TILL STIFTSFULLMÄKTIGE

För stiftsfullmäktigevalen 2024 har följande valmansföreningar inlämnat kandidatlistor för prästmedlemmar:

Jesus i centrum (ombud Ulf Emeleus) med kandidaterna:

Erikson Samuel, kaplan, Vörrå
Norrback, Daniel, kyrkoherde, Kristinestad
Riskä Magnus, TD, docent, Helsingfors
Rosqvist Tuomas, församlingsspastor, JD, Helsingfors
Sandell Torsten, bibellärare, koranforskare, Helsingfors
Östman, Henrik, kaplan, Nykarleby

Tillsammans för kyrkan (ombud Berndt Berg) med kandidaterna:

Apostolidou Eleftheria, församlingsspastor, Träskända
Björklund Mats, kyrkoherde, Malax
Gäddnäs Katarina, församlingsspastor, Mariehamn
Jern Siv, familjerådgivare, Vasa

Många tomma stolar söker namn

Borgå stift har sex ombud i kyrkomötet: två präster, tre lekmän och ett ombud från Åland. Fyra av de tidigare ombuden ställer inte upp för omval. Det innebär ett spännande val för Borgå stift.

TEXT: **SOFIA TORVALDS**

Lucas Snellman, ledande sakkunnig inom kommunikation vid Kyrkanscentral för det svenska arbetet, tycker det är spännande att vi i följande kyrkomöte kommer att ha många nya ombud från Borgå stift.

– På Jesus i centrum-listan finns kandidater kopplade till väckelserörelser, medan Tillsammans för kyrkan-listan är en bredare, mer folkkyrklig lista.

När han tänker på de två prästombuden, och på den sakkunskap det avgående ombudet **Rolf Steffansson** har haft, ser han att det finns starka namn på Jesus i centrum-listan.

– På den listan finns flera som har missionärsbakgrund och är insatta i den globala kyrkan: **Albert Häggblom**, **Magnus Riskä** och **Torsten Sandell**. Albert fick också mycket röster i senaste val, även om han inte blev invald den gången.

Men att ha många jämnstarka kandidater på samma lista kan också vara en risk, eftersom bara den som får mest röster blir invald.

– På Tillsammans för kyrkan-listan finns i sin tur flera prästkandidater med till exempel domkapitelserfarenhet. Jag tänker på **Mia Anderssén-Löf**, **Tomas Ray** och **Johan Westerlund**.

Lucas Snellman tror valet blir spännande. FOTO: ARKIV/NICKLAS STORBJÖRK

»Patrik Hagmans kunnande är svårt att ersätta.«

Tror du att Mia Anderssén-Löf den här gången ligger sämre till för att hon nu är dekan vid domkapitlet och skulle tvingas jäva sig i vissa frågor?

– Jag blev nog lite förvånad över att hon kandiderar, eftersom många beslut i kyrkomötet kopplar till stift eller domkapitel. Samtidigt förstår jag att det behövs en viss kontinuitet i ett läge då många ombud slutar.

När det gäller lekmanallistorna tror Lucas Snellman att **Göran Stenlund**, som ställer upp för omval, ligger bra till för att trygga en viss kontinuitet bland lekmanerna. Men vem "ärver" **Ulla-Maj Wideroos** och **Patrik Hagmans** röster?

– Jag tror att **Martina Harms-Aalto** kan ligga bra till när det gäller att få in någon med en liknande profil som Ulla-Maj, det vill säga en bakgrund inom Sfp och politiskt beslutsfattande.

Vem som blir invald istället för Patrik Hagman är en fråga som är svårare att svara på.

– Patriks kunnande är svårt att ersätta. Jag ser åtminstone inte någon tydlig efterträdare på de här listorna.

I valet till stiftsfullmäktige finns motsvarande listor.

– Den väckelsebetonade prästlistan motsvarar nästan listan till kyrkomötet. På den mer folkkyrkliga listan finns många nya och också unga kandidater.

Lucas Snellman, som i tiden satt med i det första stiftsfullmäktige, tycker att stiftsfullmäktige är en bra skola när det gäller att lära sig hur och var beslut fattas i kyrkan.

– När det gäller de lekmanallistorna kan jag konstatera att kyrkomöteslistorna månat mer om den regionala fördelningen än listorna till stiftsfullmäktige. På en av listorna är tolv av sjutton från Österbotten, på den andra är tretton av sjutton från södra Finland.

Majla Ståhls i Helsingfors blir 90 år i januari. Hon är tacksam över att hon får vara relativt frisk, men hon längtar till Terjärv.

EN LÅNG STORY

Majla Ståhls blir 90 år i januari. Hon minns när bomberna föll över Vasa, hon minns klasskamraterna som förlorade sina föräldrar och hon minns kärleken. Den stora och stillsamma.

TEXT OCH FOTO: **REBECCA PETTERSSON**

Det ringer en kvinna till Kyrkpressen. Hon är 89 år och har skrivit en text om en minnestund som ordnats vid Berta-hemmet i Helsingfors. Hon undrar om vi vill publicera den. Hennes man har dött några månader tidigare och vi pratar lite om det, om saknaden.

Kyrkpressen har deadline samma dag och tidningen är full, så jag måste svara nekande på hennes fråga. Jag undrar om jag får intervjua henne istället.

Kvinnan, som heter Majla Ståhls, är tveksam. Hon säger att hon inte levt något märkvärdigt liv. Att hon inte har något särskilt att berätta. En förmiddag i november träffas vi likväl hemma hos henne i Södra Haga.

Över en tårtbit och några koppar kaffe berättar hon om sitt barndoms Terjärv, om en ung kvinnas resa mot utbildning i det efterkrigstida Finland, och om kärleken. Den som det in-

te slår gnistor om, men som är trygg. Ett 89 år långt perspektiv på vardagens vedermödor i både krigs- och fredstid. Det är väl ändå något särskilt.

Majla växte upp i Småbönders i Terjärv. Egentligen skulle hon heta Maila med i. Det namnet fick hon vid dopet.

– Men min faster var så besviken på att mina föräldrar gett mig ett finskt namn att hon gick till prästen och sa att han skulle stava det med j. Prästen fick ändra det, och så har det varit sen dess, säger hon och skrattar gott åt episoden.

Jag frågar hur det kommer sig att en Terjärv-bo född år 1934 bor i Helsingfors.

– Det är en lång story det, svarar Majla. Och så börjar hon berätta.

Marken skälvde i Terjärv

– När jag var barn var det krigstid och efterkrigstid. Jag minns det ganska bra när de bombarderade Vasa. Man tyckte i Terjärv att man

kände hur marken skälvde. Det var så hårt fruset då.

Majlas pappa var ute vid fronten. Efter en tid blev han sjuk och skickades till Viborgs krigssjukhus för att sedan bli hemförlovad.

– Jag förstod inte så mycket, jag var ju så liten. Men han var i kriget hemskt länge och då han kom hem tyckte jag som barn att han såg lite underlig ut. Kläderna hängde på honom och han var avmagrad. De blev ju det i kriget.

Kanske var det någonstans här, i barndomens Småbönders, som hennes längtan efter att arbeta inom vården föddes. De flesta familjer bestod av många barn, och tillgången till vård var knapp.

– Många dog. Livet var sådant då. Då fanns det inget centralsjukhus i Karleby med barnläkare, och det fanns ingen hjälp mot infektionsjukdomar.

Också i Terjärv var tillgången till vård skral.

– Det blev också därefter. Mycket av ansvaret låg på lärarna i småskolan.

Majla berättar om hennes jämnåriga skolkamrater. En liten pojke med sju syskon vars mamma dött.

– Redan ett år utan mamma är mycket i en stor familj med jordbruk och kossor.

En annan familj gick samma öde till mötes. Där var barnen förvisso bara två, men en av pojkarna gick på Majlas klass.

– Han var så ynklig, snorig och tanig den där pojken. Det sades att pappan hade något med nerverna och det fanns ju inte mycket hjälp att få. Fast jag själv var barn så förstod jag att vissa pojkar var ganska otvättade.

Hon berättar om en flicka som var femton år och dog i leukemi. Att småbarn dog tvingades man vänja sig vid, men när en tonåring gick ur tiden drabbade det samhället.

– Det var sorgligt i hela byn. Så var livet då. Man levde med i de andra familjernas liv. Det kunde någon gång vara lite negativt också. Nyfikenheten skulle man ju inte ha behövt ha. Men i allmänhet var det positivt. Man delade bördorna och stödde varandra. Särskilt kvinnorna.

Men i bybutiken grälade kvinnorna. Alla visste att det lilla som kom in behövde delas, att alla skulle ha en liten bit av allt. Det var bara det att det fanns så lite att dela på i den lilla sidobyen på den österbottniska landsbygden.

Från vävning till vård

Vidare utbildning var ingen självklarhet för varken Majla eller någon annan landsortsflicka. Men hon gick i Kronoby folkhögskola.

– Där var det vävningen som dominerade. Jag var intresserad och det var nyttigt också. Det hade inte varit så rikligt i hemmen innan kriget, men hela krigstiden slet man bara på det man hade. Det var ett stort arbete för alla mammor och husmödrar att hålla kläder och sängkläder åt barnen.

Så småningom fortsatte studierna vid Borgå folkakademi. Gymnastiklärarinnan vid folkakademin kom från Karleby, och hon uppmanade Majla att studera vidare. Det skulle hon också komma att göra. Men först behövde hon få loss lite pengar.

I Majlas hemtrakter var det ont om jobb, så hon reste till Stockholm. Första dagen i Sverige köpte hon dagens tidning och läste igenom

platsannonserna. Baptisternas ungdomshem sökte en kökshjälp.

– Det låg på Regeringsgatan 93, det minns jag än. Jag tog tidningen under armen och fick komma dit på stående fot. Det var inte så invecklat, mest att diska och skala potatis.

Hon hade dock klart för sig att hon skulle ha en utbildning. Två år senare flyttade hon hem till Finland för att börja studera till sjuksköterska i Helsingfors.

– Livet var så totalt annorlunda då. Nu är det så utstakat, man vet att det här tar si eller så många år. Så var det inte på den tiden. Det berodde så mycket på en själv, på vad man kunde ordna och vad det fanns möjlighet till.

”Det var inte så eldigt”

I Helsingfors blev de blivande sjuksköterskorna inbjudna till umgängeskvällar som ordnades av föreningen för forstmästare och agronomer. Där fanns en svenskspråkig ung man från Strömfors i sällskapet. Sigurd.

– Det var lite program och servering och så pratade man lite sådär skämtsamt. På slutet var det dans. Det var riktigt trevligt. Där började Sigurd titta på mig och efter det fortsatte vi att träffas.

»Livet var så totalt annorlunda då. Nu är det så utstakat.«

– Det var inte så eldigt, men han var så bra och trygg på något vis. Han kom från Strömfors och var också från ett jordbrukarhem.

Under sina träffar tog de promenader tillsammans. Det var knappt om pengar, men någon enstaka gång gick de på bio.

Så småningom gifte sig det unga paret. De bodde en tid i Helsingfors. Sen flyttade de till Vasa där de hyrde ett rum i en tvårummare. Men vartefter barnen blev fler flyttade de till större boenden. Först till ett radhus i Hemstrand. Senare byggde de hus i Korsholm. De fick fyra barn och Majla fick anställning på Vasa centralsjukhus.

Då barnen växt upp och flyttat hemifrån var Sigurd och Majla på två igen. Sigurds hälsa vacklade och de valde att flytta efter barnen till Helsingfors för att ha familjen mer samlad. Det är förklaringen till varför Terjärvbon Majla bor i Södra Haga.

I januari fyller hon 90 år.

Hur känns det?

– Jag vet inte. Det är lite jobbigt det här livet. Jag skulle vilja bo i vår stuga i Terjärv men jag kan inte vara där ensam. Om Sigurd skulle leva kunde vi vara där. Vi har elvärme och en stor öppen spis som ger go värme då man gör upp en brasa i den. Min bas i livet är där. Jag har inte kommit loss från Terjärv någonsin.

– Men man får inte allt som man vill det.

Jag frågar Majla om hon har något råd att skicka med mig. För det är något med henne. Jag får en känsla av att hon vet saker, att hon ser verkligheten klarare än mig. Kanske är det

Majla har varit troende hela sitt liv. Det är hennes bas för livet.

åldern och livserfarenheten, kanske är det också något annat.

Det råder ett lugn hemma hos henne, Det finns acceptans i luften. ”Man får inte alltid som man vill det.” Outtalat: ”Men man fortsätter ändå.”

Och då jag bett om råd inser jag haft alldeles rätt, för hon svarar:

– Jag vill inte vara läromästare för någon. Människor måste själva ha sin fria vilja och sitt omdöme.

Jag fortsätter fråga. Jag undrar om hon tror på Gud.

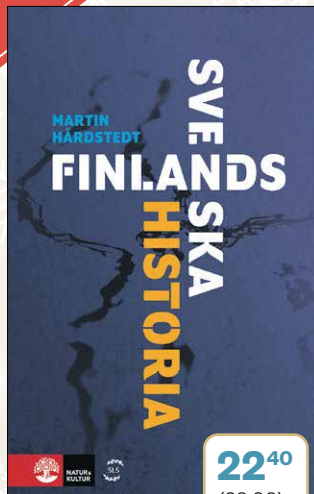
– Jag har en bastro, jag vilar i det. Jag är ingen sådan som går på hemskt mycket möten, men jag har den här basen för livet. Det har alltid varit så att jag utgår från det. Jag kan inte förklara det på något annat vis.

Så skiljs vi åt. Den här tiden är det många som är sjuka i corona igen i Helsingfors, och sjukskötersketakterna sitter kvar i Majla.

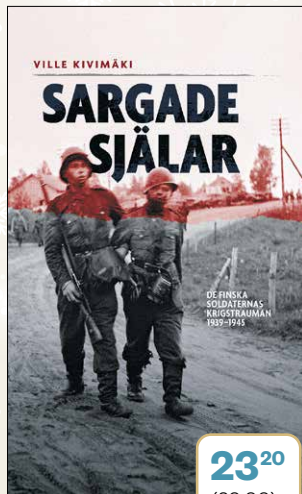
Då vi tar avsked i hennes farstu uppmanar hon mig vänligt men bestämt att gå raskt genom korridoren så att jag inte drar på mig någon smitta på vägen. Jag lovar att springa.

Vi skrattar och vinkar till avsked, och på väg till bussen kan jag inte sluta tänka på att det aldrig går att göra ett nästan 90-årigt liv rättvisa i ett litet reportage. Jag tänker på att det finns en enorm mängd samlad kunskap och livsvisdom i en lägenhet i Södra Haga.

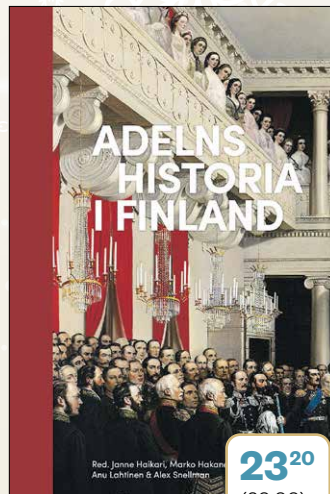
BOKTIPS TILL JUL

MARTIN HÅRDSTEDT
FINLANDS SVENSKA HISTORIA

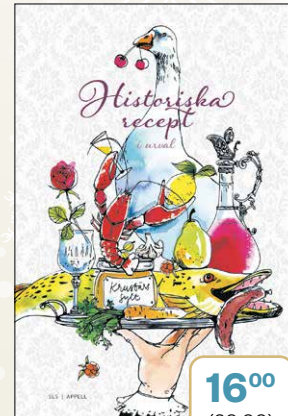

VILLE KIVIMÄKI
SARGADE SJÄLAR
De finska soldaternas krigstrauman 1939–1945

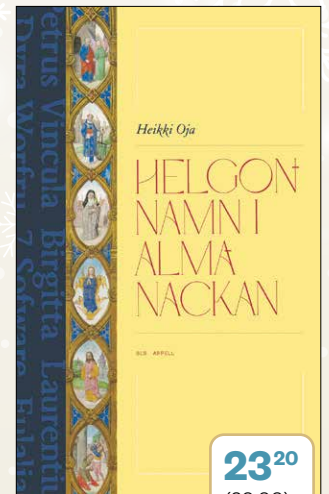
ADELNS HISTORIA I FINLAND

Red. Janne Haikari, Marko Hakanen, Anu Lahtinen & Alex Snellman

HISTORISKA RECEPT I URVAL

Utg. Maren Jonasson
Illustrationer: SaraMara

HEIKKI OJA
HELGONNAMN I ALMANACKAN

SLS

SVENSKA LITTERATURSÄLLSKAPET I FINLAND

KÖP VÅRA BÖCKER MED 20 % RABATT

på normalpriset i Vetenskapsbokhandeln på Snellmangatan 13 i Helsingfors eller på tiedekirja.fi!
Gäller 1–31.12.2023.

Den Sjungande Julgranen 2023

Lördag

16.12

Kl. 19

Söndag

17.12

Kl. 18

Plats

Korsholms
Kulturhus
Skolvägen 1
Smedsby

Biljetter

Vuxna 8 / 5 €
Familjebiljett 20 €
Barn u 8 år gratis

Bokning

046 897 7775
kansli@fkf.fi

Arr: Fria Kristliga Folkhögskolan

Att be i en orolig värld

DEN MEDELTIDA kartursianmunken Guigo delar in det andliga livet i fyra steg. Målet är "kontemplation", där själen får uppleva gemenskap med Gud. Men på vägen dit behövs tre andra steg.

DET FÖRSTA steget är "läsning". När jag läser Bibeln och god andlig litteratur så blir mitt mål tydligare och känns mera nåbart. Läsningen förankrar mig i sunda sätt att tänka kring Gud. Möjligen kunde Guigo lita på sina böcker mer än vi kan lita på det oändliga utbud av både bra och dålig undervisning som vi har tillgång till.

DET ANDRA steget kallar Guigo "meditation". För honom handlar det om att gå djupare in i de tankar som läsningen ger upphov till. Djupare både i texterna och i mig själv. Om vi läser bra böcker väcker det tankar både om vår tro och om våra egna

djupa och ibland dolda motiv. Det är sådant som vi måste våga skärskåda.

Här finns dock en risk. Läsning och meditation gör att jag kan börja tro att jag behärskar det andliga livet. Det andliga högmodet lurar på oss. Därför är det tredje steget i Guigos undervisning helt enkelt "bön".

VAD MENAR han med bön? Jo, helt enkelt att vända sig till Gud och be om det vi vill ha. När vi inser att vi bara kan be, och Gud är den som ger, så motverkas vår tendens att komma med anspråk inför Gud. Det goda arbete vi gjort i läsning och meditation renas från prestationstänkande.

»Om vi tror att vi kan hoppa direkt till steg tre, utan att tränga in i de svåra frågorna, så är risken att bönen blir en flykt snarare än ett genuint sökande efter Gud.«

NÄR JESUS undervisar om bön lär han att vi ska be "utsätt oss inte för prövning". Den raden har orsakat mycket huvudbry genom kyrkans historia. Lär oss inte all mänsklig erfarenhet att det är i prövningarna som vi växer? Vore det inte bättre om vi bad "hjälp oss att klara de prövningar vi ställs inför"?

Att be att vi ska slippa prövningar är ett barns bön. Och jag tror att det är just det som är poängen. I bönen övar vi oss att komma till Gud som ett barn, som helt spontant och naivt ber om det hon eller han vill ha. Det kanske inte är så ofta som våra spontana önskningar förverkligas. Men i stället öppnas vägen till kontemplation, där Gud "avbryter detta bedjande och skyndar till själen som längtar efter honom".

SAMTIDIGT SÄGER Guigo att bön utan meditation är meningslös. Om vi tror att vi kan hoppa direkt till steg tre, utan att tränga in i de svåra frågorna, så är risken att bönen blir en flykt snarare än ett genuint sökande efter Gud. Att bli som ett barn är inte det samma som att inte tillägna sig en vuxen tro.

Patrik Hagman är teolog och författare.

JAG FUNDERADE PÅ ...

Under vinjetten "Jag hamnade på" hamnar vi på överraskande ställen, antingen fysiskt eller mentalt.

Vad är ett människoliv värt?

När jag ser omkring mig i världen vill jag ibland bara stänga ögonen, men det kan jag inte. Jag funderar: vad är ett människoliv värt? Vem får privilegier och vem blir utestängd? Ta hand om de som är utstötta och be för din fiende.

Sabina Lumivirta, som är fotobloggare på Andetag

MARIA BJÖRKGREN-VIKSTRÖM

Var finns Guds rike?

INOM OSS pågår hela tiden en inre dialog. Vi processar tankar, känslor, erfarenheter, bilder och ljud. Vi bär på oro och rädslor, men också på förväntan. Har du tänkt på att vi samtidigt bär på Guds rike? I evangelietexten för andra advent säger Jesus: "Guds rike kommer inte på ett sådant sätt att man kan se det med sina ögon. Ingen kan säga: Här är det, eller: Där är det. Nej, Guds rike är inom er."

Det känns ofattbart och nästan ansvarslost att Guds rike skulle finnas i oss människor. Vi som både älskar och sviker varandra, vi som bygger upp mycket fint i världen och i nästa stund är färdiga att radera allt, vi som vet vårt beroende av naturen men som ändå har skapat ett samhälle som skulle kräva flera planeter.

"GUDS RIKE" nämns över hundra gånger i de tre första evangelierna. Jesu vision om Guds rike är inte en plats eller en byggnad, inte heller är Guds rike begränsat till människan. Guds rike är alltid gränsöverskridande. Jesus visade med sitt liv hur Guds rike överraskar och spränger religiösa och sociala gränser. Samtidigt säger Jesus på olika ställen i Nya testamentet att det är i vårt inre som Guds rike föds och växer fram. I det fördolda kommer Gud till oss, mitt i våra brister, mitt i vår malande oro för vår värld vill Guds rike ta plats.

»Det är i vårt inre som Guds rike föds och växer fram. I det fördolda kommer Gud till oss, mitt i våra brister, mitt i vår malande oro för vår värld vill Guds rike ta plats.«

ADVENTSTIDEN påminner oss om att Guds tidsform är presens, här och nu kommer Gud till oss. Där rättvisa, kärlek, omtanke om människor, djur och natur blir verkligt bryter Gud rike fram. Vår framtid bygger på Jesu löfte att vara med oss alla dagar till tidens slut. Vi vet inte vad det kan innebära att Gud i Kristus vid tidens slut återupprättar hela mänskligheten och skapelsen. Viktigare är att nu be och arbeta för att Guds rike ska komma till oss och till vår värld. Jag ser fram emot att tända det andra ljuset i adventsljusstaken.

Maria Björkgren-Vikström är präst i Åbo svenska församling, äldst bland prästkollegorna men yngst i ämbetet. **Hon ser fram emot** daghemmens adventsvandringar och skolornas julkyrkor. **Hennes tips:** Börja dagen med att tända ett ljus i köket.

SÖNDAG 10.12.2023, Andra söndagen i advent

Söndagen ger kyrkoåret puls. Varje söndag har ett namn och ett tema som återkommer i bibeltexterna. Den här sidan berättar vad de närmsta två söndagarna handlar om i våra kyrkor.

Den här söndagen

handlar om Kristi återkomst vid tidens slut. Församlingen ska tålmodigt invänta Kristi ankomst och den utlovade frälsningen. Mitt i nöden har församlingen fått löftet om frälsningens tid. Temat för söndagen är **Din konung kommer i härlighet**.

Helgens texter

FÖRSTA LÄSNINGEN

Jes. 44:6–8

ANDRA LÄSNINGEN

Jak. 5:7–11

EVANGELIUM

Luk. 17:20–24

"Guds rike kommer inte på ett sådant sätt att man kan se det med sina ögon. Ingen kan säga: Här är det, eller: Där är det. Nej, Guds rike är inom er."

Läs mera i Luk. 17:20–24.

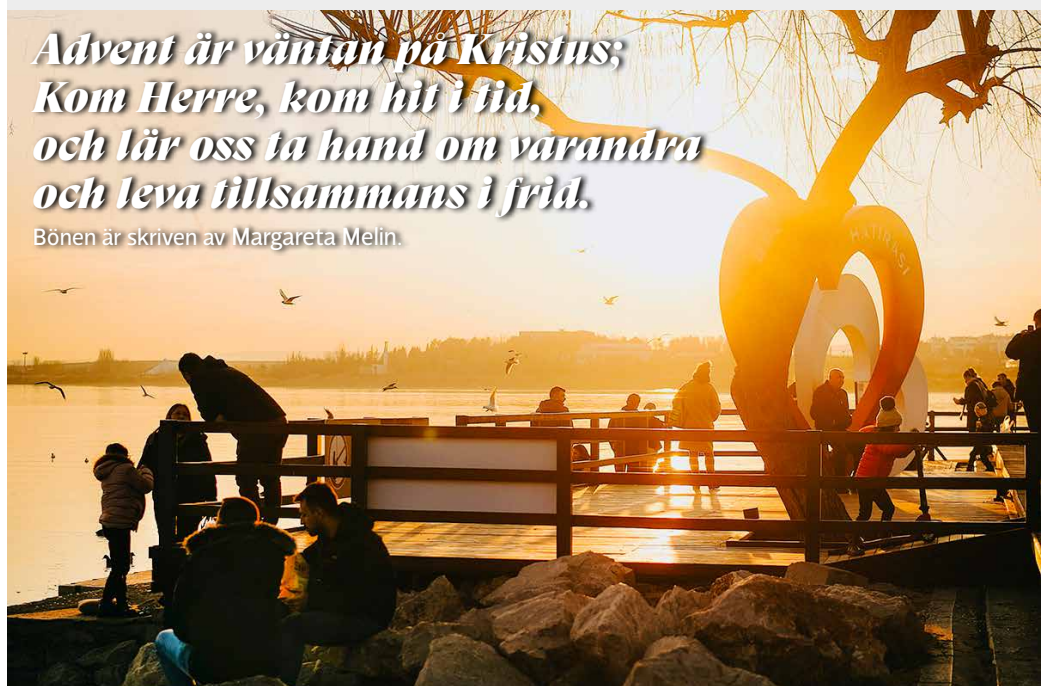
Psalmförslag

5
169
859
3

Psalmerna är valda av Dag-Ulrik Almqvist.

*Advent är väntan på Kristus;
Kom Herre, kom hit i tid,
och lär oss ta hand om varandra
och leva tillsammans i frid.*

Bönen är skriven av Margareta Melin.

SÖNDAG 17.12.2023, Tredje söndagen i advent

Nästa söndags

huvudperson är Johannes döparen. Hans uppmaning till ånger och bättring gäller också oss. Johannes framträdande var ett tecken på att profetierna var på väg att uppfyllas: Frälsaren skulle snart komma. På samma sätt kommer Kristus ständigt på nytt till sin församling i ordet och sakramenten. Temat för söndagen är **Bered väg för konungen**.

Helgens texter

FÖRSTA LÄSNINGEN

5 Mos. 18:15–19

ANDRA LÄSNINGEN

Rom. 16:25–27

EVANGELIUM

Joh. 1:19–27 eller
Joh. 3:26–30

"Johannes svarade: Jag döper med vatten. Mitt ibland er står en som ni inte känner, han som kommer efter mig. Jag är inte värdig att knyta upp remmen på hans sandaler."

Läs mera i Joh. 1:19–27.

Psalmförslag

6:1–4
14
837:1–4
6:5–8

Psalmerna är valda av Dag-Ulrik Almqvist.

Saknar du någon församling? Du hittar de övriga på kyrkpressen.fi

MELLERSTA NYLANDS PROSTERI

ESBO

HÖGMÄSSOR:

Karabacka kapell sö 10.12 kl. 10: gudstjänst med dagklubbarnas julkirka. Dagklubbens Lucia uppträder. von Martens, Malmgren.

Esbo domkyrka sö 10.12 kl. 12.15: andra advent. Sironen, Leppänen, Brunell.

Olars kyrka sö 10.12 kl. 13: gudstjänst med dagklubbarnas julkirka. Dagklubbens Lucia uppträder. von Martens, Malmgren.

Esbo domkyrka sö 17.12 kl. 12.15: tredje advent högmässa i juletid med besök av Esbo Lucia. Sironen, Lohi, Brunell, Leppänen. Under högmässan Söndagsklubben för barn i Förrättningskapellet.

DE VACKRASTE JULSÅNGERNA:

Lö 9.12 kl. 18: i Esbo domkyrka. Kom och sjung de vackraste julsångerna och sprid julens sångglädje till hela Svenskfinland. YLE spelar in kvällen för teve och radio. Programmet sänds under julhelgen. Var på plats senast kl. 17.45 i kyrkan. Köerna EsVoces och Kråksången medverkar, sångsolist Fanny Henn. Kantorererna Mauriz Brunell; orgel, Eeva-Liisa Malmgren; kördiregent. Andakt: von Martens och Taina Sandberg. Konferencier: Ertman, Marika Björkgren-Thylin. Band: Kaarle Mannila; slagverk, Hannu Rantanen; bas, Lotta Ahlbeck; violin, Lasse Leppänen; flygel.

Må 11.12 kl. 19: i Sökö kapell. Kören Ecoro med Martina Brunell medverkar, Jäntti, Malmgren. Sommarö Marthaförening bjuder på glögg och pepparkakor.

Ti 12.12 kl. 13: Olars kyrka. Jäntti, Lohi, Malmgren. Suvi Gräsbeck sång och kantele. Glögg och pepparkakor. Under sångtillfällena samlas kollekt för Finska Missionssällskapets arbete.

Familjeklubbar för föräldrar och småbarn:

Vi träffas på följande platser kl. 9.30-11.30: Sång och lek i Sökö kapell varje ti. Esbo domkyrkas församlingsgård varje on. Mattby kapell Imse Vimse varje to. Köklax kapell varje fr. Obs! Paus 18.12-7.1.2024.

Familjekvällen Himlaskoj: varje ti kl. 16.30-18.30 i Församlingsgården. Kyrkstranden 2. Rytin, bibliska berättelser och sång. För hela familjen med barn 0-9 år. Mellanmål, andakt, ljusständning.

Babydans: varje to kl. 13-14 i Församlingsgården. För föräldrar med bebisar 0-9 mån. Bärsele/sjal med.

Musikleks för de minsta: varje on i 30 min. pass mellan kl. 9.30-12 för 0-5-åringar i Församlingsgården. Kolla lämplig åldersgrupp på esboforsamlingar.fi Obs! Himlaskoj, babydans och musikleks på paus 18.12-7.1.2024.

Familjer på äventyr i Esboviken - en tvåspråkig motionsklubb för barnfamiljer. Tema: Tomtegymnastik utomhus, julgröt och -sånger, -lekar inomhus lö 16.12 kl. 10, Ladusveds kapell, Svedjgården 5.

Söndagsklubben för barn: sö 17.12 kl.

12.30 i Förrättningskapellet. Ledare Alina Blomberg. Barnen deltar med vårdnadshavare i högmässans inledning i Esbo domkyrka kl. 12.15 och avslutning.

Unga: Må 11.12 kl. 17 julfest och ungdomsmässa i Sode. Sökövägen 13.

Samlingar för daglediga: Andakt i Folkhälsan-huset i Hagalund (biblioteket) fr 8.12 kl. 13 tillsammans med kaplan Heidi Jäntti.

Stillhetens yoga® - mjuk kristen yoga som stillar i vardagens brus i Olars kyrka. Start 30.1.2024. Totalt 7 ggr på tisdagskvällar. Ledare / kontakt: Maria Repo-Rostedt, präst och retreatledare, maria.repo@stedt@gmail.com. Anmälan esboforsamlingar.fi senast 15.1. 2024. Pris 25 €.

MUSIK:

Julkonsert med Esbo arbis kammarkör: fr 8.12 kl. 19 i Sökö kapell. Dirigent Timo-Juhani Kyllönen.

Granen - julkonsert med Furorna: fr 15.12 kl. 18 i Esbo domkyrka. Fanny Henn, mezzosopran. Dirigent Håkan Wikman. Program 15 €.

Julkonsert med Musikinstitutet: Kungsvägen lö 16.12 kl. 14 i Esbovikens kyrka. Esbo Lucia medverkar. Fritt inträde.

Julkonsert med Muntra musikanter: ti 19.12 kl. 18.30 i Olars kyrka (finska sidan). Monica Groop; solist. Finlands Lucia medverkar. Dirigent Riku Laurikka. Biljetter: 20 €, nätköp på muntramusikanter.fi

Diakonin stöder och hjälper: Julglädje till församlingens seniorer - donera kaffe/te, socker, pepparkakor, julservetter. Opaketerade gåvor kan lämnas in senast 11.12 till vaktmästeriet kl. 9-15, Kyrkogatan 10. Kontakt: diakon Ani 050 597 3313, ani.iivanainen@evl.fi. Ta kontakt med diakonerna; Nina 050 432 4323, nina.wallenius@evl.fi, Ani 050 597 3313, ani.iivanainen@evl.fi, Taina 040 547 1856, taina.sandberg@evl.fi samt WhatsApp eller elektronisk tidsbokning; asiointi.espoon-

seurakunnat.fi. Mer info esboforsamlingar.fi/stod-och-hjalp/samtalshjalp.

Esbo svenska församlings kansli på Kyrkogatan 10: Vi betjänar per telefon må-to kl. 9-12 och e-post. Fre stängt. Kansliet är öppet för besök enligt överenskommelse.

Bokning av dop, vigsel och jordfästning: Bokningstjänster, 09 8050 2601, va-rauspalvelut.espool@evl.fi. Begravnings-tjänster, 09 8050 2200, hautatoimisto.espool@evl.fi. Beställning av ämbetsbetyg och släktutredningar: bestallambetsbevis.fi eller 09 8050 2600 må-ti kl. 9-15, on-to 9-12, fre stängt.

Hindersprövning, medlemsregister: Esbo regioncentralregister, 09 8050 2600 må-ti kl. 9-15 och on-to kl. 9-12, fre stängt eller keskusrekisteri.espool@evl.fi

GRANKULLA

Klä julgranen - insamlingen:

Vi samlar presentkort till familjer, pensionärer, flyktingar och ensamma som behöver en ekonomisk guldkant inför jul. Insamlingstiden sträcker sig från den 23.11 till den 10.12.2023.

Du kan lämna in ditt bidrag till en vaktmästare eller till svenska diakonin. Skriv "Klä julgranen" på kuvertet.

Ti 5.12 kl. 9.30-12: Familjelyktan i Sebastos, Daniela Hildén, Heli Peitsalo.

Kl. 9.30 - 10.30: Diakonimottagning och brödutdelning i kyrkans aula.

Kl.13.00: Sångstund för pensionärer i nedre salen, Barbro Smeds.

Kl. 13.30: Tisdagsträffen i övre salen. Catherine Granlund, Carola Wikström, Barbro Smeds. Gäst: Wilhelm Holmberg.

Kl. 15: Glad idag - tvåspråkig mentalvårdsgroup i Sebastos, Carola Wikström.

Kl. 18: Graziakören i kyrksalen, Heli Peitsalo.

On 6.12 kl. 10: Självständighetsdagens tvåspråkiga gudstjänst, Ulrik Sandell, Kati Pitkänen, Kari Kuula, Barbro Smeds.

Giv mig ej glans!

Nu är tiden inne att ta sig till en kyrka för att sjunga in julen. Dela gemenskap och sång med hjälp av De vackraste julsångerna. Se i annonseringen på dessa sidor när julsånger sjungs i din hemkyrka - eller besök grannkyrkan!

Manskören GSP-Klang medverkar. Efteråt uppvaktning vid hjältegravarna.

To 7.12 kl. 10-11: Lovsångs- och förbönsgroup i övre brasrummet, Catherine Granlund, Carola Wikström.

Kl. 18-20: Bibelstudium i övre brasrummet ur ett Mellanöstern-perspektiv enligt Al Massira-konceptet. Torsten Sandell, Catherine Granlund.

Lö 9.12 kl. 15-18: Stickcafé för dig som är handarbetsintresserad i Sebastos. Förhandsanmälan till Daniela Hildén 050 443 0045.

Andra söndagen i advent 10.12 kl. 12: Högmässa, Jona Granlund, Heli Peitsalo.

Må 11.12 kl. 18: Födelsedagskonsert i Grankulla kyrka. Delad glädje, kyrkoherde Ulrik 60 år. Graziakören, Änglaklang och Manskören GSP-Klang. Fest i övre salen

Ti 12.12 kl. 9.30-12: Familjelyktan i Sebastos, Daniela Hildén.

Kl. 9-11: Diakonins julutdelning i kyrkans aula.

Kl. 15: Glad idag - tvåspråkig mentalvårdsgroup i Sebastos, Carola Wikström.

Kl. 18: Musikinstitutets ljuskonsert i kyrkan.

On 13.12 kl. 14: Kyrkosyfoöreningen i övre brasrummet.

Kl. 18: Luciakröning av Lillemor Wilén i Grankulla kyrka. Daniel Nyberg, Luciakören dir. Pamela Sandström och Änglaklang, dir. Heli Peitsalo.

To 14.12 kl. 10-11: Lovsångs- och förbönsgroup i övre brasrummet, Catherine Granlund, Carola Wikström.

Tredje söndagen i advent 17.12 kl. 12:

Högmässa, Anna-Lena Särns predikar, Daniel Nyberg, Barbro Smeds. Anna-Lena Särns berättar om sitt missionsarbete vid kyrkkaffet i övre salen.

Närmare information om församlingens evenemang och öppethållningstider: www.grankullaforsamling.fi

KYRKSLÄTT

Sö 10.12 kl. 12: Mässa i S:t Mikael's kyrka, andra advent

Må 11.12 kl. 18.30: Sång och bön i kyrkan

Ti 12.12 kl. 13.30: Seniorgruppen träffas på Hörnan

Ons 13.12 kl. 10: Avigt och Rätt på Mikaeligården

Ons 13.12 kl. 17.15: Luciakröning i S:t Mikael's kyrka, program på torget efteråt

To 14.12 kl. 10: Förmiddag på Hörnan

Lö 16.12 kl. 10 Barnens vackraste julsånger i Masaby kyrka.

Sö 17.12 kl. 12: Mässa i S:t Mikael's kyrka, tredje advent

Ti 19.12 kl. 9.30: Julkyrka för barnfamiljer och daghem i S:t Mikael's kyrka i centrum.

Ons. 20.12 kl. 9.30: Julkyrka för barnfamiljer och daghem S:t Matteus kyrka i Masaby.

Ons. 20.12 kl. 13–16: Möjlighet för Häng på Hörnan innan övning inför julafton. Församlingen bjuder på lätt mellanmål.

Ons. 20.12 kl. 16–18: Övning inför julaftons bön för stora och små i S:t Mikael's kyrkan. Mera information ger Ela 050 432 9321

Ons 20.12 kl. 19 Kauneimmat Julsånger goes kapakka. Kom med och sjung julsånger på svenska och finska till pub Wartsu i centrum.

Fre 22.12 kl. 19: De Vackraste Julsånger i S:t Mikael's kyrka

Sö 24.12 kl. 14.30: Julbön för stora och små i S:t Mikael's kyrka

Sö 24.12 kl. 15.30: Julbön i S:t Mikael's kyrka

Sön 24.12 kl. 17: Julbön i Haapajärvi kyrka

Må 25.12 kl. 8: Julotta i Haapajärvi kyrka

Må 25.12 kl. 12: Juldagens mässa i S:t Mikael's kyrka

Ti 26.12 kl. 12: Mässa på Stefanidagen i S:t Mikael's kyrka. Jullunch efteråt på Hörnan, anmäl dig till jullunchen senast 19.12 till diakonin.

Tisdagar: Matutdelning på diakonikansliet, boka tid på förhand via Diakonihjälpen 050–4784227.

Betlehems fredsljus finns på tackstenen i urnelunden i centrum fram till 26.12.

www.kyrkslattsforsamlingar.fi

tel. 040 350 8213

TAMMERFORS

Sön. 10.12 kl. 10 Festmässa i Domkyrkan: med anledning av Tammerfors stifts 100-årsjubileum (finskspråkig). Tammerfors svenska församlings församlingråds medlem Catarina Stähle–Nieminen medverkar.

Sön. 10.12 kl. 11 Högmässa: i Svenska Hemmet, 2a advent. Janne Heikkilä, Anna Arola.

Tis. 12.12 kl. 10.20 Familjelyktan, barnens julkyrka: i Finlaysons kyrka. Anmälningar till barnledare Piu Heinämäki, 040 804 8587. Höstterminens sista träff.

Tis. 12.12 kl. 12.30–15.15 Tisdagsklubben: för eleverna i årskurs 3, Mäntykatu 6.

Ons 13.12 kl. 18 Luciatåg med de vackraste julsångerna: i Birkala Gamla kyrka. I samarbete med Pohjola–Norden Birkala och Birkala församling.

Sön 17.12 OBS! Ingen gudstjänst kl. 11.

Sön. 17.12 kl. 19 De vackraste julsångerna med Lucia: i Gamla kyrkan, 3e advent. Janne Heikkilä, Kristina Strand–Ketonen, Julia Hansson, Anna Arola, Kristiina Heikkilä och sånggrupp.

Tis. 19.12 kl. 12.30–15.15 Tisdagsklubben: för eleverna i årskurs 3, Mäntykatu 6. Höstterminens sista träff.

Ons. 20.12 kl. 18.30 A–män bastukväll: i Församlingarnas hus, Näsilinnankatu 26 (ingång från Hämeenkatu, dörren med texten Forenom). Förhandsanmälan senast mån. 18.12 till kyrkoherde Janne Heikkilä, 040 649 1442.

Telefonjour: för familjer om neuropsykiatriska syndrom och utmanande beteende hos barn och ungdomar. Lösningsinriktad neuropsykiatrisk coach och barnledare Piu Heinämäki, 040 804 8587.

Mån. kl.16–18, tis. kl.15.30–18, ons. kl.14–18 och tors. kl. 9–17.

VANDA

Fre 8.12 kl. 10–11 Musiklek: i Dickursby kyrka

LÖ 9.12 kl.11–14 Julbasar: i Dickursby kyrka. Bakverk och Helsing kyrka S:t Lars–kaffe till salu för missionen.

LÖ 9.12 kl. 16 De vackraste julsångerna för små och stora: i Dickursby kyrka. Julgröt och julpysse efteråt. Sånggruppen Hejditera medverkar.

SÖ 10.12 kl. 10 Högmässa: i Helsing kyrka S:t Lars. Anu Paavola, Heidi Åberg

Ti 12.12 kl. 11–12.30 Julfest för familjer och daglediga: med julgröt och julsånger i Martinristi.

ONS 13.12 kl. 12 Diakonins julfest: med julgröt i Dickursby kyrka.

ONS 13.12 kl. 18 De vackraste julsångerna: tillsammans med ViAnda–kören i Dickursby kyrka. Anders Ekberg, Ingmar Hokkanen

TO 14.12 kl. 9.15 Julkyrka för Dickursby daghem med familjer: i Dickursby kyrka.

Anu Paavola, Heidi Åberg

TO 14.12 kl. 9.45 Julkyrka för Daghemmet

Lyckoslanten med familjer: i Dickursby

kyrka. Anu Paavola, Heidi Åberg

Fre 15.12 kl. 8.15 Julkyrka kl. 8.15 för Kyrkoby skola: i Helsing kyrka S:t Lars. Sini Aschan

Fre 15.12 kl. 10 Julkyrka kl. 10 för Mårtensdals skola: i Helsing kyrka: S:t Lars. Sini Aschan, Anders Ekberg

Fre 15.12 kl. 10–11 Musiklek: i Dickursby kyrka

LÖ 16.12 kl. 18 De vackraste julsångerna: tillsammans med Vivandi–kören i Sjöskog kapell, Solbackav.6. Anders Ekberg, Mari Johnson

SÖ 17.12 kl. 10 Högmässa: kl. 10 i Helsing kyrka S:t Lars. Sini Aschan, Anders Ekberg

Ti 19.12 kl. 9.15 Julkyrka för daghemmet Timotej med familjer: i Virtakyrkan. Kristian Willis, Heidi Åberg

ONS 20.12 kl. 10 Julkyrka för Västersundoms skola: i Östersundom kyrka. Sini Aschan, Heidi Åberg

HELSINGFORS PROSTERI

JOHANNES

GUDSTJÄNSTER

Söndag 10.12, högmässa: kl 10 i S:t Jacobs kyrka.

Söndag 10.12, högmässa: kl 12 i Johanneskyrkan.

Söndag 10.12, gudstjänst: kl 15 i Folkhälsans seniorhus.

Tisdag 12.12, middagsbön: kl 12 i Johanneskyrkan.

Onsdag 13.12, middagsbön: kl 12 i Johanneskyrkan.

Onsdag 13.12, veckomässa: kl 18 i Johanneskyrkan. Glögg och lussekatter.

Söndag 17.12, sammanlyst högmässa: kl 12 i Johanneskyrkan. Tomas vokalensemble medverkar.

OBS! Ingen högmässa i S:t Jacobs kyrka 17.12.

Tisdag 19.12, middagsbön: kl 12 i Johanneskyrkan.

Onsdag 20.12, middagsbön: kl 12 i Johanneskyrkan.

GEMENSKAP

Brunchträff för män i arbetslivet: lördagen den 9.12 kl. 10–11.30 i Hörnan, med Mats Almqvist. Stick dig in på en kopp kaffe och lite småprat!

Kaffe med Johannes: måndag 11.12 kl 12 i Folkhälsans seniorhus.

Adventsfest med glögg och gröt: tisdag 12.12 kl 12. Vi börjar festen kl 12 i Johanneskyrkan med middagsbön och musik, efteråt fortsätter vi i Högbergssalen med servering.

Diakoniträff: torsdag 21.12 kl.12–13.30 i St. Jacobs kyrka. Sista träffen för terminen.

MUSIK

Lunchmusik: tisdagar kl 12 i Gamla kyrkan.

Barnens vackraste julsånger: söndag 10.12 kl 16 i Pauluskyrkan, Sammattivägen 5.

De vackraste julsångerna i S:t Jacobs kyrka: söndag 17.12 kl 16.

De vackraste julsångerna i Gamla kyrkan: onsdag 20.12 kl 18. Julsångskören och Bulevardens kammarmusiksällskap medverkar.

De vackraste julsångerna i Folkhälsans seniorhus: torsdag 21.12 kl 14. Passionärerna medverkar.

FÖR FAMILJER OCH BARN

Fritids i Hörnan: för barn i klasserna 3 till 6, tisdagar och fredagar kl 13–16. Högbergsgatan 10. Fritidsledare Martina och Daniela: 050 436 8108.

Fritids i S:t Jacobs kyrka: för barn i klasserna 3 till 6, måndagar, tisdagar och torsdagar kl 13–16. Kvarnbergsbrinken 1. Fritidsledare Nanne och Oscar: 050 477 8828.

Familjecafé i Hörnan: måndagar kl 9.30–11.30 och torsdagar kl 9.30–11.30. Terminsavslutning 11 & 14.12.

Familjecafé i Kääntöpaikka, Arabiastrandens invånarhus: tisdagar kl 10–11. Terminsavslutning 12.12.

Familjecafé i S:t Jacobs kyrka: fredagar kl 9.30–11.30. Terminsavslutning 15.12.

Musiklek: udda veckor måndagar kl 10 i Hörnan, tisdagar kl 10 i Kääntöpaikka, fredagar kl 10 i S:t Jacobs kyrka. Terminsavslutning 11, 12 & 15.12.

Babyrytmik: udda veckor torsdagar kl 10 i Hörnan. Terminsavslutning 14.12.

Johannes barnkör: Övar både i S:t Jacobs kyrka på Drumsö, torsdagar kl. 15–15.45, och i Hörnan på Högbergsgatan 10, fredagar kl.14.30–15.15. Kontakt: eva.henrics-on@evl.fi, 050 380 0842.

UNGDOMAR

Programkväll: 14.12 kl 18–20.30 i Hörnan. Julfest

Instagram: johannesungdom

MATTEUS

Mässor: Söndagar kl. 10 i Matteuskyrkan.

10.12 andra adventsmässa med Helene Liljeström som liturg. 17.12 tredje adventsmässa med Patricia Högnabba som liturg.

Julens gudstjänster: 25.12 kl. 8 Julotta i Matteuskyrkan med Juho Kankare, Niels Burgmann och Kyrkokören.

26.12 kl. 18 Staffansfest: julsångsmässa och pizza med Juho Kankare, Daniela och Staffan Strömsholm.

31.12 kl. 10 Nyårsafton i Matteuskyrkan: med Patricia Högnabba.

1.1.2024 kl. 18 Kvällsmässa: på nyårsdagen i Matteuskyrkan med Patricia Högnabba.

6.1.2024 kl. 10 Trettondagsmässa: med predikant Olle Eriksson. Servering av salt paj och sallad, frivillig avgift för missionen.

MU–mässa: (Matteus Ungdom): Vi träffas igen i januari! Start 11.1.2024

Molnet: Vi träffas igen i januari, med start 11.1.2024.

BARN, UNGDOM OCH FAMILJ

Dans kring granen: för dagisbarn och daglediga. Torsdag 14.12 kl. 9.30, med servering efteråt, ca kl. 10.15.

Musiklek med familjecafé: Vi ses igen den 16.1.2024!

TWEENTISDAG FÖR ÅK 3–7: Vi ses igen den 16.1.2024!

Öppet hus för ungdomar: onsdagar från kl. 15. MU–mässa kl. 17.30. Följ oss på IG @matteusungdom för mer info om hjälpledarutbildningar, läger, resor och anmälningar. Sista Öppet hus den 13.12, sen ses vi igen 17.1.2024!

Matteus barnkör och pysselklubben: Vi ses igen i januari!

MUSIK

De Vackraste julsångerna i Matteus: Lördag 9.12 kl. 19 De Vackraste julsångerna med Kyrkokören i Botby Gårds kapell. Lördag 16.12 kl. 18 De Vackraste julsångerna med Matteus VOICE i Matteuskyrkan. Lucia gästar den 16.12.

Lucia i Matteuskyrkan: Lucia besöker Matteuskyrkan den 13.12 kl. 18. Glögg och lussekullar serveras efteråt.

Matteus kyrkokör: sjunger de gamla klassiska kyrkomusikverken och även nyare musik från vår egen tid. Tisdagar kl. 18.30 i Matteuskyrkan. Körledare: kantor Niels Burgmann, niels.burg–

KYRKSLÄTT

Fredsljuset sprider ljus och fred i urnelunden

Betlehems Fredsljus sprider ljus och fred. Fredsljuset finns fram till 26.12 i S:t Mikael's kyrkas urnelund i Kyrkslätt, i lyktor på tack–stenen.

mann@evl.fi, (09) 2340 7326.

Vår Ton: är kören för dig som aldrig vågat sjunga i kör men ändå skulle vilja försöka. Visor, kanon och schlager onsdagar mellan 15.30–16.30 tillsammans med kantor Niels Burgmann: 050–566 9418 eller niels.burgmann@evl.fi. Sista övningen 13.12!

Popkören: Vi sjunger igen i januari!

Matteus barnkör: Vi sjunger igen i januari!

Matteus VOICE: Vill du stå på scen, men vågar kanske inte stå ensam? Eller har du inte tid att binda dig hela terminen? Då är Matteus VOICE kören för dig! Övningar torsdag 14.12, konsert 16.12. Kontakt: Daniela Strömsholm, daniela.stromsholm@evl.fi, 050–5967769.

Nya sångare välkomna i alla körer!

GEMENSKAP

Stickklubben: Träffas igen i januari, jämna veckor, med start 11.1.2024. Kontakt: Carita Riitakorpi 050–380 3986.

Bokklubben Bokmalarna: Bokmalarna läser och samtalar utgående från Ove Wikströms ”Det Bländande Mörkret”, var tredje måndag kl. 14–15.30 i Matteussalen. Årets sista träff må 18.12. Första träffen i januari den 15.1.2024

Kvinnor mitt i livet: Vi träffas igen måndagen den 15.1.2024 då Cecilia Forsén besöker gruppen.

Samling för män: Fredag 8.12 kl. 18. Jan-Erik Andelin, Redaktör för Kyrkpressen. Rubrik: Fjärde Advent människorna – om att leva sitt liv i bakgrunden.

Waste&Feast i Matteuskyrkan: Ät en bit mat för 3€/6€ och lär känna nya människor vid samtalsbordet. Maten lagas på överbliven mat från mataffärer. Må-to kl. 11–13.

PETRUS

VARMT VÄLKOMMEN PÅ GUDSTJÄNST!

Söndagens högmässor: Kl. 10 Munksnäs kyrka, söndagsskola. Kl. 12 Äggelby gamla kyrka. Kyrkkaffe efter mässorna. Söndag 10.12, Koivula. Anna-Lena Särs som är utsänd i Senegal via Finska missionssällskapet medverkar även i gudstjänsterna. Söndag 17.12, Thylin.

Puls-gudstjänst: kl. 15.30 i Petruskyrkan. Puls är en avslappnad söndagsgudstjänst med undervisning, gemenskap och lovsång. CoolKids för barnen. Kaffe efteråt.

BARNFAMILJER

Följ Petrus Kidz-gruppen på facebook för aktuell info!

Musiklek: kl. 10 på torsdagar i Södra Haga. Välkommen med i vårt glada gäng! Musikleken är speciellt för dig med barn 0–5år. Vi sjunger och leker tillsammans, och umgås efteråt en stund. Kontakta Anne Koivula för mer info: anne.koivula@evl.fi

TRO OCH GEMENSKAP

Du kan alltid skicka in dina böneämnen: till pray.petrus@evl.fi, per post: Petrus församling, Skogsbäcksvägen 15, 00630 Helsingfors.

Förbön och Tack: Ti 12.12 kl. 19. Välkommen på den sista Förbön och Tack-kvällen för det här året. Tvåspråkig förbönsgudstjänst i Munksnäs kyrka. Pekka Reinikainen, Bengt Lassus. Mathias Sandell. Barnpassning ordnas. Lovsångsgruppen övar kl. 18, välkommen med och sjunga. Kören medverkar under förbönsgudstjänsten. Förbönstelefonen öppen må kl. 14.30–16.30, ons kl. 18–20, 09–23407171. Du kan även sända böneämnen per e-post eller post till kontaktuppgifterna ovan.

Kyrkan öppen för bön: Petruskyrkan öppen för enskild bön varje tisdag kl. 8–9 fram till 19.12. Välkommen och stilla dig.

Fredagscafé i Petruskyrkan 8.12: Fredagscafé är en gemenskap för alla åldrar att mötas kring en kopp kaffe efter veckan! Kl. 17–19 varje fredag. Kom ensam, med familj eller med vänner.

JULMUSIK

De vackraste julsånger: 19.12 kl. 17 i Munksnäs kyrka. Välkommen med och samlas kring några av de vackraste julsångerna som någonsin skrivits! Mathias Sandell, orgel/piano. Ronny Thylin.

JULENS PROGRAM

Julböner på julafton 24.12: Välkommen med och inleda julfirandet med en stämningsfull julbön. Kl. 11 i Petruskyrkan, Tuomas Rosqvist. Kl. 14.30 Julbön för små och stora i Södra Haga kyrka, Ronny Thylin. Kl. 16.30 i Munksnäs kyrka, Ronny Thylin.

Julnattens gudstjänst 24.12 kl. 23.30: Avsluta julafton i den mysiga Äggelby gamla kyrka. Tuomas Rosqvist.

Julotta i Munksnäs kyrka: Juldagen må 25.12 kl. 7.00, Ronny Thylin.

Julbön med julgröt: Juldagen må 25.12 kl. 11.00 i Petruskyrkan. Välkommen med och fira juldagen tillsammans i Petruskyrkan. Vi firar en enkel gudstjänst och umgås över julgröt i församlingssalen efteråt. Tuomas Rosqvist, Tua Sandell m.fl.

Predikogudstjänst på juldagen: Ti 26.12 kl. 18 i Petruskyrkan. Amos Airola

RASEBORGS PROSTERI

EKENÄSNEJDENS SVENSKA

GUDSTJÄNSTER & ANDAKTER

I VÅRA KYRKOR

Sö 10.12

– **Högmässa:** kl. 10 i Ekenäs

– **Familjekyrka med lunch:** kl. 11 i Ekenäs församlingshem. Anm. senast 6.12 till Ise-lin, 044–7553611.

– **Musikandakt kl. 16 i Snappertuna:** De vackraste julsångerna, Kim Svennblad, sång, Jessica Lökström, piano medv. Kollekt för världens barn via FMS.

Lö 16.12

– **Teckenspråkig mässa:** kl. 15.30 i Ekenäs, dövpäst Maria Lindberg medv.

Sö 17.12

– **Högmässa:** kl. 10 i Ekenäs

– **Musikandakt kl. 15 i Skogby, Furuborg:** De vackraste julsångerna. Skogby UF bjuder på kaffe.

SÅNG & MUSIK

”O Helga natt”: ti 5.12 kl. 19 i Ekenäs kyrka. Erik-André Hvidsten, gästartisten Kalle Moraes, Thomas Enroth, piano. Biljetter: 32,50€.

De vackraste julsångerna: to 7.12 kl. 18 i Ekenäs kyrka med Trixstar & Showstar. Anpassat för personer med olika slag av funktionsvariation.

”Ur vinterns mörker”: lö 9.12 kl. 17 i Ekenäs kyrka med Girls’n Qvinnas.

Julens toner: må 11.12 kl. 19 i Tenala förs. hem och lö 16.12 kl. 19 i Ekenäs kyrka. Frida Backman, violin, Kaisa-Mari Pulkkanen, piano.

De vackraste julsångerna: on 13.12 kl. 13.30 i Bromarvs församlingshem, Bromarvs skolas lucia m.fl. medv. Julgröt serveras!

Ekenäs lucias kröningssöndag: on 13.12 kl. 18 i Ekenäs kyrka. Barn och ungdomar under Monica Henrikssons ledning. Kollekt för luciansamlingen i Ekenäsnejden.

De vackraste julsångerna: to 14.12 kl. 19 i Tenala kyrka, Tenala och Ekenäs kyrkokörer m.fl. medv.

Julkonsert: sö 17.12 kl. 16 i Bromarvs

GRANKULLA

Bidra till guldkant på julen

Klä julgranen-insamlingen: Vi samlar presentkort till familjer, pensionärer, flyktingar och ensamma som behöver en ekonomisk guldkant inför jul. Insamlingstiden sträcker sig från den **23.11 till den 10.12. 2023**. Du kan lämna in ditt bidrag till en vaktmästare eller till svenska diakonin. Skriv ”Klä julgranen” på kuvertet.

kyrka. Helene Nyberg, Thomas Enroth, Susann Sonntag & Kenneth Sonntag. Fritt inträde. Arr. i samarb. med Sparbanksstiftelsen i Bromarv.

Musikinstitutets julkonsert: må 18.12 kl. 19 i Ekenäs kyrka. Elever och lärare vid musikinstitutet. Dir. Minttu Pesu.

De vackraste julsångerna: ti 19.12 kl. 18 i Ekenäs kyrka, Ekenäs och Tenala kyrkokörer m.fl. medv.

Manskören Raseborgs julkonsert: to 21.12 kl. 19 i Ekenäs kyrka. Dir. Teddy Granroth.

Se flera detaljer och Ekenäsnejdens hela konsert- och musikutbud i Mitt i livet samt på webben.

Info: www.ekenasnejdensforsamling.fi

INGÅ

Fr 8.12:

– **kl. 9.00–11.00 Fredagsbrunch för män (2 €):** Strandvägen 11. Lindell, Kakko.

– **kl. 9.15 Barnens julkyrka:** Degerby kyrka. Hellsten, Nylund, Sköld-Qvarnström, Gustafsson Burgmann.

Lö 9.12:

– **kl.13.00–15.00 Hela familjens julpysse:** Församlingshemmet. Anmälningar: tel 050 501 1755/Noora (txt eller whatsapp).

Sö 10.12:

– **kl. 10.00 Högmässa:** Degerby kyrka. Hellsten, Gustafsson Burgmann. Kyrkkaffe på Rosenberg.

Må 11.12:

– **kl. 13.15–15.15 Pysseklubb för barn i lågstadieålder:** Församlingshemmet. Nylund, Sköld-Qvarnström.

– **kl. 18.00–20.00 Måndagsöppet:** Ungdomshuset. Ahlfors.

Ti 12.12:

– **kl. 17.30–19.30 Julvandring – äventyr för hela familjen:** i Prästgårdsparken, på gravgården och i kyrkan. Start från församlingshemmets parkering i grupper med 10–15 min. mellanrum. Hellsten, Sjöblom, Nylund m.fl.

Ons 13.12:

– **kl. 13.00–16.30 After school:** Församlingshemmets nedre våning. Tvåspråkig fritidsklubb för skolbarn i årskurs 1–6. Nylund, Sköld-Qvarnström

– **kl. 13.00–15.00 Träff för daglediga:** Strandvägen 11. Julfest med Lucia mm. Lindell, Kakko.

Sö 17.12:

– **kl. 10.00 Tvåspråkig högmässa:** Ingå kyrka. Sjöblom, Gustafsson Burgmann.

– **kl.15.00–20.00 Julbasar till förmån för mission och diakoni:** Prästgården. Försäljning av bl.a. handarbeten och bakverk. Lotteri samt kaffeservering. Lindell, Kakko.

– **kl.16.00 De vackraste julsångerna:** Ingå kyrka. Kyrkokören medverkar. Gustafsson Burgmann, Sjöblom.

Må 18.12:

– **kl. 18.00–20.00 Måndagsöppet:** Ungdomshuset. Ahlfors.

Mera information: www.ingaforsamling.fi

KARIS-POJO

Kyrkoherdevalet i Karis-Pojo svenska församling hålls sö 10.12 kl. 11–20 i Karis församlingshem.

Andra advent sö 10.12

– **kl. 10 gudstjänst:** i Karis kyrka.

– **kl. 12 högmässa:** i Pojo kyrka.

Tredje advent sö 17.12

– **kl. 10 högmässa:** i Karis kyrka.

– **kl. 12 högmässa:** i Pojo kyrka.

ÖVRIGT PROGRAM

Sö 10.12 kl. 16 De vackraste julsångerna: i Karis kyrka. Katarina Singers medverkar.

Må 11.12 kl. 14.30 Bibelgruppen: i Karis församlingshem.

On 13.12 kl. 18 Karis-Pojo lucia: i Karis kyrka, arr. Lions Club Karis Karjaa.

To 14.12 kl. 19 Stillhetens bön: i Karis kyrka.

Fr 15.12 kl. 19 De vackraste julsångerna: i Svartå kyrka. Karis-Pojo lucia medverkar.

Sö 17.12 kl. 16 Församlingens julfest: i Karis församlingshem. Risgrynsgröt, allsång och musik, m.m. Karis-Pojo lucia, Wille Westerholm, Viola Fischer samt Ika och Pigge Svenskberg medverkar. Anmäl senast 8.12 till diakon Åsa tfn 050 562 4010.

On 20.12 kl. 8.30 Stillhetens bön: i Pojo församlingshem.

To 21.12 kl. 19 De vackraste julsångerna: i Pojo kyrka. Församlingsskören medverkar.

ESBO STIFT

LOJO

9.12 kl. 14.00 De vackraste julsångerna: i Lojo S:t Lars kyrka under Forna tiders julmarknad.

12.12 kl. 13.30 Samling för daglediga: i Virkby kyrka. Trevlig samvaro med julsånger och kaffe. Taxi.

13.12 kl. 18.00 Lucia kröning och De vackraste julsångerna: i Lojo S:t Lars kyrka.

BORGÅ

MÄSSOR OCH GUDSTJÄNSTER

sö 10.12 kl. 12.15 Högmässa: i Domkyrkan. Gudstjänstgrupp: Anna Henning
sö 17.12 kl. 12.15 Högmässa: Domkyrkan. Gudstjänstgrupp: Ingolf Linden

KONSERT I BORGÅ DOMKYRKA

To 14.12 kl. 19 Camille Saint-Saëns Julatorium op. 12: samt musik av Tomas Tacklander, Carita Holmström och W.A. Mozart.
Borgå kammarkör och Hyvinkään oratoriokvartett: solister och orkester. Dir. Eric-Olof Söderström. Fritt inträde, programblad 20 €.

Fr 15.12 kl. 19 Damkören Varia Voces julkonsert: dirigent Jarkko Yli-Annala

Lö 16.12 kl. 15 och 18: Runebergskörens julkonsert

Fr 22.12 kl. 19 Usvas och sångensemblen Fridas julkonsert: dirigent Minna Wesslund
DE VACKRASTE JULSÅNGERNA

FR 8.12 KL. 9.30: Borgå domkyrka, för Optima-skolan och boenden i Östra Nylands Vårdsområde, Henriikka Lemberg, Urda Lindberg

Sö 10.12 kl. 16 Kullo bykyrka: tvåspråkigt, Apostolidou Camilla Wiksten-Rönnbacka
To 14.12 kl. 17.30: Tolkis, Folkets hus: Laura Serell, Reidar Tollander

Sö 17.12 kl. 18 Kråkö, Sjötorp, tvåspråkigt: Apostolidou, Eric-Olof Söderström

Sö 17.12 kl. 18 Borgå domkyrka: Smeds, Tollander, Alvakören, dir. Nina Fogelberg

Sö 17.12 kl. 18.30 Mikaeliskapellet, Fagersta: Besök av Finlands Lucia, Serell, Ingmar Hokkanen

To 21.12 kl. 12 Borgå jultorg: Gaudeamuskören, Tollander, Apostolidou

21.12 kl. 16 Brassorkestern PLP blåser in julen: på Tomas dagen på Borgå jultorg
 Övriga medverkande Apostolidou, Haddas VUXNA

Fr 15.12 kl. 16 Missionens julfest: i festsalen, Lundg.5. Medverkande Smeds, Urda Lindberg. Anmälningar till Sanna Lindström 040 528 6577 senast 11.12 kl. 10. Pris för julfest 15 €

SIBBO

Lö 9.12 kl. 18.30 och 20 Vaneo: konsert i Gamla kyrkan. Fritt inträde. Programblad 20 €. Förhandsbokning vaneo.fi.

Sö 10.12 kl. 12 Familjemässa: Sibbo kyrka. Musikkubbarna medverkar.

Sö 10.12 kl. 18 De vackraste julsångerna: Söderkulla kyrka. Vokalgruppen Con Fusion medverkar.

Ti 12.12 kl. 18.30 och 20 Vaneo: konsert i Gamla kyrkan. Fritt inträde. Programblad 20 €. Förhandsbokning vaneo.fi.

Fr 15.12 kl. 18.30 Missionsauktion: Norra Paipis bykyrka.

Fr 15.12 kl. 18.30 och 20 Vaneo: konsert i Gamla kyrkan. Fritt inträde. Programblad 20 €. Förhandsbokning vaneo.fi.

Fr 15.12 kl. 19 Sibbo Sångarbröder: Konsert i Söderkulla kyrka. Fritt inträde. Programblad 15 €.

Lö 16.12 kl. 19 Sibbo Sångarbröder: konsert i Sibbo kyrka. Fritt inträde. Programblad 15 €.

Sö 17.12 kl. 12 Högmässa: i Sibbo kyrka.

Sö 17.12 kl. 18 De vackraste julsångerna: Sibbo kyrka. Cawiar-kören medverkar.

On 20.12 kl. 13 Församlingens julfest: Församlingshemmet i Kyrkoby. Festtalare är biskop Bo-Göran Åstrand.

On 20.12 kl. 18 De vackraste julsångerna: Norra Paipis bykyrka.

Familjen Tikum i sitt hem i Gaborone, Botswana. Från vänster Nicole, Ronya, Bertrand, Anna och hunden Nala. FOTO: PRIVAT

Första julen i ett nytt land

Familjen Anna och Bertrand Tikum förbereder sig för sin första jul i ett nytt land, Botswana. I april i år flyttade de från Senegals huvudstad Dakar till Botswanas Gaborone.

TEXT: JOHAN SANDBERG

BOTSWANA – Vi vet inte vad vi har att förvänta oss av julen i år. Vi vet att flickorna får ett långt jullov och så ser vi fram emot att mina föräldrar kommer och hälsar på oss, säger Anna Tikum.

Familjens jul kommer definitivt att vara annorlunda i år. Inte minst för att det är stor skillnad mellan livet i Botswana och Senegal. Dakar har över 2,5 miljoner invånare, i stort lika många invånare som hela Botswana.

– Dakar är en kaotisk stad med mycket nedsmutsning, galen trafik med bilar, hästdroskor och försäljare. Senegal är ett muslimskt land där bönerop hörs blandat med musik. Botswana har kristen majoritet och här är allt lugnt och organiserat.

Som mångkulturell familj har de skapat sina egna jultraditioner. Den 24 december firar de på finländskt sätt och den 25 på kamerunskt.

– Vi ska ha julgran och julpynt. Men vad julen i Botswana innebär vet vi inte. Julen i Senegal var bara en ledig dag och det var bara den lilla kristna mino-

riteten som gick på nattmässa. Jag gissar att det är mera aktivt här. Men jag har också förvarnat om att Gaborone töms på folk då alla åker hem till sina byar över julen.

Familjen kom till Senegal 2011 ut-sända av Finska Missionssällskapet och jobbade där inom sina respektive expertisområden – Anna inom diakoni och psykosocialt stöd, Bertrand inom ekonomi och förvaltning.

»Grovarbetet i missionen sker i bön.«

– När vi kom till Senegal 2011 hade vi som mål att göra oss själva överflödiga. Vi gav oss själva tio år.

Då öppnades en möjlighet att arbeta med samma arbetsuppgifter i östra och södra Afrika.

– Vi såg det som ett tecken på att Gud vill att vi ska flytta på oss. Vi bad över saken och diskuterade det med flickorna. De har hela tiden vetat att vi en dag

flyttar från Senegal. I den internationella skolan de gick såg de folk komma och gå. De visste att det var deras tur en dag.

Döttrarnas anpassning till det nya landet har överträffat förväntningarna.

– Jag var förberedd på det värsta men det har gått jättebra. De fick snabbt nya vänner. Med dagens teknik kan de hålla kontakt med sina vänner från Senegal. De har kontakt varje dag med Facetime.

Anna säger att hon känt sig buren av förböner.

– De underbara människorna i våra understödsförsamlingar, som Kvevlax och överallt, har burit oss i bön. Det är som om bönerna förberett varje steg, med början från att hitta ett hem till flickornas skolgång. Grovarbetet i missionen sker i bön.

Även om det är stora skillnader mellan livet i Botswana och Senegal är Bertrands arbete likadant som i Senegal. Han gör finansiella uppföljningar av de projekt som Missionssällskapet stöder. Men han reser mycket mer, för han jobbar också med Missionssällskapets samarbetspartners i Angola, Namibia, Sydafrika, Tanzania och Zimbabwe.

– För min del gäller det att vara mer uppmärksam på vad diakoni betyder i den här kulturella kontexten. Jag håller på med att lära känna Botswanas lutherska kyrkas diakoniarbete genom att sammanställa en rapport som bygger på intervjuer med nitton personer inom kyrkan.

– Den största utmaningen just nu verkar vara ungdomarna. Man ser ett ökat problem med droger och våld som inte funnits tidigare. Men Gaborone är bara 20 kilometer från Sydafrika, ett land som är okänt för sin kriminalitet.

De lokala sidorna i Borgå, Sibbo och Vanda utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Rebecca Pettersson, rebecca.pettersson@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 6788. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

”Vi satt i timtal i skyddsrummet”

Borgånejdens krigsveteraner rf finns till för att stöda veteraner och deras respektive, men också för att bevara minnen. Minnen som inte får glömmas.

TEXT: **REBECCA PETTERSSON**

BORGÅ Borgånejdens krigsveteraner har i dag tre medlemmar som är veteraner och 21 medlemmar som är änkor eller makor till veteraner. De senaste årens kriser i form av pandemi och krig i Europa har påverkat föreningen och dess medlemmar.

Christer Sundman, sekreterare i föreningens styrelse, konstaterar att det som hänt och händer i Ukraina påminner starkt om hur det såg ut vid Finlands östgräns år 1939.

– Det har nog varit en chock för veteranerna att det inte har blivit bättre. Det är en stor besvikelse att det ännu i dag ska hända sådana här saker, säger han.

Benita Ahlnäs, pressombud och medlem i föreningens styrelsen, föddes 1941. Också i hennes vardag sipprar minnen från kriget in i och med Rysslands anfallskrig mot Ukraina.

– Jag har ett sådant obehag av det som pågår nu, precis som många av mina samtida. Vi har suttit i skyddsrum och sett bomberna falla över våra hemorter. De sårn läks aldrig, säger hon.

Även om Benita var väldigt liten år 1944 är hennes minnen från uppväxten på Drumsö tydliga.

– Vi satt i timtal i skyddsrummet i källaren i vårt hus. Jag kommer ihåg att det var trångt, det fanns ingen luft och ingen mat. Och man frös, det var ständigt det där att man frös.

– Ju äldre jag blir desto tydligare kommer de här barndomsminnena. Som filmsekvenser som ibland känns klarare än dagens verklighet. Det är underligt, säger Benita.

Bearbeta det som bearbetas kan

Hennes pappa var en av de många män som stred ute vid fronten. Benita och resten av hennes familj evakuerades så småningom till Socklot i Nykarleby där familjen har släktingar.

För Benita, men också i föreningen, går många tankar just nu till civilbefolkningen i Ukraina. Människor som tvingas lämna sina hem vind för våg, precis som många finländare tvingades några decennier bakåt i tiden.

– Därför är vi med i Borgånejdens krigsveteraner, för att stöda de få krigsveteraner vi har kvar, men också änkor, som ju upplevt fasans-

Benita Ahlnäs och Christer Sundman är två eldsjälar i Borgånejdens krigsveteraner.

FOTO: GUNVOR HADDAS

»Om de inte varit där hade vi inte varit här så som vi är nu.«

fulla stunder i hemmen. Vår viktigaste uppgift är att sköta om dem och vara ett stöd.

Föreningen hjälper veteranerna och deras respektive ekonomiskt med stöd till vårdavgifter och annat nödvändigt, men också genom samtal för att färre ska behöva känna sig ensamma.

– Det är ju ett sätt att bearbeta det som kan bearbetas.

Stöd och samtal

Inför julen hälsar föreningens representanter på hos veteraner, makor och änkor för att överlämna julblommor, men också för att sitta ner och prata bort en stund tillsammans med dem som vill.

Så småningom kommer Borgånejdens krigsveteraner att omvandlas till en traditionsförening. Exakt när det sker vet man inte ännu.

– Sannolikt blir det så småningom en hybrid för oss där vi fortsätter understöda veteraner och änkor, men också ägnar oss åt traditionsverksamhet, något vi redan gör nu, säger Christer.

Traditionsverksamheten går bland annat ut på att bjuda in föreläsare till träffar i föreningen,

att bjuda in skolklasser och att hålla i uppvaktningarna vid minnesmärken och hjältegravar.

Christer Sundmans svar på varför han valt att engagera sig i föreningen kommer snabbt:

– För att jag tycker att det som veteranerna har gjort och hur det var under kriget inte får glömmas.

Hans egen pappa var också veteran, och Christer själv har varit medlem i föreningen i många år innan han blev dess sekreterare.

– Jag har varit intresserad av det ända sedan jag var med på veteranernas resor till Karelen då de började ordnas. Ett 20-tal gånger har jag varit på ryska sidan, sett stridsplatserna och hört berättelserna. Det har varit väldigt gripande. Om de inte varit där hade vi inte varit här så som vi är i dag, säger han.

Det till trots har han aldrig pratat desto mer om kriget med sin pappa eller andra veteraner i sin närhet.

– Under resorna till Karelen märkte vi yngre att veteranerna pratade sinsemellan. Men inte hemma, säger Christer.

DOMPROSTERIET

AGRICOLA

De vackraste julsångerna i Agricola svenska församling

To 7.12 kl. 18: i Höganäs, Pernå

Lö 9.12 kl. 17: i Strömfors kyrka

Lö 16.12 kl. 16: i Lappträsk kyrka

Sö 17.12 kl. 13: i Liljendal kyrka och kl. 16 i Lovisa kyrka

On 20.12 kl. 18: i Byagården i Sarvsalö

Ti 26.12 kl. 14: i Hindersby på Hemborg och kl. 17 Solbacka, Isnäs

Konserter

Ti 5.12 kl. 19: Rajaton – julkonsert i Lappträsk kyrka. Biljetter liveto.io och vid dörren

Sö 10.12 kl. 18: Traditionell Julmusik med Sångargillet i Lappträsk kyrka

Fr 22.12 kl. 20: Lovisakörens julkonsert i Lovisa kyrka

BORGÅ

MÄSSOR OCH GUDSTJÄNSTER

Sö 10.12 kl. 12.15 Högmässa i Domkyrkan: Lindgård, Apostolidou, Ingmar Hokkanen, Anna Henning guds-tjänstgrupp

Sö 17.12 kl. 12.15 Högmässa Domkyrkan: Smeds, Lindgård, Alvakören, Nina Fogelberg, Ingolf Linden guds-tjänstgrupp

KONSERT I BORGÅ DOMKYRKA

To 14.12 kl. 19: Camille Saint-Saëns Juloratorium op. 12, samt musik av Tomas Takolander, Carita Holmström och W.A Mozart. Borgå kammarkör och Hyvinkään oratoriokuo, solister och orkester. Dir. Eric-Olof Söderström. Fritt inträde, programblad 20 €.

Fr 15.12 kl. 19: Damkören Varia Voces julkonsert, dirigent Jarkko Yli-Annala

Lö 16.12 kl. 15 och 18: Runebergskörens julkonserter

Fr 22.12 kl. 19: Usvas och sångensemblen Fridas julkonsert, dirigent Minna Wesslund

DE VACKRASTE JULSÅNGERNA

FR 8.12 KL. 9.30 Borgå domkyrka: för Optima-skolan och boenden i Östra Nylands Valfärdsområde, Henrika Lemberg, Urda Lindberg

Sö 10.12 kl. 16 Kullo bykyrka: tvåspråkigt, Apostolidou Camilla Wiksten-Rönnebacka

To 14.12 kl. 17.30 Tolkis, Folkets hus: Laura Serell, Reidar Tollander

Sö 17.12 kl. 18 Kråkö, Sjötorp, tvåspråkig: Apostolidou, Eric-Olof Söderström

Sö 17.12 kl. 18 Borgå domkyrka: Smeds, Tollander, Alvakören, dir. Nina Fogelberg

Sö 17.12 kl. 18.30 Mikaelsskapellet, Fagersta: Besök av Finlands Lucia, Serell, Ingmar Hokkanen

To 21.12 kl. 12 Borgå jultorg: Gaudeamuskören, Tollander, Apostolidou

21.12 kl. 16 Brassorkestern PLP blåser in julen: på Tomas dagen på Borgå jultorg.

VUXNA

On 13.12 KL. 13: Mariakretsen: Café, Lundagatan 5

Fr 15.12 kl. 16: Missionens julfest i festsalen, Lundg.5. Medverkande Smeds, Urda Lindberg. Anmälningar till Sanna Lindström 040 528 6577 senast 11.12 kl. 10. Pris för julmat: 15 €

Må 11.12 kl. 13: Sjömansmissionskretsen: Café på Lundag. 5.

SIBBO

Mer info om vår verksamhet hittas på www.sibbo-svenskaforsamling.fi.

Lö 9.12 kl. 18.30 och 20 Vaneo: konsert i Gamla kyrkan. Fritt inträde. Programblad 20 €. Förhandsbokning vaneo.fi.

Sö 10.12 kl. 12 Familjemässa: Sibbo kyrka. Musikkлуб-barna medverkar.

Sö 10.12 kl. 18 De vackraste julsångerna: Söderkulla kyrka. Vokalgruppen Con Fusion medverkar.

Må 11.12 kl. 19 Vikings veranda: Prästgården. Med Patrik Frisk.

Ti 12.12 kl. 18 Sielunjoulu: Konsert i Söderkulla kyrka.

Ti 12.12 kl. 18.30 och 20 Vaneo: konsert i Gamla kyrkan. Fritt inträde. Programblad 20 €. Förhandsbokning vaneo.fi.

On 13.12 kl. 10 Frukost: Söderkulla kyrka.

BORGÅ Julmusik

Tomasdagen firas på Borgå jultorg

Enligt gammal tradition inleds julfirandet på Tomasdagen. I vår församling vill vi uppmärksamma det genom att just på Tomasdagen, **den 21.12**, sjunga De Vackraste julsångerna på Borgå jultorg kl. 12 tillsammans med Gaudeamuskören och dirigent Reidar Tollander. Församlingspastor Elefteria Apostolidou medverkar också.

Firandet av Tomasdagen fortsätter

kl. 16 med Brassorkestern PLP som blåser in julen. Vi har återuppväckt en gammal tradition. På 1700-talet blåste brevbärarna in julfirandet från rådhuset i gamla stan i Borgå. I enlighet med den gamla traditionen blåser brassorkestern PLP in julfirandet på Borgå jultorg. Brassorkestern PLP består av Pelle Hytönen, Leo Kylätasku och Patrik Latvala.

Församlingen bjuder på godis på jultorget under Tomasdagen.

VANDA Julmusik

Små och stora sjunger tillsammans

Lördagen den 9.12 klockan 16 ordnas de vackraste julsånger för små och stora med julgröt och julkortspyssel efteråt. Platsen är Dickursby kyrka och sånggruppen Hejditerna, Mikko Rajala och Heidi Åberg medverkar.

Kom med och sjung julsånger tillsammans! Vi har julfest i utrymmet Kraft efteråt.

On 13.12 kl. 14.00 Café Lindas julfest: servicehuset Linda. Med Katja Korpi.
On 13.12 kl. 19: Polisen musikkår: Julkonsert i Sibbo kyrka. Fritt inträde.
Fr 15.12 kl. 18.30 Missionsauktion: Norra Paipis bykyrka.
Fr 15.12 kl. 18.30 och 20 Vaneo: konsert i Gamla kyrkan. Fritt inträde. Programblad 20 €. Förhandsbokning vaneo.fi.
Fr 15.12 kl. 19 Sibbo Sångarbröder: Konsert i Söderkulla kyrka. Fritt inträde. Programblad 15 €.
Lö 16.12 kl. 19 Sibbo Sångarbröder: konsert i Sibbo kyrka. Fritt inträde. Programblad 15 €.
Sö 17.12 kl. 12 Högmässa i Sibbo kyrka.
Sö 17.12 kl. 18 De vackraste julsångerna: Sibbo kyrka. Cawiar-kören medverkar.
On 20.12 kl. 13 Församlingens julfest: Församlingshemmet i Kyrkoby. Festtalare är biskop Bo-Göran Åstrand. Traditionellt julprogram med församlingens anställda, lucia, musikuppträdanden och julkaffeservering. Fontana Medias bokbord. Busstransport. Södra bussen: Gesterbyvägens/Söderkullavägens korsning 12.00, Linda 12.15, Tärskogsvägen 12.25. Norra bussen: Haléns hållplats 12.00, Södra Paipis 12.10, Storbondsvägen/Mixvägens korsning 12.20. Busstransport tillbaka efter festen.
On 20.12 kl. 18 De vackraste julsångerna: Norra Paipis bykyrka.
To 21.12 kl. 13 Andakt: Dagcentralen.

MELLERSTA NYLANDS PROSTERI

VANDA

FRE 8.12: kl. 10–11 Musikleik i Dickursby kyrka
LÖ 9.12: kl. 11–14 Julbasar i Dickursby kyrka. Bakverk och Helsing kyrka S:t Lars-kaffe till salu för missionen.
LÖ 9.12: kl. 16 De vackraste julsångerna för små och stora i Dickursby kyrka. Julgröt och julpyssel efteråt. Sånggruppen Hejditerna medverkar.
SÖ 10.12: kl. 10 Högmässa i Helsing kyrka S:t Lars. Anu Paavola, Heidi Åberg
TI 12.12: kl. 11–12.30 Julfest för familjer och daglediga med julgröt och julsånger i Martinristi.
ONS 13.12: kl. 12 Diakonins julfest med julgröt i Dickursby kyrka.
ONS 13.12: kl. 18 De vackraste julsångerna tillsammans med ViAnda-kören i Dickursby kyrka. Anders Ekberg, Ingmar Hokkanen
TO 14.12: kl. 9.15 Julkyrka för Dickursby daghem familjer i Dickursby kyrka. Anu Paavola, Heidi Åberg
TO 14.12: kl. 9.45 Julkyrka för Daghemmet Lyckoslanten med familjer i Dickursby kyrka. Anu Paavola, Heidi Åberg
FRE 15.12: kl. 8.15 Julkyrka kl. 8.15 för Kyrkoby skola i Helsing kyrka S:t Lars. Sini Aschan
FRE 15.12: kl. 10 Julkyrka kl. 10 för Mårtensdals skola i Helsing kyrka S:t Lars. Sini Aschan, Anders Ekberg
FRE 15.12: kl. 10–11 Musikleik i Dickursby kyrka
LÖ 16.12: kl. 18 De vackraste julsångerna tillsammans med Vivandi-kören i Sjöskog kapell, Solbackav.6. Anders Ekberg, Mari Johnson
SÖ 17.12: kl. 10 Högmässa kl. 10 i Helsing kyrka S:t Lars. Sini Aschan, Anders Ekberg
TI 19.12: kl. 9.15 Julkyrka för daghemmet Timotej med familjer i Virtakyrkan. Kristian Willis, Heidi Åberg
ONS 20.12: kl. 10 Julkyrka för Västersundoms skola i Östersundom kyrka. Sini Aschan, Heidi Åberg

SIBBO Julfest

Hela församlingen välkommen på julfest!

Välkommen med och följ församlingens julfest i Kyrkoby församlingshems stora sal onsdagen den **20.12 klockan 13**. Medverkar gör biskop Bo-Göran Åstrand som håller festtalet med temat Borgå stift 100 år. Julpjas, musik, gott tilltugg, gemenskap och feststämning!

Busstransport. Södra bussen: Gesterbyvägens/Söderkullavägens korsning 12.00, Linda 12.15, Tärskogsvägen 12.25. Norra bussen: Haléns hållplats 12.00, Södra Paipis 12.10, Storbondsvägen/Mixvägens korsning 12.20. Busstransport tillbaka efter festen.

KOLUMNEN

FREDRIK KASS

Förväntningar i adventstid

ADVENTSTIDEN OCH jultiden väcker är en hel del tankar hos oss. Det finns många förväntningar. Kanske märker vi det mest hos barnen – men även hos oss vuxna. Vi skulle vilja ha det på ett visst sätt. Gärna på det sätt som är mitt och som jag är trygg med.

Ofta kan det leda till krockar och konflikter när förväntningarna inte möts. När förväntningarna skiljer sig åt. Eller då omständigheter, utmaningar, förluster eller sorger gör att det bara blir omöjligt att uppnå de förväntningar vi har på julen. Under högtiderna märker vi ofta hur komplext livet är. Hur svårt livet kan vara för oss människor.

MEN ADVENTSTIDEN är också en uppmaning till oss om att skala av. Att vi behöver fokusera på det som är det viktigaste. Adventstiden är en fastetid. I fastetiden får vi närma oss det enkla. Skala av och skala ner.

»Men adventstiden är också en uppmaning till oss om att skala av. Att vi behöver fokusera på det som är det viktigaste.«

UNDER ADVENTSTIDEN har vi en fin möjlighet att sjunga våra vackraste julsånger. Det är något alldeles speciellt att få samlas med mycket folk för att lyssna till och tillsammans sjunga dessa julsånger. Att gå på en samling där de vackraste julsångerna sjungs är en chans för oss att både skala ner i tempo och fokusera på det viktigaste. Ta den chansen!

EN AV mina favoriter bland adventspsalterna är ”Bered en väg för Herren!” Det är både det mäktiga och det avskalade som rymms i den här psalmen. Budskapet är det samma som hos Johannes döparen, som säger: ”Se Guds lamm”. Mitt i all detta livets komplexitet får vi stanna upp vid detta budskap. Där är han, se Guds lamm, följ honom.

Fredrik Kass är kyrkoherde i Kvevlax församling och tf kyrkoherde Replots församling.

Familjen Tikum i sitt hem i Gaborone, Botswana. Från vänster Nicole, Ronya, Bertrand, Anna och hunden Nala. FOTO: PRIVAT

Första julen i ett nytt land

Familjen Anna och Bertrand Tikum förbereder sig för sin första jul i ett nytt land, Botswana. I april i år flyttade de från Senegals huvudstad Dakar till Botswanas Gaborone.

TEXT: JOHAN SANDBERG

BOTSWANA – Vi vet inte vad vi har att förvänta oss av julen i år. Vi vet att flickorna får ett långt jullov och så ser vi fram emot att mina föräldrar kommer och hälsar på oss, säger Anna Tikum.

Familjens jul kommer definitivt att vara annorlunda i år. Inte minst för att det är stor skillnad mellan livet i Botswana och Senegal. Dakar har över 2,5 miljoner invånare, i stort lika många invånare som hela Botswana.

– Dakar är en kaotisk stad med mycket nedsmutsning, galen trafik med bilar, hästdroskor och försäljare. Senegal är ett muslimskt land där böner hörts blandat med musik. Botswana

»Grov-
arbetet i
missionen
sker i bön.«

na har kristen majoritet och här är allt lugnt och organiserat.

Som mångkulturell familj har de skapat sina egna jultraditioner. Den 24 december firar de på finländskt sätt och den 25 på kamerunskt.

– Vi ska ha julgran och julpynt. Men vad julen i Botswana innebär vet vi inte. Julen i Senegal var bara en ledig dag och det var bara den lilla kristna minoriteten som gick på nattmässa. Jag gissar att det är mera aktivt här. Men jag har också förvarnat om att Gaborone töms på folk då alla åker hem till sina byar över julen.

Familjen kom till Senegal 2011 utsända av Finska Missionssällskapet och jobbade där inom sina respektive expertisområden – Anna inom diakoni och psykosocialt stöd, Bertrand inom ekonomi och förvaltning.

– När vi kom till Senegal 2011 hade vi som mål att göra oss själva överflödiga. Vi gav oss själva tio år.

Då öppnades en möjlighet att arbeta med samma arbetsuppgifter i östra och södra Afrika.

– Vi såg det som ett tecken på att Gud vill att vi ska flytta på oss. Vi bad över saken och diskuterade det med flickorna. De har hela tiden vetat att vi en dag flyttar från Senegal. I den internationella skolan de gick såg de folk komma och gå. De visste att det var deras tur en dag.

Dötrarnas anpassning till det nya landet har överträffat förväntningarna.

– Jag var förberedd på det värsta men det har gått jättebra. De fick snabbt nya vänner. Med dagens teknik kan de hålla kontakt med sina vänner från Senegal. De har kontakt varje dag med Facetime.

Anna säger att hon känt sig buren av förböner.

– De underbara människorna i våra understödsförsamlingar, som Kvevlax och överallt, har burit oss i bön. Det är som om bönerna förberett varje steg, med början från att hitta ett hem till flickornas skolgång. Grovarbetet i missionen sker i bön.

Även om det är stora skillnader mellan livet i Botswana och Senegal är Bertrands arbete likadant som i Senegal. Han gör finansiella uppföljningar av de projekt som Missionssällskapet stöder. Men han reser mycket mer, för han jobbar också med Missionssällskapets samarbetspartners i Angola, Namibia, Sydafrika, Tanzania och Zimbabwe.

– För min del gäller det att vara mer uppmärksam på vad diakoni betyder i den här kulturella kontexten. Jag håller på med att lära känna Botswanas lutherska kyrkas diakoniarbete genom att sammanställa en rapport som bygger på intervjuer med nitton personer inom kyrkan.

– Den största utmaningen just nu verkar vara ungdomarna. Man ser ett ökat problem med droger och våld som inte funnits tidigare. Men Gaborone är bara 20 kilometer från Sydafrika, ett land som är okänt för sin kriminalitet.

Lokalsidorna för församlingarna i Helsingfors utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Sofia Torvalds, sofia.torvalds@kyrkpressen.fi. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

I väntan på julen

KOLUMN
Pia Bengts är
stiftssekreterare
för gudstjänstliv
och musik.

GÖR PORTEN hög, gör dörren bred – tiden före och omkring jul fylls våra kyrkor med advents- och julmusik. Vi går på konserter, vi samlas till gudstjänst och vi sjunger julsånger tillsammans. Den gemensamma sången är fortfarande stark inför jul. Evenemanget *De vackraste julsångerna* samlar kyrkorna fulla runt om i Finland för att sjunga tillsammans och samtidigt stöda Finska Missionssällskapets arbete både utomlands och i hemlandet.

TÄNK OM sången skulle tystna? Det är en otänkbar tanke: första advent utan *Hosianna* och julafton utan *Stilla natt*?! Nej, bort med det. Vi bor i ett land där vi fritt får sjunga julsånger i våra kyrkor, vi upplåter kyrkorummet för konserter och vi går i julkyrkan på julen. Vi har anställda, professionella kyrkomusiker som spelar och sjunger och dirigerar körer för att musiken ska ljuda och vi

får sjunga psalmer och sånger till olika slags ackompanjemang.

När jag som ung kyrkomusiker spelade min första julbön i Esbo domkyrka på julafton och *Stilla natt* ljud högt och starkt nerifrån kyrksalen blev jag så tagen och till mig att jag glömde spela andra versen. Men församlingen sjöng på och jag följde sedan med på orgel.

Vilken är din favoritsång inför jul? Jag har många, jag vill lyssna på Jussi Björlings *O helga natt*, jag tar fram mina favoritskivor med julmusik och lyssnar igenom dem, en del av dem många gånger. Alla adventspsalmerna, engelska carols, listan blir hur lång som helst.

Jag går i kyrkan och sjunger högt med i psalmerna så det känns i hela kroppen. Det finns många nyare fina sånger som har blivit populära och en självklar del av julväntan, *Himlen*

i min famn av Carola är en sådan. *Mary did you know* är en sång som har blivit en av mina nya favoriter.

DEN GEMENSAMMA sången har en unik kraft. När Notre Dame brann 2019 och Parisborna samlades på gatorna för att titta på det oerhörda som hände började de sjunga.

När folket i Ukraina måste ta skydd undan bomberna sjunger de. När vi firar någonting speciellt sjunger vi, vi sjunger i glädje och sorg, i tillbedjan och lovsång och för att få tröst. Vi sjunger vaggsånger för att barnet ska somna. Tänk om sången skulle tystna? Hur för vi vidare vår sångtradition till nya generationer? Sjung tillsammans, sjung gamla sånger, sjung nya sånger, sjung för katten.

JULSÅNGER ÄR tacksamma att sjunga, de flesta är bekanta och samma från år till år. När många sjunger tillsammans får man ingå i ett större sammanhang. Ta med en släkting eller vän och ta del av det stora utbud av julmusik som finns i våra kyrkor. Alla får vara med, ung som gammal, oberoende av om du själv tycker om att sjunga eller hellre sitter och lyssnar och tar del av sången runt omkring dig.

»När vi firar någonting speciellt sjunger vi, vi sjunger i glädje och sorg, i tillbedjan och lovsång och för att få tröst.«

Hallå där Angelina Farley och Isabella Tran!

De övar inför luciadagen tillsammans med sin kör.

– **VI HAR** nog varit med i luciataget förut som tärnor, en gång blev jag nästan lucia på dagis, berättar Isabella Tran.

I ÅR ska både hon och kompisen Angelina, bägge elva år gamla, få vara lucior när Matteus Popkör lussar i olika uppsättningar.

– **DET ÄR** jättespännande eftersom alla tittar på en. Ifall jag blir nervös så kollar jag bara på vår körledare Daniela. Man kan också lyssna på sina kompisar i kören ifall man känner sig osäker, berättar flickorna.

Luciatåg i Matteuskyrkan på luciadagen den 13.12 kl. 18 samt lördag 16.12 kl. 18 i samband med de Vackraste julsångerna.

TEXT OCH FOTO: NINA ÖSTERHOLM

Matteus församling

Andligt liv

Mässor: Söndagar kl. 10 i Matteuskyrkan. 10.12 andra adventsmässa med Helene Liljeström som liturg. 17.12 tredje adventsmässa med Patricia Högnabba som liturg.

Julens gudstjänster: 25.12 kl. 8 Julotta i Matteuskyrkan med Juho Kankare, Niels Burgmann och Kyrkokören.

26.12 kl. 18 Staffansfest: julsångsmässa och pizza med Juho Kankare, Daniela och Staffan Strömsholm.

31.12 kl. 10 Nyårsafton i Matteuskyrkan: med Patricia Högnabba.

1.1.2024 kl. 18 Kvällsmässa: på nyårsdagen i Matteuskyrkan med Patricia Högnabba.

6.1.2024 kl. 10 Trettondagsmässa: med predikant Olle Eriksson. Servering av salt paj och sallad, frivillig avgift för missionen.

MU-mässa: (Matteus Ungdom): Vi träffas igen i januari! Start 11.1.2024

Molnet: Vi träffas igen i januari, med start 11.1.2024.

Barn, ungdom och familj

Dans kring granen: för dagisbarn och daglediga. Torsdag 14.12 kl. 9:30, med servering efteråt, ca kl. 10:15.

Musiklek med familjecafé: Vi ses igen den 16.1.2024!

TWEENTISDAG FÖR ÅK 3-7: Vi ses igen den 16.1.2024!

Öppet hus för ungdomar: onsdagar från kl. 15. MU-mässa kl. 17:30. Följ oss på IG @matteusungdom för mer info om hjälpledarutbildningar, läger, resor och anmälningar. Sista Öppet hus den 13.12, sen ses vi igen 17.1.2024!

Matteus barnkör och pysselklubben: Vi ses igen i januari!

Musik

Missa inte! De Vackraste Julsångerna i Matteus: Lördag 9.12 kl. 19 De Vackraste Julsångerna med Kyrkokören i Botby Gårds kapell. Lördag 16.12 kl. 18 De Vackraste Julsångerna med Matteus VOICE i Matteuskyrkan. Lucia gästar den 16.12.

Lucia i Matteuskyrkan: Lucia besöker Matteuskyrkan den 13.12 kl. 18. Glögg och lussebullar serveras efteråt.

Matteus kyrkokör: sjunger de gamla klassiska kyrkomusikverken och även nyare musik från vår egen tid. Tisdagar kl. 18.30 i Matteuskyrkan. Körledare: kantor Niels Burgmann, niels.burgmann@evl.fi, (09) 2340 7326.

Vår Ton: är kören för dig som aldrig vågat sjunga i kör men ändå skulle vilja försöka. Visor, kanon och schlager onsdagar mellan 15.30-16.30 tillsammans med kantor Niels Burgmann: 050-566 9418 eller niels.burgmann@evl.fi. Sista övningen 13.12!

Popkören: Vi sjunger igen i januari!

Matteus barnkör: Vi sjunger igen i januari!

Matteus VOICE: Vill du stå på scen, men vågar kanske inte stå ensam? Eller har du inte tid att binda dig hela terminen? Då är Matteus VOICE kören för dig! Övningar

torsdag 14.12, konsert 16.12. Kontakt: Daniela Strömsholm, daniela.stromsholm@evl.fi, 050-5967769.

Nya sångare välkomna i alla körer!

Gemenskap

Stickklubben: Träffas igen i januari, jämna veckor, med start 11.1.2024. Kontakt: Carita Riitakorpi 050-380 3986.

Bokklubben Bokmalarna: Bokmalarna läser och samtalar utgående från Ove Wikströms "Det Bländande Mörkret", var tredje måndag kl. 14-15.30 i Matteusalen. Årets sista träff må 18.12. Första träffen i januari den 15.1.2024

Kvinnor mitt i livet: Vi träffas igen måndagen den 15.1.2024 då Cecilia Forsén besöker gruppen.

Samling för män: Fredag 8.12 kl. 18. Jan-Erik Andelin, Redaktör för Kyrkpressen. Rubrik: Fjärde Advent människorna – om att leva sitt liv i bakgrunden.

Waste&Feast i Matteuskyrkan: Ät en bit mat för 3€/6€ och lär känna nya människor vid samtalsbordet. Maten lagas på överbliven mat från mataffärer. Må-to kl. 11-13.

Följ oss på Facebook och Instagram

för våra senaste uppdateringar samt bilder och gemenskap i vardagen @matteusforsamling.

Evenemang och info hittas också på vår webbsida:

www.helsingforsforsamlingar.fi/matteus

Behöver du hjälp eller stöd?

Du kan alltid kontakta församlingens anställda och diakoniarbetarna om du behöver hjälp eller stöd i vardagen eller bara någon att tala med. Kontakta diakoniarbetare Carita Riitakorpi 050-380 3986. **Kansliet är stängt** över julen 22.12.2023-1.1.2024.

MATTEUS FÖRSAMLING

www.helsingforsforsamlingar.fi/matteus

Kansliet: Kansliet är öppet vardagar kl. 10-14, telefonid ti och to kl. 10-14, 09 2340 7300, matteus.fors@evl.fi.

Lokaler: Matteuskyrkan, Åbohusvägen 3 (Matteussalen vän. 1).

Johannes församling

Gudstjänster

Söndag 10.12, högmässa: kl 10 i S:t Jacobs kyrka.

Söndag 10.12, högmässa: kl 12 i Johanneskyrkan.

Söndag 10.12, gudstjänst: kl 15 i Folkhälsans seniorhus.

Tisdag 12.12, middagsbön: kl 12 i Johanneskyrkan.

Julsångerna ljuder för världens barn

Inled julfirandet med De vackraste julsångerna i församlingen! I år ljuder De vackraste julsångerna för världens barn genom Finska missionssällskapet, ge en meningsfull julgåva genom att donera. Mer info på kauneimmatjoululaulut.fi.

MATTEUS FÖRSAMLING

02.12 Kl. 12.00 Barnens vackraste julsånger och lillajul i Matteuskyrkan, Åbohusvägen 3

09.12 Kl. 19.00 De vackraste julsångerna i Botbygårds kapell, Botbyvägen 5

16.12 Kl. 18.00 DVJ Voice i Matteuskyrkan, Åbohusvägen 3

JOHANNES FÖRSAMLING

10.12 Kl. 16.00 Barnens vackraste julsånger i Pauluskyrkan, Sammattivägen 5

17.12 Kl. 16.00 i St. Jacobs kyrka, Kvarnbergsbrinken 1. Glöggservering från kl 15.

20.12 Kl. 18.00 i Gamla kyrkan, Lönnrotsgatan 6

21.12 Kl. 14.00 i Folkhälsans seniorhus, Mannerheimvägen 97

PETRUS FÖRSAMLING

2.12 Kl. 17 i Äggelby gamla kyrka, Brofodervägen 12

19.12 Kl. 19 i Munksnäs kyrka, Tegelstigen 6

Onsdag 13.12, middagsbön: kl 12 i Johanneskyrkan.

Onsdag 13.12, veckomässa: kl 18 i Johanneskyrkan. Glögg och lussekatter.

Söndag 17.12, sammanlyst högmässa: kl 12 i Johanneskyrkan. Tomas vokalensemble medverkar.

OBS! Ingen högmässa: i S:t Jacobs kyrka 17.12.

Tisdag 19.12, middagsbön: kl 12 i Johanneskyrkan.

Onsdag 20.12, middagsbön: kl 12 i Johanneskyrkan.

Gemenskap

Brunchträff för män i arbetslivet: lördagen den 9.12 kl. 10-11.30 i Hörnan, med Mats Almqvist. Stick dig in på en kopp kaffe och lite småprat!

Kaffe med Johannes: måndag 11.12 kl 12 i Folkhälsans seniorhus.

Adventsfest med glögg och gröt: tisdag 12.12 kl 12. Vi börjar festen kl 12 i Johanneskyrkan med middagsbön och musik, efteråt fortsätter vi i Högbergssalen med servering.

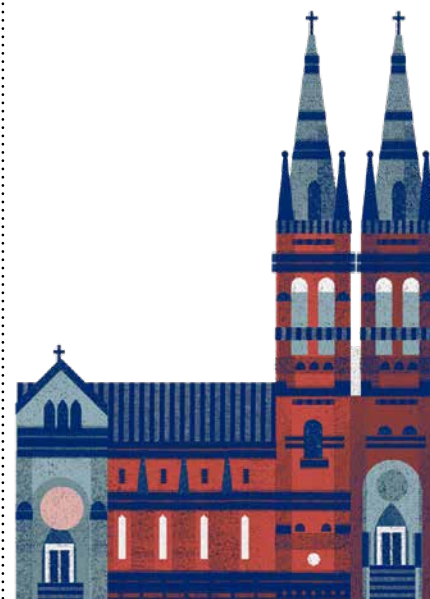
Diakoniträff: torsdag 21.12 kl.12-13.30 i St. Jacobs kyrka. Sista träffen för terminen.

Musik

Lunchmusik: tisdagar kl 12 i Gamla kyrkan.

Barnens vackraste julsånger: söndag 10.12 kl 16 i Pauluskyrkan, Sammattivägen 5.

De vackraste julsångerna: i S:t Jacobs kyrka: söndag 17.12 kl 16.

PETRUS Juldagen**Julbön och julgröt på juldagen**

Välkommen med och fira juldagen tillsammans i Petruskyrkan. Vi firar en enkel gudstjänst och umgås över julgröt i församlingssalen efteråt. Välkommen ensam, med familj eller vänner. Tuomas Rosqvist, Tua Sandell m.fl.

JOHANNES Julsångskör**Julsång i stämmor!**

S:t Jacobskören och Tomas vokalensemble hälsar alla körsångare välkomna med i Johannes julsångskör! Vi medverkar tillsammans med Bulevardens kammarmusiksällskap i De vackraste julsångerna i Gamla kyrkan onsdagen den **20.12 kl. 18**.

Övning tisdag **19.12 kl. 18.30** i Högbergsgården, Högbergsgatan 10. Kontakt: Dag-Ulrik Almqvist, dag-ulrik.almqvist@evl.fi, 050-3801874

MATTEUS Julböner**Julaftonsgemenskap!**

Julböner i Matteus församling julafton **24.12**

- Kl. 10 Marielunds kapell**, Nordsjö med Juho Kankare och Daniela Strömsholm
Kl. 12 Brändö kyrka med Juho Kankare och Daniela Strömsholm
Kl. 13 Vilans kapell Helene Liljeström och Stefan Djupsjöbacka
Kl. 14 Matteuskyrkan med Juho Kankare och Daniela Strömsholm
Kl. 15.30 Östersundom Helene Liljeström och Stefan Djupsjöbacka

Tro och gemenskap

Du kan alltid skicka in dina böneämnen: till pray.petrus@evl.fi, per post: Petrus församling, Skogsbäcksvägen 15, 00630 Helsingfors.

Missa inte! Förbön och Tack: Ti 12.12 kl. 19. Välkommen på den sista Förbön och Tack-kvällen för det här året. Tvåspråkig förbönsgudstjänst i Munksnäs kyrka. Pekka Reinikainen, Bengt Lassus. Mathias Sandell. Barnpassning ordnas. Lovsångsgruppen övar kl. 18, välkommen med och sjunga. Kören medverkar under förbönsgudstjänsten. Förbönstelefonen öppen må kl. 14.30–16.30, ons kl. 18–20, 09–23407171. Du kan även sända böneämnen per e-post eller post till kontaktuppgifterna ovan.

Kyrkan öppen för bön: Petruskyrkan öppen för enskild bön varje tisdag kl. 8–9 fram till 19.12. Välkommen och stilla dig.

Fredagscafé i Petruskyrkan 8.12: Fredagscafé är en gemenskap för alla åldrar att mötas kring en kopp kaffe efter veckan! Kl. 17–19 varje fredag. Kom ensam, med familj eller med vänner.

Julmusik

Missa inte! De vackraste julsångerna: 19.12 kl. 17 i Munksnäs kyrka. Välkommen att samlas kring några av de vackraste julsånger som någonsin skrivits! Mathias Sandell, orgel/piano. Ronny Thylin.

Julens program

Julböner på julafton 24.12: Välkommen med och inleda julfirandet med en stämningsfull julbön. Kl. 11 i Petruskyrkan, Tuomas Rosqvist. Kl. 14.30 Julbön för små och stora i Södra Haga kyrka, Ronny Thylin. Kl. 16.30 i Munksnäs kyrka, Ronny Thylin.

Julnattens gudstjänst 24.12 kl. 23.30: Avsluta julafton i den mysiga Äggelby gamla kyrka. Tuomas Rosqvist.

Julotta i Munksnäs kyrka: Juldagen må 25.12 kl. 7.00, Ronny Thylin.

Julbön med julgröt: Juldagen må 25.12 kl. 11.00 i Petruskyrkan. Välkommen med och fira juldagen tillsammans i Petruskyrkan. Vi firar en enkel gudstjänst och umgås över julgröt i församlingssalen efteråt. Tuomas Rosqvist, Tua Sandell m.fl.

Predikogudstjänst på julannandag: Ti 26.12 kl. 18 i Petruskyrkan. Amos Airola

PETRUS FÖRSAMLING

www.petrusforsamling.net

Kansliet: Må–ti, to–fre kl. 10–13, ons kl. 13–16, tel. 09–2340 7100. Skogsbäcksvägen 15, 00630 Helsingfors.

Lokaler: Hagasalen och Södra Haga kyrka, Vesperv. 12, Malms kyrka, Kommunalv. 1, Munkshöjdens kyrka, Raumov. 3, Munksnäs kyrka, Tegelst. 6, Petruskyrkan, Skogsbäcksv. 15, Äggelby gamla kyrka, Brofogdev. 12.

De vackraste julsångerna i Gamla kyrkan: onsdag 20.12 kl. 18. Julsångskören och Bulevardens kammarmusiksällskap medverkar.

De vackraste julsångerna i Folkhälsans seniorhus: torsdag 21.12 kl. 14. Passionärerna medverkar.

För familjer och barn

Fritids i Hörnan: för barn i klasserna 3 till 6, tisdagar och fredagar kl. 13–16. Högbergsgatan 10. Fritidsledare Martina och Daniela: 050 436 8108.

Fritids i S:t Jacobs kyrka: för barn i klasserna 3 till 6, måndagar, tisdagar och torsdagar kl. 13–16. Kvarnbergsbrinken 1. Fritidsledare Nanne och Oscar: 050 477 8828.

Familjecafé i Hörnan: måndagar kl. 9.30–11.30 och torsdagar kl. 9.30–11.30. Terminsavslutning 11 & 14.12.

Familjecafé i Kääntöpaikka, Arabiastrandens invånarhus: tisdagar kl. 10–11. Terminsavslutning 12.12.

Familjecafé i S:t Jacobs kyrka: fredagar kl. 9.30–11.30. Terminsavslutning 15.12.

Musiklek: udda veckor måndagar kl. 10 i Hörnan, tisdagar kl. 10 i Kääntöpaikka, fredagar kl. 10 i S:t Jacobs kyrka. Terminsavslutning 11, 12 & 15.12.

Babyrytmik: udda veckor torsdagar kl. 10 i Hörnan. Terminsavslutning 14.12.

Johannes barnkör: Övar både i S:t Jacobs kyrka på Drumsö, torsdagar kl. 15–15.45, och i Hörnan på Högbergsgatan 10, fredagar kl. 14.30–15.15. Kontakt: eva.henricson@evl.fi, 050 380 0842.

Ungdomar

Programkväll: 14.12 kl. 18–20.30 i Hörnan. Julfest

Instagram: johannesungdom

Mera info om församlingens verksamhet finns på vår hemsida:

helsingforsforsamlingar.fi/johannes.

Följ oss på instagram och fb: @johannesforsamling.

JOHANNES FÖRSAMLING

www.helsingforsforsamlingar.fi/johannes
Kansliet: må, ti, to, fre 10–15. Högbergsgatan 10, tel. 09–2340 7700.

Utrymmen: Johanneskyrkan, Högbergsg. 12, Högbergssalen, Högbergsg. 10 (vån. 2), Hörnan, Högbergsg. 10 (gatuplan), Folkhälsan och Majblomman, Mannerheimv. 97, Gamla kyrkan, Lönnrotsgatan 6, S:t Jacobs kyrka, Kvarnbergsbr. 1, Seniorhuset, Norrsvägen 1, Arabiastrandens invånarhus, Indragatan 1, utrymmet "Kääntöpaikka".

Petrus församling**Gudstjänster**

Varmt välkommen på gudstjänst!

Söndagens högmässor: Kl. 10 Munksnäs kyrka, söndagsskola. Kl. 12 Äggelby gamla kyrka. Kyrkkaffe efter mässorna. Söndag 10.12, Koivula. Anna-Lena Särssom är utsänd i Senegal via Finska missionsallskapet medverkar även i gudstjänsterna. Söndag 17.12, Thylin.

Puls-gudstjänst: kl. 15.30 i Petruskyrkan. Puls är en avslappnad söndagsgudstjänst med undervisning, gemenskap och lovsång. CoolKids för barnen. Kaffe efteråt.

Barnfamiljer

Följ Petrus Kidz-gruppen på facebook för aktuell info!

Musiklek: kl. 10 på torsdagar i Södra Haga. Välkommen med i vårt glada gäng! Musikleken är speciellt för dig med barn 0–5år. Vi sjunger och leker tillsammans, och umgås efteråt en stund. Kontakta Anne Koivula för mer info: anne.koivula@evl.fi.

”Det var nog rätt musik”

Under Sixten Enlunds drygt 50 år som kyrkomusiker har han fått se både vigslarna och de övriga förrättningarna ändra karaktär. ”Men sorgen vid jordfästningarna är fortfarande densamma.”

TEXT OCH FOTO: NINA ÖSTERHOLM

HELSINGFORS – Jag har spelat vid förrättningar sedan jag som tonåring började vikariera i församlingarna i Jakobstad. På den tiden klarade man sig med en uppsättning av de vanligaste brudmarscherna, en viss standardrepertoar räckte långt.

Genom åren har utvecklingen gått mot att medlemmarna själva, för att inte nämna de icke-kyrkskrivna, vill lägga en allt större personlig prägel på de kyrkliga förrättningarna. Genom detektivarbete och via internet har Enlund ändå lyckats svara på de flesta musikönskemål han fått av brudpar och anhöriga.

– Eller som kantorskollegan i Wien sa: man får vara lycklig ifall man får spela en vanlig Ave Maria någon gång.

Glad har han också varit över lagarbetet och förtroendet han fått av de många präster han samarbetat med i olika församlingar. Innanför prästkragen finns vanliga människor som ibland måste kämpa för att hålla ihop en svår jordfästning.

– Mycket har förändrats på 50 år, men sorgen är fortfarande densamma. Det finns tillfällen när man känner hur luften vibrerar av sorg, och det hanterar människor väldigt olika.

Ett instrument nära församlingen

I mitten av 1970-talet kom Enlund till dåvarande Norra svenska församlingen som i dag är en del av Johannes församling.

– I Norra svenska fann jag mitt andliga hem. Församlingarna kan vara väldigt olika sinsemellan, jag kände verkligen att jag hörde hemma i Norra svenska. Men redan då sa kyrkoherden att det bara är en tidsfråga innan församlingar måste slås samman i Helsingfors.

Det skulle dröja till år 2009 innan det blev sammanslagning mellan Norra och Södra svenska samt Tomas församling. Enligt Enlund kände kantorerna i de tre församlingarna varandra väl och samarbetet dem emellan har varit fruktbart. Att församlingens huvudkyrka blev Johanneskyrkan var däremot svårare att smälta för musikerkollegiet.

– Johanneskyrkan är så stor, orgeln och körläktaren ligger väldigt långt från altaret. Vi tyckte inte att körerna ska behöva stå ensamma långt bak i kyrkan. Också de liturgiska funktionerna hör hemma längre fram, nära altaret.

Sedan drygt 20 år sitter Enlund med i den kyrkliga samfällighetens orgelexpertgrupp, och det var där han nu började driva frågan om en kororgel.

Kororgeln i Johanneskyrkan hör till en av många orglar i Finland som Sixten Enlund varit med om att jobba fram. Piporna är handmålade och går i samma färgskala som kyrkorummet ursprungligen målats i.

Sixten Enlund

Director musices, kantor i Johannes församling.

Förtjänstkorset av Finlands Vita Ros orden 2020 för långvarigt och högkvalitativt engagemang till förmån för kyrkomusik och orgelkultur i Finland och internationellt.

Har genom orgelexpertgruppen medverkat till renoveringen av nästan samtliga orglar i centrumkyrkorna i Helsingfors.

gel, det vill säga en orgel i mindre format framme i kyrkan.

– Det blev många års arbete, dels att få till finansiering av en ny orgel, dels att komma överens med Museiverket och arkitekter om hur orgeln skulle se ut, exakt var den kunde placeras och många, många detaljer kring det.

I dag är kororgeln i Johanneskyrkan ett av många instrument där Sixten Enlunds expertis legat som grund. Förebilder och inspiration har han ofta hämtat utomlands, t.ex. från det brittiska parlamentets kapell i London, men produktionen är inhemsk – Virtanens orgelbyggeri i Esbo har levererat merparten av de instrument han varit med om att planera och införskaffa.

– Nyckeln har alltid varit ett gott samarbete. Det fungerar inte att en soloåker utan det gäller att omge sig med kunnigt folk och sakta diskutera sig fram till den rätta lösningen.

Harmonins lagar upp och ner

Utöver förrättningar, gudstjänster och mässor har Sixten Enlund också konserterat flitigt, både i Finland och utomlands, spelat in musik och uruppfört verk i samarbete med olika tonsättare. Bland otaliga musikaliska minnen ur karriären minns Enlund verket *Exsultate* av akademikern och tonsättaren Erik Bergman, som på sin tid väckte en storm bland den tidens äldre tonsättare eftersom verket var så radikalt och oväntat.

– Harmonins lagar vänds upp och ner men

jag tilltalar själv av formen på verket och Bergmans sätt att använda orgeln som instrument.

När Erik Bergman skulle jordfästas 2006 valde Enlund också just det stycket som avslutande musik vid förrättningen i Tempelplatsens kyrka, där han också själv spelade. Han kände Bergman personligen, de har bland annat bägge två dirigerat kören Muntra Musikanter.

– Men jag hade nog inte valt *Exsultate* för någon annans jordfästning än tonsättarens egen. Efteråt kom ärkebiskop John Vikström, som förrättat jordfästningen, fram till mig och sa: ”Det var nog rätt musik.”

Carols i Johannes

På första advent spelar Sixten Enlund sina sista adventspsalmer i Johanneskyrkan, från och med årsskiftet går han i pension.

– Jag har inte tröttnat på julmusiken, julen är en stor högtid också musikaliskt. Jag är särskilt tagen av Christmas Carols, som vi också har en egen tradition av här i Johannes. Dessutom passar vår kororgel i engelsk stil ypperligt för Carolstraditionen.

Efter pensioneringen har han lovat assistera kollegerna med att stämma orgeln i Johanneskyrkan – och kanske passa på att öva lite själv samtidigt.

– Jag lär väl fortfarande figurera i en del konsertserier i huvudstadsregionen, men jag ser också fram emot att få ta det lite lugnt.

Lokalsidorna för de svenska församlingarna i Korsholm utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Johan Sandberg, johan.sandberg@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 3599. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

Familjen Tikum i sitt hem i Gaborone, Botswana. Från vänster Nicole, Ronya, Bertrand, Anna och hunden Nala. FOTO: PRIVAT

Första julen i ett nytt land

Familjen Anna och Bertrand Tikum förbereder sig för sin första jul i ett nytt land, Botswana. I april i år flyttade de från Senegals huvudstad Dakar till Botswanas Gaborone.

TEXT: JOHAN SANDBERG

KVEVLAX – Vi vet inte vad vi har att förvänta oss av julen i år. Vi vet att flickorna får ett långt jullov och så ser vi fram emot att mina föräldrar kommer och hälsar på oss, säger Anna Tikum.

Familjens jul kommer definitivt att vara annorlunda i år. Inte minst för att det är stor skillnad mellan livet i Botswana och Senegal. Dakar har över 2,5 miljoner invånare, i stort lika många invånare som hela Botswana.

– Dakar är en kaotisk stad med mycket nedsmutsning, galen trafik med bilar, hästdroskor och försäljare. Senegal är ett muslimskt land där bönerop hörs blandat med musik. Botswana

»*Grovarbetet i missionen sker i bön.*«

na har kristen majoritet och här är allt lugnt och organiserat.

Som mångkulturell familj har de skapat sina egna jultraditioner. Den 24 december firar de på finländskt sätt och den 25 på kamerunskt.

– Vi ska ha julgran och julpynt. Men vad julen i Botswana innebär vet vi inte. Julen i Senegal var bara en ledig dag och det var bara den lilla kristna minoriteten som gick på nattmässa. Jag gissar att det är mera aktivt här. Men jag har också förvarnat om att Gaborone töms på folk då alla åker hem till sina byar över julen.

Familjen kom till Senegal 2011 utsända av Finska Missionssällskapet och jobbade där inom sina respektive expertisområden – Anna inom diakoni och psykosocialt stöd, Bertrand inom ekonomi och förvaltning.

– När vi kom till Senegal 2011 hade vi som mål att göra oss själva överflödiga. Vi gav oss själva tio år.

Då öppnades en möjlighet att arbeta med samma arbetsuppgifter i östra och södra Afrika.

– Vi såg det som ett tecken på att Gud vill att vi ska flytta på oss. Vi bad över saken och diskuterade det med flickorna. De har hela tiden vetat att vi en dag flyttar från Senegal. I den internationella skolan de gick såg de folk komma och gå. De visste att det var deras tur en dag.

Döttrarnas anpassning till det nya landet har överträffat förväntningarna.

– Jag var förberedd på det värsta men det har gått jättebra. De fick snabbt nya vänner. Med dagens teknik kan de hålla kontakt med sina vänner från Senegal. De har kontakt varje dag med Facetime.

Anna säger att hon känt sig buren av förböner.

– De underbara människorna i våra understödsförsamlingar, som Kvevlax och överallt, har burit oss i bön. Det är som om bönerna förberett varje steg, med början från att hitta ett hem till flickornas skolgång. Grovarbetet i missionen sker i bön.

Även om det är stora skillnader mellan livet i Botswana och Senegal är Bertrands arbete likadant som i Senegal. Han gör finansiella uppföljningar av de projekt som Missionssällskapet stöder. Men han reser mycket mer, för han jobbar också med Missionssällskapets samarbetspartners i Angola, Namibia, Sydafrika, Tanzania och Zimbabwe.

– För min del gäller det att vara mer uppmärksam på vad diakoni betyder i den här kulturella kontexten. Jag håller på med att lära känna Botswanas lutherska kyrkas diakoniarbete genom att sammanställa en rapport som bygger på intervjuer med nitton personer inom kyrkan.

– Den största utmaningen just nu verkar vara ungdomarna. Man ser ett ökat problem med droger och våld som inte funnits tidigare. Men Gaborone är bara 20 kilometer från Sydafrika, ett land som är ökänt för sin kriminalitet.

De vackraste julsångerna i Korsholms svenska församling

Söndagen den 17.12 bjuder vi in alla barnfamiljer till att sjunga De vackraste julsångerna i Korsholms kyrka **kl. 11.**

Kantorerna Ann-Christine Nordqvist-Källström och Erica Nygård samt Ninja Jacobsson håller i trådarna, och för musiken står Körskolan och en stråkorkester med elever från olika institut och musikskolor i Korsholm och Vasa. Dessutom bjuds det på luciaprogram och andakt med Mats Björklund.

På kvällen kl. 19 ljuder åter julsångerna i kyrkan. Medverkar gör Korsholms kammarorkester samt elever från olika musikinstitut och musikskolor i Korsholm och Vasa. Korall-kören, och Kör för alla bjuder på sång. Erica Nygård, Ninja Jakobsson, Ann-Christine Nordqvist-Källström samt Michael Wargh är naturligtvis också med. Andakt: Mats Björklund.

Kollekt tas upp till Världens barn: Finska missionssällskapet vid bägge tillfällena.

Välkommen med för att komma i julstämning!

KORSHOLMS PROSTERI

KORSHOLM

Högmässa: sö 10.12 kl 11 i kyrkan med Emilia Kontunen och Michael Wargh. Ungdomskören Germivox medverkar.

Ungdomsinriktad gudstjänst: sö 10.12 kl 13 i Smedsby fg. Rune Lindblom, Michael Wargh och Germivox.

Föräldra-barncafé: i Karperö on 13.12 kl 9.30. Vi firar luciadag.

Sångmatiné: to 14.12 kl 19 i kyrkan. Uppträdanden av Jenny Sandelins sångelever, ack. Anna Roos. Glögg och pepparkakor.

Gudstjänst med De vackraste julsångerna samt Lucia-program: sö 17.12 kl 11 i kyrkan med Mats Björklund, Ann-Christine Nordqvist-Källström, Erica Nygård och Ninja Jakobsson. Luciaprogram. Medverkande: Körskolan, elevorkester (musiker från Korsholms svenska församlings musikskola, Kuula-institutet, Steiner-skolan, Korsholms vuxeninstitut och Medborgarinstitutet Alma).

De vackraste julsångerna: sö 17.12 kl 19 i kyrkan. Medverkande: Korall-kören, Kör för alla, orkester samt Ann-Christine Nordqvist-Källström, Erica Nygård och Michael Wargh.

KVEVLAX

Bön och nattvard: fr 8.12 & 15.12 kl. 8.45 i kyrkan.

Gudstjänst med de vackraste julsångerna: sö 10.12 kl. 18. Fredrik Kass, Rodney Andrén, Kyrkokören, Sångare från Solfs koralkör, Ek-kören, Manskören och Kvevlax sångkör.

Mathjälpen: ti 12.12 & 19.12 kl. 10. Kontakta Nina Andrén om du inte hämtat mat tidigare tfn 044 0462312.

Pensionärernas julfest med Luciaprogram: on 13.12 kl.13 i fh. Ek-kören, Karakaffets kör. Servering av julgröt o kaffe kl.12.30.

Familjernas julfest med Lucia: on 13.12 kl. 18 i fh. Lucia, ringlekar, Barnkören, Dagklubben, Åsa Österbacka, Ulrika Ålander, Rodney Andrén, Jukka Ihatsu, Benjamin Häggblom. Ta med en julkapp för 4-5 € per barn.

Radierad gudstjänst: sö 17.12 kl. 10. Fredrik Kass, Rodney Andrén, Barnkören, Manskören. Sänds samma dag i Yle Vega kl. 13.03.

Bibel- och bönegruppen: on 20.12 kl. 19 i Krubban.

REPLÖT

De vackraste julsångerna: lö 9.12 kl. 18 i Björkö kyrka. Benjamin Häggblom, Heidi Lång med Skärikyrkans kör, barnkören åk 1-2 samt lilla barnkören. Robert Kronqvist, Michael Wargh och Adelcranz blåsensemble.

Gudstjänst med de vackraste julsångerna: sö 10.12 kl. 18 i Replot kyrka. Benjamin Häggblom, Heidi Lång med Björköbarnkören. Robert Kronqvist, Michael Wargh och Adelcranz blåsensemble.

Mathörnan: ons 13.12 kl. 13-15 i Björkögården. Anmäl senast må 11.12 till B. Lähdesmäki.

Högmässa: sö 17.12 kl. 10 i Replot kyrka. Ruth Vesterlund och Niklas Lindvik. Kyrkkaffe.

SOLF

De vackraste julsångerna: lö 9.12 kl 18. Korall-kören, dir. Patrik Vidjeskog, Solf blåsorkester, dir. A. Hiipakka samt medlemmar från Kvevlax kyrkokör medverkar. Andakt Johan Kanckos.

Högmässa: sö 10.12 kl 10 med Johan Kanckos och Patrik Vidjeskog. Kyrkkaffe.

Karacafé: må 11.12 kl 9 i församlingshemmet.

Små & Stora: ti 12.12 kl 9.30 i förs.hemmet. Gemensam frukost serveras ca 10.15, fri lek, klapp och klangsånger m.m.

Pensionärernas julfest: on 13.12 kl 13 i förs.hemmet. Luciatåg från Solf skola kommer på besök. Kaffeservering. **Julvandring på Stundars:** to 14.12 kl 18-20. Det finns olika programpunkter att ta del av, såsom änglakörens sång, läsning av julevangeliet i Bondstugan, julkrubba i Barnens snickarverkstad, tomtejakt och ringdans. Ta gärna med egen lykta.

Julkonsert med Tove Wingren Trio: Sounds of Christmas to 14.12 kl 19 i kyrkan. Från folksång och psalmer till pop i improvisatoriska och stämningsfulla arrangemang. Programblad säljes vid dörren för 20 €.

Högmässa: sö 17.12 kl 10 med Johan Kanckos och Richard Mitts. Kyrkkaffe.

EIMAs julkonsert: I stjärnfull natt to 21.12 kl 19 i kyrkan. Eima är en österbottnisk vokalkvartett. Konserten bjuder på välkända klassiska julsånger, mindre kända visor och nyare sånger som tillsammans skapar en stämningsfull helhet som vi hoppas att värmer i vinternatten. Biljetter: 15 € säljes vid dörren.

MALAX

Ti 12.12 kl. 18: Kyrkofullmäktige sammanträder i Övermalax församlingshem.

Bergö

Sö 10.12 kl. 14: Familjegudstjänst i Bergö kyrka. Julfest för barn- och familjegrupperna, glögg och lussebullar.

Sö 17.12 kl. 14: Gudstjänst i Bergö kyrka.

On 20.12 kl. 19: De vackraste julsångerna i Bergö kyrka. Kyrkokören medverkar. Solosång: Göran Särs.

Malax

Sö 10.12 kl. 10: Gudstjänst i Malax kyrka kl. 10.

Må 11.12 kl. 18: Ekumenisk bön, Betel

On 13.12 kl. 18: Luciakonsert i Malax kyrka. Medverkande: miniorerna, Sarah Nedergård, Johan & Juristerna, Alexandra Shevchenko, Rimma Bagdasaryan och Karina Kozyk. Kollekt till julhjälpen. Arrangeras i samarbete med "Integration i Malax".

Lö 16.12 kl. 18: De vackraste julsångerna, i Malax kyrka. Kyrkokören medverkar. Solosång: Emma Backman, violin: Lotta Tornberg.

Sö 17.12 kl. 10: Gudstjänst i Malax kyrka.

Sö 17.12 klo 18: Kauneimmat joululaulut Maalahden kirkossa klo 18. Laulu: Fred Berg, viulu: Lotta Tornberg.

Petalax

Sö 10.12 kl. 12: Gudstjänst i Petalax kyrka.

Sö 17.12 kl. 12: Gudstjänst i Petalax kyrka.

To 21.12 kl. 19: De vackraste julsångerna, i Petalax kyrka. Kyrkokören medverkar. Solosång: Emma Backman, violin: Lotta Tornberg.

Julvandring i lyktornas sken på Stundars

Inled julfirandet den **14.12 kl 18** med den stämningsfulla vandringen i lyktornas sken! I museistugorna är julen förberedd och du får en chans att ta del av julfirandet som det var förr. I Bondstugan läses julevangeliet och elden sprakar i spisen. Ljusen är tända och det pysslas och bakas. Du får även lyssna till änglakören och träffa fåraherden samt Josef, Maria och Jesusbarnet. Det ordnas dessutom ringdans och lekar. Ta gärna med egen lykta för att riktigt mysa till det!

PS Även i år ordnas en gemensam adventskalender i Solf by. Förutom Stundars och församlingen är också t.ex. skolan, daghemmet och Röda Korset i Solf med!

En karta kommer att publiceras på bl.a. församlingens hemsida och sociala medier, men tanken är att man ska få söka lite innan man hittar dagens lucka (oftast ett fönster). Luckorna "öppnas" genom att dagens datum sätts upp och någon sorts belysning tänds. Lycka till i luckjakten!

KVEVLAX För familjer

Familjernas julfest med lucia 13.12!

Välkommen på julfest för hela familjen **onsdag 13.12 kl. 18** i Kvevlax församlingshem. På programmet står bl.a. besök av lucia och ringlekar. Deltar gör lucia, Barnkören, Dagklubben, Åsa Österbacka, Ulrika Ålander, Rodney Andrén, Jukka Ihatsu och Benjamin Häggblom. Om du vill att ditt barn får en julklapp, ta med en julklapp för 4–5 € per barn.

REPLIT Sjung!

De vackraste julsångerna

Kom och sjung De vackraste julsångerna **lö 9.12 kl. 18** i Björkö kyrka med Skärikyrkans kör, barnkören åk 1–2 samt lilla barnkören.

Gudstjänst med de vackraste julsångerna **sö 10.12 kl. 18** i Replot kyrka med Björköbarnkören.

FREDRIK KASS

Förväntningar i adventstid

ADVENTSTIDEN OCH jultiden väcker är en hel del tankar hos oss. Det finns många förväntningar. Kanske märker vi det mest hos barnen – men även hos oss vuxna. Vi skulle vilja ha det på ett visst sätt. Gärna på det sätt som är mitt och som jag är trygg med.

Ofta kan det leda till krockar och konflikter när förväntningarna inte möts. När förväntningarna skiljer sig åt. Eller då omständigheter, utmaningar, förluster eller sorger gör att det bara blir omöjligt att uppnå de förväntningar vi har på julen. Under högtiderna märker vi ofta hur komplext livet är. Hur svårt livet kan vara för oss människor.

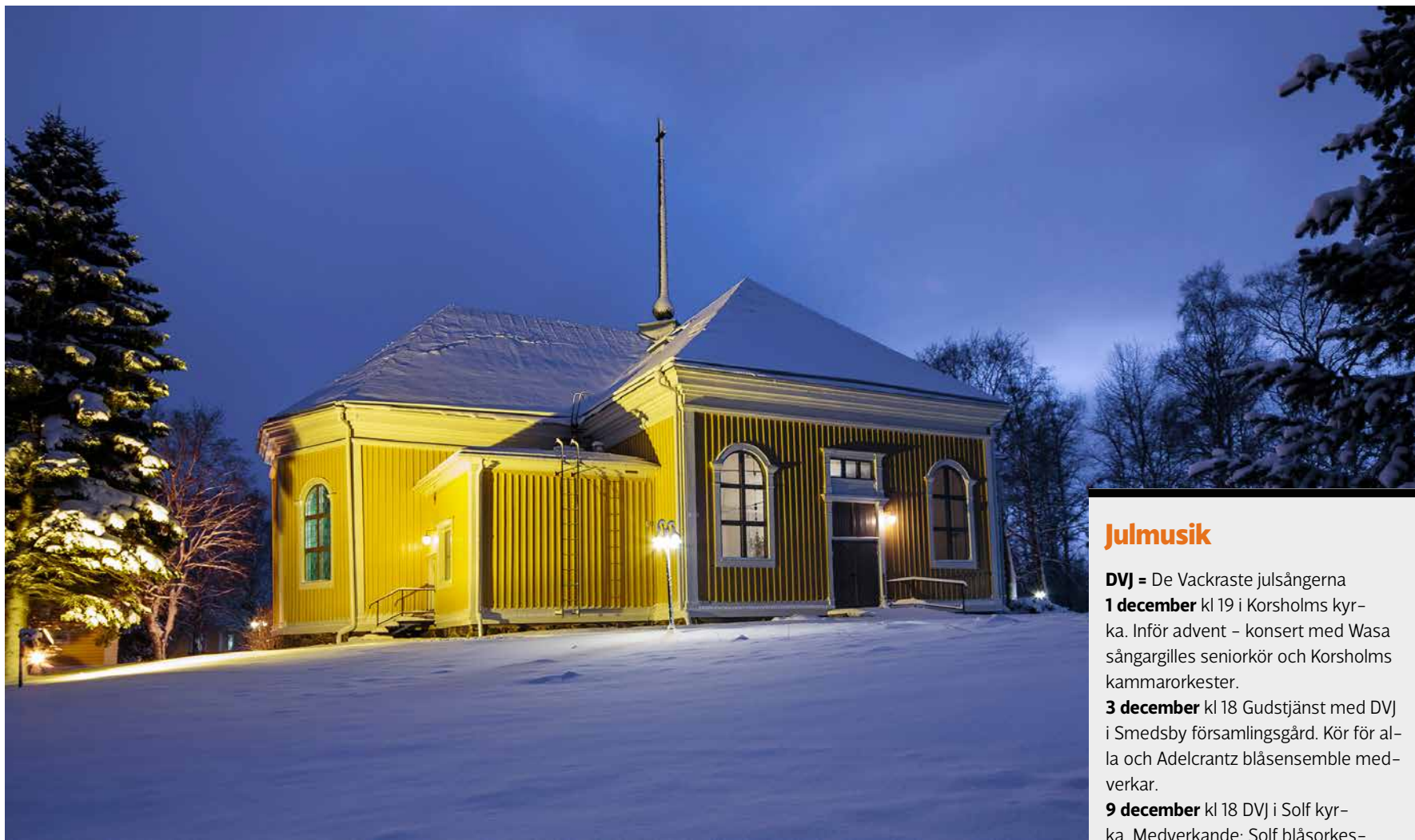
MEN ADVENTSTIDEN är också en uppmaning till oss om att skala av. Att vi behöver fokusera på det som är det viktigaste. Adventstiden är en fastetid. I fastetiden får vi närma oss det enkla. Skala av och skala ner.

»Men adventstiden är också en uppmaning till oss om att skala av. Att vi behöver fokusera på det som är det viktigaste.«

UNDER ADVENTSTIDEN har vi en fin möjlighet att sjunga våra vackraste julsånger. Det är något alldeles speciellt att få samlas med mycket folk för att lyssna till och tillsammans sjunga dessa julsånger. Att gå på en samling där de vackraste julsångerna sjungs är en chans för oss att både skala ner i tempo och fokusera på det viktigaste. Ta den chansen!

EN AV mina favoriter bland adventspsalterna är "Bered en väg för Herren!" Det är både det mäktiga och det avskalade som ryms i den här psalmen. Budskapet är det samma som hos Johannes döparen, som säger: "Se Guds lamm". Mitt i all detta livets komplexitet får vi stanna upp vid detta budskap. Där är han, se Guds lamm, följ honom.

Fredrik Kass är kyrkoherde i Kvevlax församling och tf kyrkoherde Replots församling.

Kvevlax kyrka. FOTO: KVEVLAX FÖRSAMLINGS BILDARKIV JUKKA

Nu sjunger vi in julen

Också i år får Korsholmsborna stämma upp i De vackraste julsångerna på olika håll inom kommunen. I Kvevlax är upplägget traditionellt, men med några avvikelser från tidigare.

TEXT: JOHAN SANDBERG

KVEVLAX I Kvevlax kyrka sjunger församlingen De vackraste julsångerna den andra advent, det vill säga söndagen den 10 december klockan 18.

– Traditionellt brukar vi sjunga julsången den tredje advent, men i år sänds radiogudstjänsten från Kvevlax den söndagen så vi har bytt söndag, säger kantor Rodney Andrén.

Vanligtvis deltar alla församlingens körer med några sånger. Men i år är inte barnkören med. Det betyder inte att barnkören får ta ledigt i advent, snarare tvärtom.

– Barnkören kommer att sjunga i

adventsgudstjänsten den 3 december klockan 10, radiogudstjänsten den 17 december, en luciaandakt den 13 december och på sin julfest efteråt. Därför är de inte med på De vackraste julsångerna i år.

I De vackraste julsångerna i Kvevlax medverkar nu församlingens kyrkokör och manskör, Kvevlax sångkör och Ekumeniska kören som nyligen bytt namn till Ek-kören. Kyrkokören sjunger några sånger tillsammans med Koralkören från Solfs församling.

– Ek-kören leds av Yngve Svarvar och av mig. Den består av sammanlagt 23

sångare från Kvevlax församling, församlingarna Elim och Missionskyrkan i Kvevlax samt Betesda i Kuni, säger Rodney Andrén.

Fokus på allsång

Trots alla medverkande körer är det ändå allsången som är i fokus under De vackraste julsångerna.

– Körerna sjunger några sånger var medan vi sjunger åtta, nio allsånger.

På trettondagen den 6 januari klockan 13 sjunger man också De vackraste julsångerna i Köklot byagård i samband med trettondagens gudstjänst.

– Det är en mångårig tradition som tidigare ordnades i samarbete med Frälsningsarmén i Vasa. De cirka femton senaste åren har Kvevlax församling ensam stått för arrangemanget. Nu när Kvevlax kyrkoherde Fredrik Kass också är tf herde i Replot hålls trettondagens gudstjänst gemensamt för båda församlingarna i Köklot.

Trots att Köklot by numera ligger närmare kyrkan i Replot än i Kvevlax hör byn till Kvevlax församling.

– Det har att göra med tiden före det fanns broar och väg. Då var det närmare från Köklot till Petsmo och vidare till Kvevlax kyrka med båt eller över is än till Replot.

Julmusik

DVJ = De Vackraste julsångerna

1 december kl 19 i Korsholms kyrka. Inför advent – konsert med Wasa sångargilles seniorkör och Korsholms kammarorkester.

3 december kl 18 Gudstjänst med DVJ i Smedsby församlingsgård. Kör för alla och Adelcrantz blåsensemble medverkar.

9 december kl 18 DVJ i Solf kyrka. Medverkande: Solf blåsorkester, Koralkören och medlemmar från Kvevlax kyrkokör.

9 december kl 18 Gudstjänst med DVJ i Replot kyrka.

10 december kl 18 DVJ i Kvevlax kyrka. Kyrkokören, manskören, Kvevlax sångkör, Koralkören från Solfs församling och Ek-kören medverkar.

10 december kl 18 Gudstjänst med DVJ i Björkö kyrka.

13 december kl 18 luciaandakt i församlingshemmet med Kvevlax barnkör och dagklubben

14 december kl 19 *Sounds of Christmas* i Solf kyrka. Julkonsert med Tove Wingren trio. Från folksång och psalmer till pop i improvisatoriska, stämningfulla arrangemang. Programblad för 20 euro säljs vid dörren.

17 december kl 11 Gudstjänst med DVJ i Korsholms kyrka. Körsolan och stråkorkester med elever från musikkolor och institut i Korsholm och Vasa. Luciatåg.

17 december kl 19 i Korsholms kyrka. DVJ. Korall-kören, Kör för alla, Kör för alla, Korsholms kammarorkester och elever från musikkolor och institut i Korsholm och Vasa.

21 december kl 19. Julkonsert med vokalkgruppen EIMA i Solf kyrka. Programblad säljs.

25 december kl 19 Julkonsert med Kammarkören Psallite i Korsholms kyrka. Fritt inträde.

6 januari kl 13 Gudstjänst med DVJ i Köklot byagård.

Lokalsidorna för de svenska församlingarna i Pedersöre prosteri utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. **Redaktör:** Rebecca Pettersson, rebecca.pettersson@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 6788. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

Du kan hjälpa Julhjälpen

Julhjälpen finns för att fler Larsmobor ska få en god jul, eller åtminstone en liten uppmuntran i vintermörkret.

TEXT: **REBECCA PETTERSSON**

LARSMO I år ordnas Julhjälpen i Larsmo för tredje året i rad. Från den 1 till den 12 december kan alla Larsmobor som vill och har möjlighet donera torrvaror, hygienprodukter och godis för att andra i lokalsamhället ska få en liten uppmuntran inför julen.

Vid S-market i Holm kommer det under nämnda tidpunkt att finnas en köpvagn vid kassan avsedd för insamlingen. Efter att man handlat åt sig själv är det alltså bara att plocka på sig lite extra, betala och sedan placera gåvorna i kundvagnen – vips har man bidragit till lite julglädje.

– Vi tar emot allt som kan glädja lite mindre bemedlade barnfamiljer, men också pensionärer och andra, säger Monica Svenfelt, ordförande för Röda Korsets Larsmoavdelning.

”Det är roligt att se paketen”

Det är Röda Korsets Larsmoavdelning som sköter om insamlingen. På luciadagens morgon tar de med sig alla donationer till församlingshemmet i Larsmo där de tillsammans med diakonin packar julpåsar i olika storlekar. Sen delar diakonin ut gåvorna.

– Det är roligt att se paketen och fundera över vem som ska få dem, säger Svenfelt.

– Man får gärna ta kontakt med oss på diakonin om man gärna skulle ta emot en matkasse inför jul, säger Pia Fagerholm, diakon i Larsmo församling.

Det var Röda Korset i Larsmo som tog initiativ till att starta Julhjälpen för tre år sedan.

– Vi tänkte att det här inte låter som något särskilt komplicerat att göra, så vi provade och det föll väldigt väl ut, säger Svenfelt.

Tidigare år har diakonin kunnat dela ut drygt 20 julpåsar genom Julhjälpen. I år hoppas man att ännu fler ska vilja bidra så att ännu fler Larsmobor kan få en liten guldkant på tillvaron.

Både ekonomi och ensamhet

– Julen handlar ju om ett glädjebudskap. Jag hoppas diakonin kan vara med och ge vidare den här glädjen, för det finns många ensamma människor i hemmen i Larsmo, säger Fagerholm.

Hon konstaterar att det finns ensamma

»Vi brukar säga att diakonin har ett välsignat konto.«

Så här såg det ut i Julhjälpens verkstad i fjol. Nu finns det en ny chans att ge en annan Larsmobo lite uppmuntran.

FOTO: PRIVAT

Diakonin i Larsmo

Bor du i Larsmo? Vill du hjälpa andra ekonomiskt inför julen, eller behöver du kanske ekonomisk hjälp eller någon att prata med?

Då kan du kontakta någon av församlingens diakoner. Pia Fagerholm: 040 8686966. Carina Lassila: 0408686954

människor i alla livssituationer och åldrar.

– Man får gärna ta kontakt med diakonin också om man vill prata. Vi kan prata per telefon ifall man inte har möjlighet att ta emot besök.

Om man har lite pengar på kontot att avvara kan man ge en gåva i form av pengar till församlingen. Vid sidan av Julhjälpen delar dia-

konin ut rätt många presentkort inför julen till de som har det kärt ekonomiskt.

– Vi brukar säga att diakonin har ett välsignat konto. Vi har sällan särskilt mycket på det, men vi tror och litar på att Gud förser oss med pengar att köpa presentkort med inför julen. Hittills har det lyckats, säger Fagerholm.

PEDERSÖRE PROSTERI

JAKOBSTAD

FR 8.12 kl. 19.00: in da House i Församlingscentrets ungd.utr., Mård.

LÖ 9.12 kl. 19.00: Musik i advent i Pedersöre kyrka, Cantate, Gloria och Adorate, Borgmästars, Wester, Nils-Oscar Frantz, Anders Sjölin och Samuel Forsblom trumpet. Andakt Edman.

SÖ 10.12 kl. 12.00: Gudstjänst i Jakobstads kyrka, Edman, Wester. Sänds även via församlingens Youtubekanal. Länk finns på www.jakobstadssvenskafor-samling.fi

SÖ 10.12 kl. 13.00: Skutnäs söndagsskolas julfest i Skutnäs bönehus.

SÖ 10.12 kl. 14.30: Mässa på finlandssvenskt teckenspråk i Församlingscentret, dövpriest Maria Lindberg. Servering.

SÖ 10.12 kl. 15.00: Carol Service i Pedersöre kyrka, Jan-Erik Nyberg, Borgmästars, the Cantet.

SÖ 10.12 kl. 18.00: SLEF:s julfest i Församlingscentret, Jakob och Ida Edman.

SÖ 10.12 kl. 19.00: Konsert med Jacob Gospel i Jakobstads kyrka, dirigent Fanny Sjölin, andakt Anna-Pia Svarvar. Fritt inträde.

TI 12.12 kl. 9.00: Julvandring vid Pedersöre kyrka öppnar. Ta del av julens budskap på en jultvandring kring Pedersöre kyrka. Jultvandringen passar för alla åldrar och är öppen t.o.m. 7.1.2024.

TI 12.12 kl. 11-13: Jakobstads kyrka öppen för bön och samtal.

ON 13.12 kl. 14.00: Samling kring sorgen i Församlingscentret, Turpeinen, Kanckos.

ON 13.12 kl. 19.00: Luciakonsert i Jakobstads kyrka, Sångens Vänner, dir. Annika Nyberg. Stadens Lucia. Andakt Edman.

FR 15.12 kl. 19.00: De vackraste julsångerna i Jakobstads kyrka, Borgmästars, Wester, sång och violin Jenni Vattulainen, Chorus Novus, Camilla Skrifvars-Koskinen.

FR 15.12 kl. 19.00: Julfest in da House i Församlingscentrets ungd.utr., Mård, Nylund-Wentus.

FR 15.12 kl. 22.00: "Ljus i mörkret", nattvardsmässa i Församlingscentret, Björk, Nylund-Wentus, Mård.

SÖ 17.12 kl. 12.00: Högmässa i Jakobstads kyrka, Björk, Turpeinen, Wester. Diana Söderbackas gudstjänstgrupp. Sänds även via församlingens Youtubekanal. Länk finns på www.jakobstadssvenskafor-samling.fi

TI 19.12 kl. 11-13: Jakobstads kyrka öppen för bön och samtal.

ON 20.12 kl. 19.00: Tyskspråkig gudstjänst i Jakobstads

NYKARLEBY Jubileum

Orgeljubileum

Den tysktillverkade orgeln i Jeppo kyrka fyller i år 60 år. Detta firas med en unik orgelkonsert på **söndag 10.12 kl. 13**, där organisten Dan Lönnqvist framför julinspirerad barockorgelmusik.

Docent Birgitta Sarelin berättar om musiken samt om orgelns tillkomst med ett kort utdrag ur dess nyskrivna historia. Kaplanen Henrik Östman håller altarandakt kring söndagens bibeltext och efteråt blir det servering i församlingshemmet.

Ingen annan gudstjänst firas i Jeppo denna söndag. Varmt välkomna alla!

kyrka, Päivi Lukkari, Mary Frantz. Efteråt glögg och pepparkaka.

TO 21.12 kl. 18.00: Julkyrka i Nanoq kyrka, Edman, Borgmästars.

KRONOBY

Mässa: Sö 10.12 13.00 i Kronoby kyrka, Saitajoki, Uunila.

Finskspråkig gudstjänst med de vackraste julsångerna: Sö 17.12 13.00 i Kronoby kyrka, Erkki Murtomäki, Smedjebacka, laulu. Mauri Tastula.

Terjärv

Mässa: Sö 10.12 10.00 i Terjärv kyrka, Boris Salo, Uunila. Kyrkkaffe, bokbord.

Julkonsert: Lö 16.12 19.00 med Karleby kammarkör och Terjärv-Kronoby manskör i Terjärv kyrka.

Gudstjänst: Sö 17.12 10.00 i Terjärv kyrka, Markus Ventin, Borgmästars.

Nedervetil

Julkonsert: Lö 9.12 19.00 i Nedervetil kyrka, Tove Wingren trio. Programblad.

Mässa: Sö 10.12 10.00 i Nedervetil kyrka, Saitajoki, Smedjebacka.

Gudstjänst: Sö 17.12 10.00 i Nedervetil kyrka, Jan Nygård, Kristina Klingenberg.

Julkonsert: Sö 17.12 19.00 i Nedervetil kyrka, Paletten, KU:s hornorkester, Nedervetil damkör, Nedervetil kyrkokör, Martti Laitinen, Anders Sjöberg. Andakt Peter Kankkonen.

För mer info: www.kronobyforsamling.fi

LARSMO

Gudstjänsterna strömmas via församlingens YouTube kanal samt direktsändning i Larsmo När-TV.

On 6.12 kl. 10 Självständighetsdagens gudstjänst: Sjöblom, Forsman. Uppvaktning vid krigargravarna. Kyrkvård: Risö, Grev.

Sö 10.12 kl. 10 Högmässa: Markus Ventin, Wiklund, sång Samuel Holmberg. Söndagsskolans julfest inleds i kyrkan och fortsätter i församlingshemmet. Kyrkvård: Litens, Holm.

To 14.12 kl. 18 Karajulfest med middag: i församlingshemmet, Albert Häggblom medverkar.

Lö 16.12 kl. 19 Kauneimmat joululaulut: i församlingshemmet, Sjöblom, Forsman, servering.

Sö 17.12 kl. 10 Högmässa: Sjöblom, Forsman. Kyrkvård: Byggmästar, Strömsholm.

• **kl. 18 De vackraste julsångerna:** i kyrkan, julkören, Forsman, Sjöblom.

Må 18.12 kl. 12 Jul i gemenskap: i församlingshemmet, julgröt, program.

LARSMO Julfest

Jul i gemenskap

Väntjänsten inbjuder alla äldre till julfest i Larsmo församlingshem **måndag 18.12 kl. 12**. Besök av Jakobstads Lucia, sång av elever från Näs skola och musik av dragspelarna, Boris Salo håller andakt. Vi serverar julgröt och kaffe. Varmt välkommen!

PEDERSÖRE Musik

Julmusik i hela församlingen!

Kom med och ta del av våra vackraste julsånger! Vi får lyssna till stämningsfull körsång och sjunga med i både välkända och nya julsånger. I Pedersöre församlings kyrkor bjuder församlingens körer och kantorer på "De vackraste julsångerna" den sista helgen före jul. Varmt välkommen!

Lördag 16.12 kl. 19 i Pedersöre kyrka. Barnkören, Manskören, St Olofskören och Kyrkokören. Diana Pandey, Henrik Östman. Jakobstads Lucia med följe medverkar i början av kvällen. Andakt av Jimmy Österbacka.

Lördag 16.12 kl. 19 i Esse kyrka. Församlingskören, Mikaela Malmsten-Ahlsved. Andakt av Tuomo A. Komulainen.

Söndag 17.12 kl. 18 i Purmo kyrka. Vuxenkören, Mikaela Malmsten-Ahlsved, Diana Pandey. Andakt av Tuomo A. Komulainen.

I samband med alla tillfällen tas kollekt till förmån för Finska Missionssällskapets julinsamling för barn i världen.

NYKARLEBY

Gudstjänster och de vackraste julsångerna
Sö 10.12 kl 10 Högmässa: S:ta Birgitta kyrka, Östman, Ringwall
– **kl 18 De vackraste julsångerna:** Munsala kyrka, Smeds, Ringwall, Lönnqvist, församlingsskören
Fr 15.12 kl 18 De vackraste julsångerna: Kovjoki bönehus, Smeds, Ringwall
Sö 17.12 kl 15 De vackraste julsångerna: konsert, Jeppo kyrka, ungdomsörkestern, Östman, Lönnqvist
– **kl 18 De vackraste julsångerna:** S:ta Birgitta kyrka, Edman, Ringwall, Ida Wikström violin

Musik

Lö 9.12 kl 18 Julkonsert: S:ta Birgitta kyrka, damkören & Raise your voices, altarandakt
Sö 10.12 kl 13 Orgelkonsert: Jeppo kyrka, Dan Lönnqvist, Birgitta Sarelin, Jehmlichorgeln 60 år, altarandakt, fritt inträde, efteråt servering i fh.
Må 11.12 kl 19 Julkonsert: Munsala kyrka, Erik André Hvidsten, programblad
On 20.12 kl 19 Julkonsert: S:ta Birgitta kyrka, manskören, solist Sofia Källgren, andakt Edman

Samlingar och grupper

To 7.12 kl 18 Julauktion: Socklot bönehus, lotteri o servering
Sö 10.12 kl 15 Bibelstudium: Jeppo bönehus, Tomas Klemets
On 13.12 kl 19.00 Luciaandakt: S:ta Birgitta kyrka, eft kröningen på torget
To 14.12 kl 18 Joulua odotellessa: Kuddnäs, sångstund på finska
Sö 17.12 kl 14 Hela familjens julfest: Pensala bönehus, Max-Olav Lassila, Niklas Nylund, sångprogram
On 20.12 kl 13 Nattvardsandakt: Jepoträffis, Östman, servering

PEDERSÖRE

To 7.12 kl. 9.30 Barnens adventsandakt: Esse kyrka. Barnledarna, Österbacka, Malmsten-Ahlsved
– **kl. 18 Kauneimmat joululaulut:** Ähtävän seurakuntakodilla. Ellfolk-Lasén, Kolmonen, kirkkokuoro

Lö 9.12 kl. 19 Qunoskörens julkonsert: Esse kyrka. Dir. Mikael Björklund. Fritt inträde. Andakt, Portin
Sö 10.12 kl. 10 Högmässa: Purmo kyrka. Komulainen, Östman, St Olofskören. Även strömning i Youtube
– **kl. 10 Söndagsskolljulfest:** Lepplax bykyrka
– **kl. 13 Högmässa:** Esse kyrka. Österbacka, Östman
– **kl. 13 Högmässa:** Åvist bykyrka. Albert Häggblom. The Rapids Family
– **kl. 13 Söndagsskolljulfest:** Flynnängens bönehus
– **kl. 14 Högmässa:** Punsar bönehus. Vesa Pöyhtäri
– **kl. 18 Adventsandakt:** Flynnängens bönehus
To 14.12 kl. 19 Bibel & bön: Forsby bykyrka
Lö 16.12 kl. 19 De vackraste julsångerna: Esse kyrka. Församlingsskören, Malmsten-Ahlsved, Komulainen
– **kl. 19 De vackraste julsångerna:** Pedersöre kyrka. Jakobstads Lucia. Barnkören, Manskören, Kyrkokören, St Olofskören, Pandey, Östman, Österbacka.
Sö 17.12 kl. 10 Högmässa: Pedersöre kyrka. Österbacka, Östman. Även strömning i Youtube
– **kl. 14 Byajulfest:** Åvist bykyrka. Komulainen
– **kl. 14 Söndagsskolljulfest:** Punsar bönehus
– **kl. 15 Sammankomst:** Flynnängens bönehus
– **kl. 18 De vackraste julsångerna:** Purmo kyrka. Vuxenkören, Malmsten-Ahlsved, Pandey, Komulainen

Varje vecka

Karakaffe: Bennäs kyrkhem, tisd kl. 9.30–11
Bibel o bön: Bennäs kyrkhem, tisd kl. 18
Bön: Purmo kyrkhem, torsd kl. 18
För mera info: www.pedersoreforsamling.fi

KOLUMNEN

ROBIN HEIKKILÄ

”Jesus – julklappen till oss”

JULEN I Finland och på de flesta ställen i världen kretsar oftast kring julklappar.

Men hur var det den första julen?

Den första julen var mörk och kall. Där i mörkret sitter några herdar ute på marken med sina får. Plötsligt får de se ett starkt ljus av en himmelsk änglaskara som sjunger och lovar Gud: ”Ära vare Gud i höjden, och frid på jorden bland människor som han älskar” (Luk 2:14).

Herdarna säger: ”Vi måste gå in till Betlehem ...”

HAR DU tänkt på vem dessa herdar skulle gå för att möta? Herdarna som var fattiga och enkla människor skulle gå för att möta Jesus. De skulle möta Guds Son, den stora kungen, fast han var så liten i världens ögon. Herdarna hann inte ens införskaffa några julklappar till Jesusbarnet. Inte ens ett litet dekorerat julkort hade de med sig. Istället kom de fram, kanske genomsvettiga av allt springande och sökande, utan fina kläder och utan gåvor. Helt tomhänta kom de fram och böjde knä och prisade Gud för att de hittat stallet, Josef, Maria och Jesusbarnet, precis som änglarna hade berättat. Glada sprang de därifrån, sjöng glädjesånger till Gud och berättade för andra om barnet som de hade fått se och vad Herren låtit dem få veta.

»Herdarna hade inga gåvor, inget kort och inga festkläder, och ändå fick de komma till Jesus.«

TÄNK! Herdarna hade inga gåvor, inget kort och inga festkläder, och ändå fick de komma till Jesus. Han krävde inga gåvor av dem, och det gör han inte heller av dig och mig. Herdarna fick komma tomhänta till krubban och ta del av den allra största julgåvan mänskligheten någonsin sett. Därför, kära läsare, låt oss också gå till krubban denna jul för att vi också ska få ta del av Guds gåva, Jesus – julklappen till oss.

Med önskan om en välsignad juletid!

Robin Heikkilä är tf ungdomsarbetare i Larsmo församling.

JAKOBSTAD Musik

Advents- och julsånger klingar på olika språk

De vackraste advents – och julsångerna klingar på svenska, engelska och tyska i Jakobstads församling.

9.12 kl. 19 sjunger vi tillsammans med Adorate, Cantate och Gloriakören i Pedersöre kyrka. Trumpetisterna Samuel Forsblom och Anders Sjölin medverkar. Dirigerar gör Lisen Borgmästare, Nils-Oscar Frantz och Annika Wester.
10.12 kl. 15 firar vi Carol Service i Pedersöre kyrka tillsammans med the Cantet, Alasdair Pollock och Lisen Borgmästare.

15.12 kl. 19 sjunger vi De vackraste julsångerna i Jakobstads kyrka tillsammans med Chorus Novus, Jenni Vattulainen och församlingens kantorer.

20.12 kl. 19 sjunger vi tyska julsånger tillsammans med Mary Frantz. Efteråt serveras glögg och pepparkaka i kyrkan.

26.12 kl. 18 firar vi högmässa i Jakobstads kyrka med ”De vackraste julsångerna”. Chorus Novus och församlingens kantorer medverkar.

**ENKÄT
OM GUDSTJÄNSTER**

**PEDERSÖRE
FÖRSAMLING**

Bästa församlingsmedlem!
Vi planerar som bäst gudstjänsterna inför nästa år och vill gärna höra vad du tycker.

Ålder: ☐ under 18 år
☐ 18-30 år
☐ 31-50 år
☐ 51-65 år
☐ 66-80 år
☐ över 80 år

Jag har barn i åldern 0-12 år: ☐ Ja
☐ Nej

Var i Pedersöre bor du? _____

Ungefär hur ofta har du besökt en gudstjänst i någon av Pedersöres kyrkor det senaste året?

☐ Varje vecka
☐ Varannan vecka
☐ En gång i månaden
☐ Några gånger per termin
☐ Mer sällan
☐ Inte alls

Vad föredrar du?

☐ Samma gudstjänsttid varje vecka (även om det inte är den bästa tiden för dig)
☐ Roterande gudstjänsttid (t.ex. kl 10, kl 13 och kl 18)

Kommentar: _____

Jag kan åka till en kyrka längre bort för att fira gudstjänst i en stil och på en tid som jag föredrar:

☐ Varje vecka
☐ Varannan vecka
☐ En gång i månaden
☐ Någon gång per termin
☐ Aldrig

Kyrkoherde Daniel Björk hoppas att församlingens nya gudstjänstplan ska bidra till att fler hittar en rytm i gudstjänstfirandet som fungerar. FOTO: ARKIV/NICKLAS STORBJÖRK

Nyhet i Pedersöre: kvällsmöten!

Pedersöre församling har gjort en liten undersökning om gudstjänster. Nu har de ett resultat, och en nyhet i utbudet av gudstjänster och samlingar.

TEXT: **REBECCA PETTERSSON**

PEDERSÖRE Det senaste året har det funnits ett litet dilemma i Pedersöre församling. Gudstjänsterna har hållits i en slumpmässig rytm i församlingens tre kyrkor. Det har varit svårt för församlingensborna att få rutin på sitt gudstjänstfirande.

Problemet var dock svårt att åtgärda så länge församlingen bara hade två präster. Nu är förutsättningarna andra, och därför har församlingen gjort en enkät kring hur medlemmarna helst vill delta i gudstjänster. Över 400 svar rasslade in. Resultatet:

– Klockan 10 är den mest populära gudstjänsttiden.
– Många vill också ha en gudstjänst kvällstid ibland.

»Som kristna är det viktigt att vi får samlas.«

– Det visade sig också finnas ett intresse för en gudstjänst i lite friare stil med verksamhet för barn i anknytning till gudstjänsten.

Kvällsmöten i Esse – för hela Pedersöre

Svaren från enkäten har man nu tagit till sina hjärtan för att begrunda. På andra sidan om årsskiftet kommer det ordnas kvällsmöten i Esse församlingshem två gånger i månaden.

– Att de ordnas i Esse beror på praktiska orsaker. Där finns utrymmen för barn i olika åldrar. Purmo kyrkhem är lite mindre medan Kyrkostrands församlingshem är väldigt nära Jakobstad där det finns mycket annat utbud, säger kyrkoherde Daniel Björk.

Tanken är att kvällsmötena ska bli mer avslappnade samlingar med relevant undervisning med Jesus i centrum, skön stämning, mycket musik och öppet häng med tilltugg efter mötet.

– Vi hoppas att en gemenskap ska växa fram kring de här mötena. Att många vill vara med och göra dem tillsammans. Förhoppningsvis kommer också människor som i nuläget inte är vana att gå i gudstjänst eller inte hittat en gudstjänst som passar dem att hitta dit, säger Björk.

Även om kvällsmötena ordnas i Esse är de till för alla församlingens medlemmar, och givetvis också för alla andra som kan tänka sig att ta vägen förbi.

– Vi vill jättegärna betona att det här är hela församlingens gudstjänst i en lite friare stil. Vi hoppas att folk ska komma från flera håll.

Men också i Purmo kyrka och Pedersöre kyrka kommer det att ordnas kvällsgudstjänster. Dock i mer traditionell stil.

Hur benägna är församlingensborna att röra på sig för att delta i en gudstjänst?

– Det är väldigt varierande, precis som man kun-
nat vänta sig. För vissa är platsen väldigt kär, det är i den lokala kyrkan som man har många minnen, och det är dit man helst går.

– Andra medlemmar är mer intresserade av att hitta en gudstjänst i lite annan stil och kan tänka sig att röra på sig. Livsskedet och hur söndagen fungerar bäst för familjen påverkar också. Vi ser en tydlig spridning, säger Björk.

I och med det nya upplägget för gudstjänser hoppas han att fler Pedersörebor ska hitta en plats och tid som passar dem och deras söndagar, så att gudstjänsten blir en naturlig del av vilodagen.

– Som kristna är det viktigt att vi får samlas.

Gudstjänster i Pedersöre

Efter årsskiftet är intervallet för gudstjänster i Pedersöre församlings kyrkor följande:

Kvällsgudstjänst: (klockan 18)

Pedersöre kyrka: första söndagen i månaden

Esse kyrka: andra söndagen i månaden

Purmo kyrka: tredje söndagen i månaden

Övriga söndagar: Gudstjänst kl 10

De nya kvällsmötena hålls den andra och fjärde söndagen varje månad i Esse församlingshem.

Den andra söndagen i månaden ersätter kvällsmötet den traditionella gudstjänsten i Esse kyrka. Den fjärde söndagen i månaden hålls kvällsmöte utöver den traditionella kl 10-gudstjänsten i kyrkan.

PÅ GÅNG LOKALT NÄRPES, KRISTINESTAD, KORSNÄS, MALAX, PETALAX, BERGÖ

Lokalsidorna för de svenska församlingarna i Närpes prosteri utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Pian Wistbacka, narpes@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 5797. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

”Alla har olika berättelser”

De äldre behöver möjligheter att få prata och vara delaktiga. I Korsnäs bjuder också andakterna in de äldre till aktiva samtal.

TEXT: **PIAN WISTBACKA**

KORSNÄS På serviceboendet Lärknäs i Korsnäs finns 35 boendeplatser. Här arbetar **Helene Fiskars** med att aktivera och rehabilitera de äldre.

– Jag jobbar mycket enligt årstider. Hösten har sin charm, och just nu håller vi på med julen.

I Helenes terapirum har man till exempel tillverkat små julgranar tillsammans som man kan hänga ljusslingor i utomhus.

– Det väckte mycket minnen. De hade ju inte lampor förut vid julen, de är inte vana vid så mycket.

Samtidigt som hon gör något konkret tillsammans med klienterna pratar de. De talar om allt från julklappar till hur hela familjen for med häst och släde till kyrkan. Eller lutfisken som skulle lutas på Annadagen.

– Alla har olika berättelser. Det är både glädje och sorg. Jag har fått lära mig jättemycket av dem!

Det är viktigt för de äldre att få prata och vara delaktiga, säger Helene Fiskars.

– Att de inte bara finns här, utan att de också kan hitta mening och glädje i vardagen.

Tryggheten och gemenskapen är centrala.

– Tanken är ju att man ska kunna bo hemma så länge som möjligt, men när det inte längre går måste man försöka på annat vis. Då är det viktigt att man gör det så hemtrevligt som möjligt, och att det inte ser ut som ett sjukhus.

Andakter på nytt sätt

Andakter har varit ett regelbundet inslag på Lärknäs. När församlingsbesöken kom på tal i personalrummet satte sig Helene Fiskars efteråt ner och funderade. Skulle det vara möjligt att göra andakterna på ett lite annorlunda sätt, så att också de skulle involvera de äldre mera? Följande steg var att ta kontakt med nya kyrkoherden **Rose-Maj Friman**.

– Vi funderade kring andakterna och hur man skulle få de äldre mer delaktiga, så att de inte bara sitter och lyssnar. Många är ju

– De äldre behöver få känna att de är värdefulla, säger Helene Fiskars. Det är ju de som har byggt upp Korsnäs. FOTO: PRVAT

»Man märker att de äldre är mera med!«

dementa, eftersom det är ett blandboende.

Rose-Maj Friman var genast med på noterna. Lösningen blev att andakterna byggs upp mera som samtal kring olika teman än som en traditionell andakt. Också kantorn **Deseré Granholm** och diakonen **Hanna Hofman** har jobbat på samma sätt när de kommit på besök.

– De pratar med de äldre och ställer frågor, och de får svara.

Den röda tråden är det andliga som bakas in.

– En dag när de kom talade de om konfirmationen och vad de äldre minns. Vad hade de på sig? Vad hände? Så fick de berätta om hur det är nu, och hur det var förr. En annan gång var det olika kort som man skulle titta på och berätta om.

– Det har funkad riktigt bra. Man märker att

de äldre är mera med. Både de äldre och vårdarna har tyckt att det varit intressant. Också yngre vårdare som inte är så vana vid det kyrkliga har tyckt om det.

På Lärknäs är det andakt varannan vecka. Likka ofta ordnas andakter på omsorgscentret Buketten, där Helene Fiskars jobbar med dagverksamheten en dag i veckan. Dagverksamheten innefattar också personer som bor hemma, som kan komma och delta i måltider och aktiviteter.

– Förut var det inte andakt så ofta på Buketten, men de har önskat om det skulle gå att de kommer oftare. Det kan vara 18–20 som deltar. Mycket musik och sång önskas också.

– Det är alltid tacksamt. Också körer kommer hit, och de får gärna komma igen!

NÄRPES PROSTERI

KORSNÄS

Lions julkonsert sö 10.12 kl 18: i kyrkan. Andakt Guy Kronqvist.

Små och stora ti 12.12 kl 9.30: i församlingshemmet (fh).

Matutdelning och kaffe on 13.12 kl 8.30: i fh.

Grötfest för alla fr 15.12 kl 12: i fh. Sång av barn från Kyrkobyns skola. Gemytlig samvaro. Kaffe, glögg och jultårta.

Öppet hus på Baltikumvännernas loppis lö 16.12 kl 13–16.

Gudstjänst sö 17.12 kl 11: i kyrkan, Friman, Granholm.

Promenaderna må 18.12 kl 9: i fh. Först andakt och kaffe med smörgås. Därefter gemensam promenad i egen takt.

Träff för närståendevårdare och vårdtagare ti 19.12 kl 12: i fh. Risgrynsgröt, kaffe, glögg och jultårta. Samarbete med Folkhälsan. Möjlighet till värmande behandling av händerna. Vi sjunger julsånger och umgås. Anmäl till Hanna senast fr 15.12, tel 044 4101 825.

Matutdelning och kaffe on 20.12 kl 8.30: i fh.

Glögg och gemenskap för änkor och änklingar on 20.12 kl 18.30: i fh.

KRISTINESTAD

www.kristinestadssvenskaforsamling.fi

Fr 8.12 kl. 18: Julmys och julsalmer ur psalmboken i kyrksalen i Lfds förs.hem. Birgitta Lillbäck Engström leder kvällen, Martikainen, Engström, andakt. Servering.

Lö 9.12 kl. 15 & 19: Julkonserter i Krs kyrka. Kristinestads manskörs 90-årsjubileumskonsert. Solister Charles Plogman och Andrea Eklund. Spelmännen i Fäälän, Närpes skolmusikkår. Programblad via NetTicket.

Sö 10.12 kl. 12: Högmässa i Krs kyrka. Norrback, Martikainen.

Sö 10.12 kl. 15: Högmässa i Sideby kyrka. Norrback, Martikainen.

Sö 10.12 kl. 19: En österbottnisk julkonsert i Krs kyrka. Tomas Fant och Emma Backman samt Stefan med klaviatur.

Ti 12.12 kl. 13: Kenya syförening inbjuder Härkmeri syförening till Lappfjärds församlingshem. Gamla och nya deltagare välkomna!

Ti 12.12 kl. 18: Pensionärernas julgudstjänst i Krs kyrka. Lars Nisula, Olle Nilsson, Göran Uppstu m.fl. Alla välkomna!

Fr 15.12 kl. 18: Ungdomsgudstjänst i kyrksalen i Lfds förs.hem. Norrback, Grahn, Hannus m.fl. Magasinet är öppet efteråt. Pizzaslice, pepparkakor och glögg.

Lö 16.12 kl. 18: De vackraste julsångerna i Sideby kyrka. Engström, Martikainen, Glädjedropparna. Servering.

Sö 17.12 kl. 10: Högmässa i kyrksalen i Lfds förs.hem. Engström, Martikainen.

Sö 17.12 kl. 19: De vackraste julsångerna i Krs kyrka. Kristinestads damkör, manskör och kyrkokör. Engström, Martikainen, Caldén-Back.

NÄRPES

www.narpesforsamling.fi

Närpes

To. 7.12 kl. 18: Hela familjens Adventsfest i Normäs bönehus. Servering och lotteri.

To 7.12 kl. 19: Julaktion i Luthergården.

Lö 9.12 kl. 18: Julkonsert med Evangelicum, Evangelivox och Evangelikidz i Närpes kyrka. Barnkören EvangelikIDZ, Ungdomskören Evangelicum, Vuxenkören Evangelivox. Dirigenter: Sabina Sjöbacka, Henrica Lillsjö, Niklas Lindvik, Mikaela Malmsten.Ahlsved. Solister och kompbänd. Tal och slutbön: Marcus Jakobsson. Fritt inträde, kollekt till SLEF. Välkomna!

Sö 10.12 kl. 12: Högmässa i Närpes kyrka. Sundqvist, Lindén-Liljehage.

Sö 10.12 kl. 15: Vi sjunger de vackraste julsångerna i Töjby bykyrka. Servering. Välkomna.

Må 11.12 kl. 10: Församlingens matutdelning med julandakt. Örn, Blomberg, Sundqvist.

On 13.12 kl. 12: Matgemenskap för alla med jultema i Närpes fsh. Blomberg. Anmäl senast 12.12 till Anders Blomberg 040 711 7696.

Lö 16.12 kl. 11: Jul på Strandhem. I samarbete med Fildelfia och Salem. Vandring genom julens händelser för hela familjen. Långkvist, Stenberg, Skrifvars och Otieno.

Sö 17.12 kl. 12: Gudstjänst i Nämpnäs bönehus. Jakobs-son, Granholm.

Sö 17.12 kl. 16: De vackraste julsångerna i Närpes kyrka. Julkören, Kompband, Lindén-Liljehage, Strömbäck. Programledare, Mikaela Björklund.

Sö 17.12 kl. 19: De vackraste julsångerna i Närpes kyrka. Julkören, Kompband, Lindén-Liljehage, Strömbäck. Programledare, Mikaela Björklund.

On 20.12 kl. 18: Julsångstillfälle i Helenelunds byagård. Lindén-Liljehage, Jan Liljehage.

On 20.12 kl. 19: Julkonsert i Närpes kyrka med Tomas Fant, Emma Backman och Stefan Jansson.

Fr 22.12 kl. 19: Kauneimmat joululaulut Närpiön kirkossa. S:ta Marian kuoro, Säestysryhmä, Lindén-Liljehage, Strömbäck.

Övermark

Sö 10.12 kl. 10: Byagudstjänst i lutherska bönehuset. Jakobsson, Lindén-Liljehage.

Fr 15.12 kl. 19: De vackraste julsångerna i Övermarks kyrka, Nanna Rosengård, Julkören, Jakobsson, m.fl.

Lö 16.12 kl. 18: Julfest i Bodbacka bönehus. Tomas Klemets, Jakobsson m.fl.

Pörtom

To 14.12 kl. 12: Matgemenskap för alla med jultema i Pörtoms fsh. Örn, Sundqvist, Granholm, Seniorkören. Anmäl senast 13.12 till Kristina Örn 040 711 7685.

Lö 16.12 kl. 18: De vackraste julsångerna i Pörtoms kyrka. Seniorkören, Pörtomkören, Pörtom musikgäng, Kompband, Granholm, Lindén-Liljehage. Gästsångare: Ulf Lidman, Johanna Envall-Storsved.

KORSHOLMS PROSTERI

MALAX

Ti 12.12 kl. 18: Kyrkofullmäktige sammanträder i Övermalax församlingshem.

Bergö

Sö 10.12 kl. 14: Familjegudstjänst i Bergö kyrka. Julfest för barn- och familjegrupperna, glögg och lussebullar.

Sö 17.12 kl. 14: Gudstjänst i Bergö kyrka.

On 20.12 kl. 19: De vackraste julsångerna i Bergö kyrka. Kyrkokören medverkar. Solosång: Göran Särs.

Malax

Sö 10.12 kl. 10: Gudstjänst i Malax kyrka kl. 10.

Må 11.12 kl. 18: Ekumenisk bön, Betel

On 13.12 kl. 18: Luciakonsert i Malax kyrka. Medverkande: miniorerna, Sarah Nedergård, Johan & Juristerna, Alexandra Shevchenko, Rimma Bagdasaryan och Karina Kozyk. Kollekt till julhjälpen. Arrangeras i samarbete med "Integration i Malax".

Lö 16.12 kl. 18: De vackraste julsångerna, i Malax kyrka. Kyrkokören medverkar. Solosång: Emma Backman, violin: Lotta Tornberg.

Sö 17.12 kl. 10: Gudstjänst i Malax kyrka.

Sö 17.12 klo 18: Kauneimmat joululaulut Maalahden kirkossa klo 18. Laulu: Fred Berg, viulu: Lotta Tornberg.

Petalax

Sö 3.9 kl. 12: HögmässaSö 10.12 kl. 12: Gudstjänst i Petalax kyrka.

Sö 17.12 kl. 12: Gudstjänst i Petalax kyrka.

To 21.12 kl. 19: De vackraste julsångerna, i Petalax kyrka. Kyrkokören medverkar. Solosång: Emma Backman, violin: Lotta Tornberg.

De vackraste julsångerna

Ifjol hjälpte Finska Missionssällskapet 143 600 barn runt om i världen. En betydande del av pengarna för detta arbete kom från kollekterna under De vackraste julsångerna. Också i år behövs varje euro för att ge de mest utsatta barnen i världen mat, hälsovård och utbildning.

Lö 16.12 kl. 18 i Malax kyrka

Kyrkokören medverkar
Solosång: Emma Backman
Violin: Lotta Tornberg

Su 17.12 klo 18

Maalahden kirkossa
Kauneimmat joululaulut suomeksi
Laulu: Fred Berg
Viulu: Lotta Tornberg

On 20.12 kl. 19 i Bergö kyrka

Kyrkokören medverkar
Solosång: Göran Särs

To 21.12 kl. 19 i Petalax kyrka

Kyrkokören medverkar
Solosång: Emma Backman
Violin: Lotta Tornberg

NÄRPES Musik

Vi sjunger De vackraste julsångerna!

Söndag 10.12 kl. 15 i Töjby bykyrka. Servering.

Fredag 15.12 kl. 19 i Övermarks kyrka. Nanna Rosengård, Julkören, Jakobs-son m.fl.

Lördag 16.12 kl. 18 i Pörtoms kyrka. Seniorkören, Pörtomkören, Pörtom musikgång, Kompband, Granholm, Lindén-Liljehage. Gästsångare: Ulf Lidman, Johanna Envall-Storsved.

Söndag 17.12 kl. 16 och 19 i Närpes kyrka. Julkören, Kompband, Lindén-Liljehage, Strömbäck. Programledare: Mikaela Björklund.

Onsdag 20.12 kl. 18 i Helenelunds byagård. Jan Liljehage, Lindén-Liljehage.

Fredag 22.12 kl. 19 Kauneimmat joululaulut Närpiön kirkossa. S:ta Marian kuoro, Säestysryhmä, Lindén-Liljehage, Strömbäck.

ROBIN HEIKKILÄ

”Jesus – julklappen till oss”

JULEN I Finland och på de flesta ställen i världen kretsar oftast kring julklappar.

Men hur var det den första julen?

Den första julen var mörk och kall. Där i mörkret sitter några herdar ute på marken med sina får. Plötsligt får de se ett starkt ljus av en himmelsk änglaskara som sjunger och lovar Gud: ”Ära vare Gud i höjden, och frid på jorden bland människor som han älskar” (Luk 2:14).

Herdarna säger: ”Vi måste gå in till Betlehem ...”

HARDU tänkt på vem dessa herdar skulle gå för att möta? Herdarna som var fattiga och enkla människor skulle gå för att möta Jesus. De skulle möta Guds Son, den stora kungen, fast han var så liten i världens ögon. Herdarna hann inte ens införskaffa några julklappar till Jesusbarnet. Inte ens ett litet dekorerat julkort hade de med sig. Istället kom de fram, kanske genomsvettiga av allt springande och sökande, utan fina kläder och utan gåvor. Helt tomhänta kom de fram och böjde knä och prisade Gud för att de hittat stallet, Josef, Maria och Jesusbarnet, precis som änglarna hade berättat. Glada sprang de därifrån, sjöng glädjesånger till Gud och berättade för andra om barnet som de hade fått se och vad Herren låtit dem få veta.

»Herdarna hade inga gåvor, inget kort och inga festkläder, och ändå fick de komma till Jesus.«

TÄNK! Herdarna hade inga gåvor, inget kort och inga festkläder, och ändå fick de komma till Jesus. Han krävde inga gåvor av dem, och det gör han inte heller av dig och mig. Herdarna fick komma tomhänta till krubban och ta del av den allra största julgåvan mänskligheten någonsin sett. Därför, kära läsare, låt oss också gå till krubban denna jul för att vi också ska få ta del av Guds gåva, Jesus – julklappen till oss.

Med önskan om en välsignad juletid!

Robin Heikkilä är tf ungdomsarbetare i Larsmo församling.

»Midnattsmässan är ett måste!«

Vilken jultradition är din favorit?

Advents- och jultraditioner kan se väldigt olika ut. I vår mini-julgallup svarar tre personer på två frågor:

1. Vilken advents- eller jultradition betyder mycket för dig?
2. Har ni någon udda tradition hemma hos dig?

TEXT: **PIAN WISTBACKA**

TANJA EKLUND
frisör, Övermark

1. För mig är det alla ljusdekorationerna som är den bästa traditionen, och att pynta i fönstren. Det är mängden stjärnor och ljus som gör det.

2. Vi har som vana att barnen får öppna ett litet paket på julaftonsmorgonen. Det har jag gjort sedan jag var

barn, och det har vi fortsatt med också med mina barn. Oftast är det något pysslell eller något annat som man kan göra i paketet. En annan tradition vi har är att jag bakar bröd som är formade som julgrisar till julaftonsmorgonen. Alla får sedan varsin gris med rött band om halsen, som vi äter till frukost.

ANN-KATRINNORRBACK
färfarmare, Övermark

1. Det är gemenskapen och det att vi alla samlas som är så roligt. Kvällen före julafton samlas vi, hela familjen, och äter middag och provsmakar skinkan. Då behöver man inte stressa med en massa saker längre, utan allt är färdigt.

Att gå och tända ljus till gravarna är också en fin tradition. Det blir extra i år för både min mor och min mormor gick bort inom loppet av tre månader, och de har ju alltid varit en del

av vår jul. På det sättet blir det ännu viktigare att besöka gravarna och tända ljus.

När min mamma blev sjuk minns jag att hon sa: "Nu måste jag tänka på något roligt." När jag frågade vad hon kunde tänka på som var roligt sa hon: "Oj, på julafton, när vi far hem till er och träffas!" Det betydde mycket för henne, och det betydde mycket för oss.

2. Vi är nog ganska traditionella. Vi har den där julskinkan, vi har de där kålrötterna, och vi har den där julgrannen inne!

HANS-ERIK LINDQVIST
pensionerad stadsdirektör, Finby

1. Alla konserterna före jul tycker jag är jättebra. Det finns ju både lokala och nationella körer och orkestrar, och till och med artister från andra länder som kommer och håller konserter. Det tycker jag har blivit en väldigt fin tradition som har kommit mer och mer på senare tid.

Det är inte så kommersiellt, utan det handlar om den fina musiken och känslan, och att man känner gemenskap in-

för julen. Min sambo är från Kristinestad så vi brukar vara både i kyrkorna där och här i Närpes. Snart ska vi också på en konsert i Malax kyrka. Och midnattsmässan på julafton är ett måste!

2. När mina vuxna barn som bor i Åbo, Helsingfors och Stockholm kommer hem till julen med sina familjer har de börjat vara på stugan. När de är där över jul och nyår med sina kamrater hugger de upp en vak som de simmar i. Det är en lite ny och trevlig tradition för oss. Ibland har jag vågat mig ner i vaken jag också.

Lokalsidorna för de svenska församlingarna i Åboland-Åland utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Sofia Torvalds, sofia.torvalds@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 6748. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

Familjen Tikum i sitt hem i Gaborone, Botswana. Från vänster Nicole, Ronya, Bertrand, Anna och hunden Nala. FOTO: PRIVAT

Första julen i ett nytt land

Familjen Anna och Bertrand Tikum förbereder sig för sin första jul i ett nytt land, Botswana. I april i år flyttade de från Senegals huvudstad Dakar till Botswanas Gaborone.

TEXT: JOHAN SANDBERG

BOTSWANA – Vi vet inte vad vi har att förvänta oss av julen i år. Vi vet att flickorna får ett långt jullov och så ser vi fram emot att mina föräldrar kommer och hälsar på oss, säger Anna Tikum.

Familjens jul kommer definitivt att vara annorlunda i år. Inte minst för att det är stor skillnad mellan livet i Botswana och Senegal. Dakar har över 2,5 miljoner invånare, i stort lika många invånare som hela Botswana.

– Dakar är en kaotisk stad med mycket nedsmutsning, galen trafik med bilar, hästdroskor och försäljare. Senegal är ett muslimskt land där bönerop hörs blandat med musik. Botswana

»Grov-
arbetet i
missionen
sker i bön.«

na har kristen majoritet och här är allt lugnt och organiserat.

Som mångkulturell familj har de skapat sina egna jultraditioner. Den 24 december firar de på finländskt sätt och den 25 på kamerunskt.

– Vi ska ha julgran och julpynt. Men vad julen i Botswana innebär vet vi inte. Julen i Senegal var bara en ledig dag och det var bara den lilla kristna minoriteten som gick på nattmässa. Jag gissar att det är mera aktivt här. Men jag har också förvarnat om att Gaborone töms på folk då alla åker hem till sina byar över julen.

Familjen kom till Senegal 2011 utsända av Finska Missionssällskapet och jobbade där inom sina respektive expertisområden – Anna inom diakoni och psykosocialt stöd, Bertrand inom ekonomi och förvaltning.

– När vi kom till Senegal 2011 hade vi som mål att göra oss själva överflödiga. Vi gav oss själva tio år.

Då öppnades en möjlighet att arbeta med samma arbetsuppgifter i östra och södra Afrika.

– Vi såg det som ett tecken på att Gud vill att vi ska flytta på oss. Vi bad över saken och diskuterade det med flickorna. De har hela tiden vetat att vi en dag flyttar från Senegal. I den internationella skolan de gick såg de folk komma och gå. De visste att det var deras tur en dag.

Döttrarnas anpassning till det nya landet har överträffat förväntningarna.

– Jag var förberedd på det värsta men det har gått jättebra. De fick snabbt nya vänner. Med dagens teknik kan de hålla kontakt med sina vänner från Senegal. De har kontakt varje dag med Facetime.

Anna säger att hon känt sig buren av förböner.

– De underbara människorna i våra understödsförsamlingar, som Kvevlax och överallt, har burit oss i bön. Det är som om bönerna förberett varje steg, med början från att hitta ett hem till flickornas skolgång. Grovarbetet i missionen sker i bön.

Även om det är stora skillnader mellan livet i Botswana och Senegal är Bertrands arbete likadant som i Senegal. Han gör finansiella uppföljningar av de projekt som Missionssällskapet stöder. Men han reser mycket mer, för han jobbar också med Missionssällskapets samarbetspartners i Angola, Namibia, Sydafrika, Tanzania och Zimbabwe.

– För min del gäller det att vara mer uppmärksam på vad diakoni betyder i den här kulturella kontexten. Jag håller på med att lära känna Botswanas lutherska kyrkas diakoniarbete genom att sammanställa en rapport som bygger på intervjuer med nitton personer inom kyrkan.

– Den största utmaningen just nu verkar vara ungdomarna. Man ser ett ökat problem med droger och våld som inte funnits tidigare. Men Gaborone är bara 20 kilometer från Sydafrika, ett land som är ökänt för sin kriminalitet.

ÅBOLANDS PROSTERI

VÄSTÅBOLAND

Pargas församlingsdistrikt:

Sö 10.12 kl. 10: Högmässa i Pargas kyrka, Sara Grönqvist, Markus Ollila.

On 13.12 kl. 18: Luciaandakt i Pargas kyrka, Sara Grönqvist, Hanna Lehtonen.

Sö 17.12 kl. 10: Högmässa i Pargas kyrka, Eija Grahn, Hanna Lehtonen.

– **kl. 18:** De vackraste julsångerna i Pargas kyrka, Pär Lidén, Hanna Lehtonen.

On 20.12 kl. 18: Veckomässa med de vackraste julsångerna i Pargas kyrka, Saara-Mariia Roto, Hanna Lehtonen.

Nagu kapellförsamling:

Sö 10.12 kl. 11: Finsk högmässa i Nagu kyrka, Terttu Laaksonen, Susanna Landor, Robert Helin.

On 13.12 kl. 18: Luciaandakt i Nagu kyrka, Terttu Laaksonen, Susanna Landor, Robert Helin.

Sö 17.12 kl. 18: Kvällsmässa i Nagu kyrka, Terttu Laaksonen, Susanna Landor, Robert Helin.

Ti 19.12 kl. 18: De vackraste julsångerna på svenska och finska i Nagu kyrka, Terttu Laaksonen, Susanna Landor, Robert Helin.

Korpo kapellförsamling:

On 13.12 kl. 18: Luciaandakt i Korpo kyrka, Esa Killström, Mikael Granlund.

Sö 17.12 kl. 15: Gudstjänst i Korpo kyrka, Esa Killström, Mikael Granlund.

Houtskär kapellförsamling:

On 13.12 kl. 18: Luciaandakt i Houtskär kyrka, Janette Lagerroos.

Sö 17.12 kl. 11: Gudstjänst med de vackraste julsångerna i Houtskär kyrka, Janette Lagerroos, Uma Söderlund.

Iniö kapellförsamling:

Sö 17.12 kl. 13: Gudstjänst med de vackraste julsångerna i Iniö kyrka, Marika Torp.

ÅBO

sön 10.12:

– **kl 12:** Högmässa, Domkyrkan. Björkgren (pred), Wikstedt (lit), Danielsson, Söderlund. Gudstjänstgrupp Sefanja och Carolina Bjon (cello) medverkar. Barnhörna. Kyrkkaffe. Högmässan radieras.

mån 11.12:

– **kl 13–15:** Café Orchidé, Aurelia. Julfest med de vackraste julsångerna, Seniorkören Argentum (dir. Henrica Lillsjö) medverkar.
– **kl 17.30–20:** Träff för unga vuxna, Aurelia.

ÅBO

Julgemenskap

Välkommen på juldagsfest!

Om du vill dela julgemenskap över en tallrik risgrynsgröt och annat gott från julbordet är du varmt välkommen på juldagsfest! Kom ensam eller i sällskap med någon vän eller din familj.

Juldagsfesten firas den **25.12.2023 kl. 15–17.30** i Aurelia, Auragatan 18, vån 1. Vi äter gott, sjunger julsånger, firar andakt och delar julglädje.

Anmälningar tas emot av Maria Wikstedt, maria.wikstedt@evl.fi/040–341 74 63 under tiden 11–29.12.2023.

Vill du bidra med program, mat, festdekorationer, talkokrafter eller bilskjuts anmäler du det till Maria under anmälningstiden.

tis 12.12:

– **kl 14.30–18.30:** Ungdomshålan, Aurelia.
– **kl 18:** Tyst meditation, Aurelia.

ons 13.12:

– **kl 10–12:** Familjecafé, Papinholma församlingsshem. Ordnas i samarbete med Folkhälsan i S:t Karins.
– **kl 13:** Frukostklubben, Restaurang Teini (Nylandsgatan 1, Åbo). Hedvig Långbacka ”Historien bakom psalm nr 7, dotter Sion”. Anmälan senast 11.12 kl. 10 till hedvig.langbacka@abo.fi.
– **kl 13.30–15.45:** Barnhålan för åk 3–6, Aurelia.
– **kl 17.30:** Lucia, Domkyrkan. Bäck, Danielsson. Åbos Lucia 2023 med sitt följe och ÅSFs barnkör (dir. Sofia Liljeström) medverkar. Ordnas i samarbete med Folkhälsan, Åbo stads fritidssektor och Åbo svenska församling. Kan även ses via www.virtuaalikirkko.fi.

tors 14.12:

– **kl 9.30–11.45:** Familjecafé, Aurelia.

fre 15.12:

– **kl 18:** Regnbågskyrkans vackraste julsånger, Aurelia.

lör 16.12:

– **kl 15:** Lucia och julfest, S:t Karins kyrka. Björkgren–Vikström, Söderlund. Åbos Lucia 2023 med sitt följe och skolkören Kakofoni (dir. Sofia Berlin) medverkar. Ordnas i samarbete med Folkhälsan i S:t Karins.

sön 17.12:

– **kl 12:** Högmässa, Domkyrkan. Björkgren–Vikström (pred), Wikstedt (lit), Söderlund, Knuts–Söderlund. Aurorakören (dir. Misa Ståhl–Norrholm) och gudstjänstgrupp Ester medverkar. Barnhörna. Kyrkkaffe.
– **kl 19:** De vackraste julsångerna, Domkyrkan. ÅSFs julband och Blåslaget (dir. Mikko Lagerspetz) medverkar. Fritt inträde.

mån 18.12:

– **kl 12–12.15:** Lunchmusik med Ensemble MMXX, Domkyrkan.

tis 19.12:

– **kl 14.30–18.30:** Ungdomshålan, Aurelia.
– **kl 18:** Tyst meditation, Aurelia.
– **kl 18.30:** Ungdomsmässa, Aurelia. Liljeström (lit). Rami Nurmi och Filip Schauman ansvarar för musiken. Kom

JOMALA Julbord

Pensionärernas jullunch

Julbord för pensionärer **torsdagen den 14 december kl. 12.** Anmälan till kansliet senast 8.12. Tfn: 018 328 30. Varmt välkomna!

MARIEHAMN Julgemenskap

Välkommen med!

I adventstiden vimlar det av spännande aktiviteter och trevliga sammankomster i Mariehamns församling. Vi skulle bli oerhört glada om just DU ville vara med!

Adventstidens och julens program hittar du på www.mariehamnsforsamling.fi.

och fira en mysig ungdomsmässa med inslag av julsånger. Kyrkkaffe med julstjärnor och glögg efter mässan.

ons 20.12:

– kl 10–12: Familjecafé, Papinholma församlingshem. Ordnas i samarbete med Folkhälsan i S:t Karins.

ÅLANDS PROSTERI

JOMALA

Sön 10.12 kl. 11: Högmässa Äng, Hansen

Mån 11.12 och 18.12 kl. 18.30: Vesper

Mån 11.12 och 18.12 kl. 19: Meditation

Tis 12.12 kl. 18: Stallöppning och pyssel

Tors 14.12 kl. 12: Pensionärernas jullunch

Sön 17.12 kl. 11: Högmässa Äng, Oldmark, Erlandsson

MARIEHAMN

FR 08.12 kl. 14.00 Önskesalmen: i församlingshemmet.

LÖ 09.12 kl. 19.00 Julkonsert: "Fridfull jul", Projektören.

SÖ 10.12 kl. 11.00 Högmässa: i S:t Görans kyrka. *

SÖ 10.12 kl. 15.00 Julkonsert: "Fridfull jul", Projektören.

ON 13.12 kl. 18.00 Luciakröning: i S:t Görans kyrka.

TO 14.12 kl. 11.30 Lunchmässa: i S:t Görans kyrka.

TO 14.12 kl. 12.00 Sopplunch: i församlingshemmet.

TO 14.12 kl. 18.30 Luciakväll: med Barnkören.

SÖ 17.12 kl. 11.00 Högmässa: i S:t Görans kyrka. *

SÖ 17.12 kl. 16.00 Julkonsert: i S:t Görans kyrka, Flera röster.

TI 19.12 kl. 18.00 Barnens gudstjänstgrupp: i S:t Görans kyrka.

ON 20.12 kl. 19.00 Julkonsert: i S:t Görans kyrka, Stella Vokalensemble.

TO 21.12 kl. 19.00 Kauneimmat joululaulut: i S:t Görans kyrka.

*=Livestreaming på församlingens Facebooksida.

NORRA ÅLANDS FÖRSAMLING

9.12 kl. 13–15.30: Pysselträff i Vårdö församlingshem med Elin Lindholm. Vi bakar och pysslar tillsammans inför julen. Barn under skolåldern behöver ha en vuxen med.

10.12 kl. 12: Högmässa i Finströms kyrka. Jon Lindeman, Christian Juslin, barnkören.

10.12 kl. 19: Gudstjänst med De vackraste julsångerna i Sunds kyrka. Outi Laukkanen, Johanna Evenson, Kjell Frisk.

13.12 kl. 12: Herrlunch i Geta församlingshem.

14.12 kl. 12: Herrlunch i Sunds församlingshem. Anmälan till Outi Laukkanen.

15.12 kl. 19: De vackraste julsångerna med Vårdö sockens julkör i Vårdö kyrka. Allsång, solosång, orgelmusik.

17.12 kl. 11: Högmässa i Geta kyrka. Jon Lindeman, Johanna Evenson, kören Cantilena under ledning av Miina Fagerlund.

17.12 kl. 14: Högmässa i Vårdö kyrka. Jon Lindeman, Johanna Evenson.

19.12 kl. 19: Julkonsert med Voces Alandicae i Finströms kyrka.

20.12 kl. 18.30: Gudstjänstgrupp i Finström med Jon Lindeman.

Familjecaféerna och barnkören avslutar terminen vecka 50, Kyrkis vecka 51.

ECKERÖ-HAMMARLAND

S:t Lars kyrka

Andra söndagen i advent: Din konung kommer i härlighet. Gudstjänst 10.12 kl. 11.00. Med Eva Williams och Pipsa Juslin. Kollekt: Kyrkostyrelsen

Konsert med Nina och Anita med vänner: 17.12 kl. 18.00. Kollekt: Till församlingens musikarbete

S:ta Catharina kyrka

Konsert med Bel Canto: 12.12 kl. 19.00. Kollekt: Till församlingens musikarbete

Tredje söndagen i advent: Bered väg för konungen. Gudstjänst 17.12 kl. 11.00. Med Marie Nordenstorm och Kjell Frisk. Kollekt: Kyrkans diakonifond, KCSA

Övrigt

15.12 kl. 13.00. De vackraste julsångerna: på Hammargården.

Seniorträff: i Catharina gården alla onsdagar kl. 12.30, i samarbete med äldreomsorgen i Hammarland, gymnastik, kaffe, prat och skratt. Juluppehåll meddelas om på plats.

Klapp & Klang: torsdagar kl. 10.30 i Catharinagården. Sista träff inför julen 14/12.

Sykretsen: måndagar jämna veckor kl. 12.30 i Catharinagården. Startar efter julen vecka 4.

Herrlunchen: 14/12 kl. 12.00. Anmälan senast 12/12 till pastorskansliet tel. 38387.

Catharina-Larskören: onsdagar kl. 18.30 i Catharinagården. Juluppehåll meddelas i kören.

Vid diakoniärenden: kontakta kyrkoherden eller församlingspastorn.

Vill du lära dig spela orgel? Ta i så fall kontakt med tf kantor Pipsa Juslin, tel. 0457-3459594, e-post pipsa.juslin@evl.fi

Församlingens gåvoprenumeration på Kyrkpressen upphör vid årsskiftet. Församlingen prenumererar fortsättningsvis för dem som önskar men meddela om önskad fortsättning till pastorskansliet.

KOLUMNEN

STINA EKMAN-BYSKATA

Tacksamhet

ATT JAG skulle få bli trebarnsmor, det trodde jag nog inte efter den där sommaren i juni 2006. Det var min första dag på semestern. Jag skulle bara hastigt visa upp min alltmer utbuktande mage på hälsocentralen, innan jag och min käraste Hannes skulle åka till fastlandet med färjan. Jag hade bokat tid efter uppmaningar från min storasyster. Hon sa: "Ringer inte du och bokar en tid, så gör jag det, du måste gå till en läkare nu." Jag kände ju på mig att allt inte stod rätt till, men jag är också ganska bra på att förtränga sådant jag tycker är obehagligt samtidigt som jag innerst inne var lite rädd.

EFTER EN kort undersökning blev jag genast remitterad till gynekologmottagningen för ultraljud. Läkaren som undersökte mig sa med allvarlig röst att jag måste opereras. Jag sa ok, men inte nu ... vi ska ju åka med eftermiddagsfärjan. Jag var i chock! Han förklarade lugnt att det måste ske NU, tumören måste bort! TUMÖREN-vadå? Äggstockscancer? Tårarna rann. Ska jag dö nu? När jag äntligen träffat kärleken i mitt liv?

Nästa dag blev jag inlagd för operation. När operationen var över förklarade kirurgen att de endast avlägsnat den ena äggstocken och äggledaren, där tumören stor som en handboll hade suttit. De hade beslutat att lämna kvar livmodern och den andra äggstocken eftersom tumören inte växte kring dem. Jag var 32 år och de resonerade att vi kanske önskade skaffa barn om allt gick väl. Det ville vi.

Eftersom det långa snittet på magen behövde tid att läka skulle vi enligt läkaren vänta ett år med att försöka bli gravida. Vi kunde inte hålla oss längre än ett halvt år. Till vår stora lycka visade det sig att jag efter ytterligare ett halvt år blev gravid och i april 2008 föddes vår förstfödda älskade son Adhrian. Vi kände oss upprymda och väldigt välsignade. Året därpå föddes nästa älskade son, Malte, och 2013 kom slutligen älskade Sebastian till världen. Tre mirakel!

JAG BRUKAR ofta tänka att allt har en mening, allt händer av en orsak. Jag har funderat kring meningen med denna prövning. Kanske är det att jag lärde mig att inte ta livet för givet. Tacksamheten för vareviga dag jag får leva och det tillsammans med min älskade familj. Hannes, Adhrian, Malte och Sebastian; JAG ÄLSKAR ER SÅ OÄNDLIGT MYCKET och ni är det viktigaste och finaste jag har i mitt liv.

Stina Ekman-Byskata är ekonomichef i Mariehamns församling.

VÄSTÅBOLAND Lucia

Kom på luciaandakt!

Hitta din julstämning med hjälp av församlingens luciaandakter i Pargas, Nagu, Korpo och Houtskär! Lucia besöker Pargas kyrka, Nagu kyrka, Korpo kyrka och Houtskär kyrka på **luciadagen kl. 18**. Varmt välkommen!

”Vi satt i timtal i skyddsrummet”

Borgånejdens krigsveteraner rf finns till för att stöda veteraner och deras respektive, men också för att bevara minnen. Minnen som inte får glömmas.

TEXT: **REBECCA PETTERSSON**

BORGÅ Borgånejdens krigsveteraner har i dag tre medlemmar som är veteraner och 21 medlemmar som är änkor eller makor till veteraner. De senaste årens kriser i form av pandemi och krig i Europa har påverkat föreningen och dess medlemmar.

Christer Sundman, sekreterare i föreningens styrelse, konstaterar att det som hänt och händer i Ukraina påminner starkt om hur det såg ut vid Finlands östgräns år 1939.

– Det har nog varit en chock för veteranerna att det inte har blivit bättre. Det är en stor besvikelse att det ännu i dag ska hända sådana här saker, säger han.

Benita Ahlnäs, pressombud och medlem i föreningens styrelsen, föddes 1941. Också i hennes vardag sipprar minnen från kriget in i och med Rysslands anfallskrig mot Ukraina.

– Jag har ett sådant obehag av det som pågår nu, precis som många av mina samtida. Vi har suttit i skyddsrum och sett bomberna falla över våra hemorter. De sårn läks aldrig, säger hon.

Även om Benita var väldigt liten år 1944 är hennes minnen från uppväxten på Drumsö tydliga.

– Vi satt i timtal i skyddsrummet i källaren i vårt hus. Jag kommer ihåg att det var trångt, det fanns ingen luft och ingen mat. Och man frös, det var ständigt det där att man frös.

– Ju äldre jag blir desto tydligare kommer de här barndomsminnena. Som filmsekvenser som ibland känns klarare än dagens verklighet. Det är underligt, säger Benita.

Bearbeta det som bearbetas kan

Hennes pappa var en av de många män som stred ute vid fronten. Benita och resten av hennes familj evakuerades så småningom till Socklot i Nykarleby där familjen har släktingar.

För Benita, men också i föreningen, går många tankar just nu till civilbefolkningen i Ukraina. Människor som tvingas lämna sina hem vind för våg, precis som många finländare tvingades några decennier bakåt i tiden.

– Därför är vi med i Borgånejdens krigsveteraner, för att stöda de få krigsveteraner vi har kvar, men också änorna, som ju upplevt fasans-

Benita Ahlnäs och Christer Sundman är två eldsjälar i Borgånejdens krigsveteraner.

FOTO: GUNVOR HADDAS

fulla stunder i hemmen. Vår viktigaste uppgift är att sköta om dem och vara ett stöd.

Föreningen hjälper veteranerna och deras respektive ekonomiskt med stöd till vårdavgifter och annat nödvändigt, men också genom samtal för att färre ska behöva känna sig ensamma.

– Det är ju ett sätt att bearbeta det som kan bearbetas.

Stöd och samtal

Inför julen hälsar föreningens representanter på hos veteraner, makor och änkor för att överlämna julblommor, men också för att sitta ner och prata bort en stund tillsammans med dem som vill.

Så småningom kommer Borgånejdens krigsveteraner att omvandlas till en traditionsförening. Exakt när det sker vet man inte ännu.

– Sannolikt blir det så småningom en hybrid för oss där vi fortsätter understöda veteraner och änkor, men också ägnar oss åt traditionsverksamhet, något vi redan gör nu, säger Christer.

Traditionsverksamheten går bland annat ut på att bjuda in föreläsare till träffar i föreningen,

att bjuda in skolklasser och att hålla i uppvaktningarna vid minnesmärken och hjältegravar.

Christer Sundmans svar på varför han valt att engagera sig i föreningen kommer snabbt:

– För att jag tycker att det som veteranerna har gjort och hur det var under kriget inte får glömmas.

Hans egen pappa var också veteran, och Christer själv har varit medlem i föreningen i många år innan han blev dess sekreterare.

– Jag har varit intresserad av det ända sedan jag var med på veteranernas resor till Karelen då de började ordnas. Ett 20-tal gånger har jag varit på ryska sidan, sett stridsplatserna och hört berättelserna. Det har varit väldigt gripande. Om de inte varit där hade vi inte varit här så som vi är i dag, säger han.

Det till trots har han aldrig pratat desto mer om kriget med sin pappa eller andra veteraner i sin närhet.

– Under resorna till Karelen märkte vi yngre att veteranerna pratade sinsemellan. Men inte hemma, säger Christer.

»Om de inte varit där hade vi inte varit här så som vi är nu.«

Andrum kl. 6.54

(med repris kl. 9.54)

Fredag 8.12 Karl Granberg, Västerhankmo

Måndag 11.12 Kjell Wikström, Ekenäs

Tisdag 12.12 Sara Torvalds, Karis

Onsdag 13.12 Edgar Vickström, Mariehamn

Torsdag 14.12 Edgar Vickström, Mariehamn

Fredag 15.12 Ina Laakso, Helsingfors

Måndag 18.12 Kjell Wikström, Ekenäs

Tisdag 19.12 Henna Liljeström, Borgå

Onsdag 20.12 Henna Liljeström, Borgå

Torsdag 21.12 Henna Liljeström, Borgå

Aftonandakt kl. 19.15

Fredag 8.12 Sixten Ekstrand, Borgå

Lördag 9.12 kl.18.03 Ett ord inför helgen

Söndag 10.12 Hedvig Långbacka, Åbo

Måndag 11.12 Birgitta Udd, Karis

Tisdag 12.12 Birgitta Udd, Karis

Onsdag 13.12 Birgitta Udd, Karis

Torsdag 14.12 Birgitta Udd, Karis

Fredag 15.12 Birgitta Udd, Karis

Lördag 16.12 kl.18.03 Ett ord inför helgen

Söndag 17.12 Hedvig Långbacka, Åbo

Måndag 18.12 Tomas Ray, Helsingfors

Tisdag 19.12 Tomas Ray, Helsingfors

Onsdag 20.12 Tomas Ray, Helsingfors

Torsdag 21.12 Tomas Ray, Helsingfors

Gudstjänst kl. 13.03

Söndag 10.12 Högmässa med Åbo svenska församling. Predikant: Malena Björkgren. Liturg: Maria Wikstedt. Kantorer: Marjo Danielsson och Nicholas Söderlund.

Söndag 17.12 Gudstjänst med Kvevlax församling. Predikant och liturg: Fredrik Kass. Kantor: Rodney Andrén. Körledare: Åsa Österbacka. Körer: Församlingens barnkör och manskör. Textläsare: Alf Burman. Förebudjare: Johanna Levälähti.

Almuñécar 17-24.1.2024

OM RESAN

Under en veckas tid bor vi skönt i den lilla staden Almuñécar därifrån vi gör utfärder åt olika håll. Det erbjuds utfärder de flesta dagar och man deltar enligt intresse och ork, det finns också en hel del att göra i Almuñécar. **Anmäl dig senast 14.12.2023.**

Datum: 17-24 januari 2024.

Pris: 790 € (enkelrumstillägg ca 150 €)*

I priset ingår: Flyg, transport från & till flygplatsen i Malaga, logi på 4-stjärniga Bahia Almuñécar (7 nätter i dubbelrum, möjlighet till enkelrum finns), 7 frukostar & 7 middagar från rikligt buffébord, för valbara utfärder från Almuñécar betalar man på ort & ställe, mellan 20-60€/utfärd, färdledarens tjänster.

*Vi reserverar oss för pris- och programändringar som sker utan vår påverkan.

Information: Ina Laakso, 0504121499

Anmälningar: ina.laakso@forsamlingsforbundet.fi

Arrangör: Församlingsförbundet

Teknisk arrangör: Göran Sundqvist – Travelpartner

NYTT FRÅN DOMKAPITLET

Dimission

Kaplanen i Karleby svenska församling Jani Koivusalo har 1.11.2023 övergått till Borgå stift från Uleåborgs stift.

Kyrkoherdetjänsten i Vörå församling

Domkapitlet utfärdar tjänsteförordnande till kyrkoherdetjänsten i Vörå församling åt kaplanen i samma församling **Samuel Erikson** från 1.2.2024. Kaplanen i Vörå församling Samuel Erikson avgår 1.2.2024 från kaplanstjänsten på egen begäran.

Kyrkoherdetjänsten i Saltviks församling

Domkapitlet utfärdar tjänsteförordnande till ordinarie kyrkoherdetjänst i Saltviks församling åt pastor **Carolina Lindström** från 1.12.2023. Lindström är förordnad som tf kyrkoherde i Saltviks församling till 30.11.2023.

Kyrkoherdetjänsten i Vanda svenska församling

Domkapitlet utfärdar tjänsteförordnande till ordinarie kyrkoherdetjänst i Vanda svenska församling åt pastor **Kristian Willis** från 1.1.2024. Förordnandet för pastor Kristian Willis som tf kyrkoherde i Vanda svenska församling avbryts 31.12.2023.

Kaplanstjänsten i Västabolands svenska församling (Pargas/centrum distrikt)

Kaplanstjänsten i Västabolands svenska församling (Pargas distrikt) har varit ledig att sökas senast den 14.11.2023 kl 12.00. Inom utsatt ansökningstid har tjänsten fått två sökande:

Marith Leppäkari-Lindberg, kaplan i Masku församling i Turun arkkihiippakunta
Saara-Maari Roto, tfkaplan i Västabolands svenska församling

Domkapitlet har granskat de sökandes behörighet och konstaterat att båda är behöriga samt innehar den skicklighet och förmåga tjänsten kräver. Domkapitlet bedömer att Marith Leppäkari-Lindberg är mer meriterad för tjänsten.

Tjänsten som ledande kaplan i Västabolands svenska församling

Tjänsten som ledande kaplan i Västabolands svenska församling har varit ledig att sökas senast den 14.11.2023 kl 12.00. Inom utsatt ansökningstid har tjänsten fått två sökande:

Irene Erkko, miljösaknig vid Kyrkostyrelsen (tjänstledig förvaltningskaplan i

Esbo svenska församling)

Janette Lagerroos, kaplan i Västabolands församling (Houtskär)

Domkapitlet har granskat de sökandes behörighet och konstaterat att båda är behöriga samt innehar den skicklighet och förmåga tjänsten kräver. Domkapitlet bedömer att Irene Erkko är mer meriterad för tjänsten.

Kaplanstjänsti Johannesförsamling (Citykaplan)

Kaplanstjänsten har inom utsatt tid sökts av:

Johan Terho, församlingspastor i Johannes församling
Domkapitlet har granskat de sökandes behörighet och konstaterat att han är behörig samt innehar den skicklighet och förmåga tjänsten kräver. Församlingen uppmanas att antingen välja Terho eller begära att tjänsten ledigförklaras på nytt.

Förordnanden

Pastor **Ann-Mari Audas-Willman** förordnas som församlingspastor (sjukhuspräst) i Pedersörenejdens kyrkliga samfällighet på viss tid 1.1-31.12.2024 och deltid (50 %).

Pastor **Tuija Wilman** förordnas som församlingspastor i Borgå svenska domkyrkoförsamling på viss tid 1.1-31.12.2024 och deltid (60 %).

Pastor **Cay-Håkan Englund** beviljas partiell tjänstledighet (20 %) 1.1-31.12.2024.

Pastor **Jooseppi Lohi** förordnas som församlingspastor i Esbo svenska församling från 1.1.2024 tills vidare.

Pastor **Eva-Lotta Blom** förordnas fortsättningsvis som församlingspastor på deltid (40 %) och viss tid 1.1-31.12.2024 i Agricola svenska församling.

Miljödiplom för domkapitlet i Borgå stift

Domkapitlet i Borgå stift har beslutit att inleda en process med mål att anhänga om kyrkans miljödiplom för egen del.

Lediga tjänster i stiftet Kyrkoherdetjänsten i Petrus församling

Kyrkoherdetjänsten i Petrus församling förklaras ledig att sökas senast 8.1.2024 kl. 12.00.

Följande sammanträde

Domkapitlets följande sammanträde: 14.12.2023.

Stiftsfullmäktiges följande sammanträde: 15.2.2024 på Lärkkulla, Karis.

KANSKE JULEN FINNS I KYRKAN!

I år bestämde skådespelaren och sångaren **Marika Westerling** att hon gör något alldeles nytt för att få tag på julstämningen: Hon börjar gå i kyrkan. – Att gå i kyrkan är något som verkligen kräver något: det händer inte bara av sig självt.

TEXT OCH FOTO: **SOFIA TORVALDS**

När Marika Westerling var barn gick hennes familj i kyrkan i advent. – Särskilt vid första advent var vi där, och jag minns att det också fanns vänner med sina familjer i Matteuskyrkan i Helsingfors.

När hon blev vuxen och fick egen familj har hon inte bemödat sig särskilt om att gå i kyrkan inför jul – men i år vill hon utmana sig själv.

– Jag går gärna i kyrkan, oberoende av om det är jul eller inte. Men det kräver verkligen något, det är inte något som

bara händer. För mig blir det här ett bra experiment: tänk om det här med att gå i kyrkan kunde bli en del av min vardag, lite som jag önskar att motion blev det? – Jag tror jag skulle ha mycket glädje av det.

Vad förväntar du dig?

– Kanske att ”stilla mig” – även om det låter högtidligt. Jag vill sätta mig ner och förhoppningsvis ta en paus och få avslutas av något, vare sig det är julstämning eller gemenskap. Kanske jag kan ta in något av julens budskap, och kanske jag kan få ett andligt behov mött.

Hurdana andliga behov har du?

– Det är en bra fråga. Jag tror att de är väldigt personliga och har att göra med känslor, förväntningar och besvikelser. Jag känner att det finns en risk för att jag sitter där i kyrkan och gråter mig igenom hela mässan, och det känns lite jobbigt. Det är någonting med att gå i kyrkan som berör mig – kanske handlar det också om att sänka garden, eftersom man alltid har så bråttom i vardagen.

– När man bara sitter där och är, då börjar känslorna komma.

Marika Westerling är glad över att få vara en i bänken och ha en chans att låta känslorna komma.

Marika Westerling

Skådespelare och sångare, aktuell med en minimusikal som heter "Det blir bara värre", som ska turnera i skolor och kulturhus på våren.

Jobbar också vid en dubbningsstudio, främst med dubbningsregi men dubbar också själv. "Det är roligt!"

Bor i Helsingfors med man och dotter.

Favoritjulmat: Skinka och potatislåda.

Skulle helst vara i en jultablå: En ängel.

Hemlig talang: Jag nyser så hårt att jag skrämmar vem som helst.

Marika Westerling förknippar julen med barndomens julgudstjänst i Nordsjö kyrka i Helsingfors.

– När jag exempelvis sjunger vid begravningar måste jag stänga ute allt annat för att klara av att sjunga.

När det gäller julens texter och gudstjänster handlar det ju ganska mycket om upprepning: vi kan ju manuskriptet, så att säga. Känner du ibland att du har svårt att ta till dig ett budskap som är så bekant?

– Jag väntar mig inga överraskningar eller aha-upplevelser till jul. Jag minns gånger då jag hört julevangeliet och verkligen försökt koncentrera mig på det och minnas: det här är julens budskap. Som om jag skulle förstå det bättre då. Men det är inte det jag är ute efter. Jag tänker att det är ett budskap man inte kan förstå.

Ibland, kanske mer i frikyrkosammanhang, kan man få frågan: Förstår du vad Jesus gjort för dig?

– Men en så stor fråga är något jag verkligen inte förstår. Jag förväntar mig bara att jag ska få vara i kyrkan.

Vart förflyttas du i ditt huvud när du hör julevangeliet läsas?

– Det kanske blir ... en uppläsning i le-

det av alla de år då jag hört det läsas. Alla jular, och särskilt barndomens jular. Någon gång brukade julevangeliet läsas hemma hos oss på julafton. Jag ser också framför mig salen i Nordsjö kyrka, och Nordsjö sångkör som sjunger: *Stilla, stilla, juleklockan tonar här ...*

I år firar Marika Westerling jul i Kaustby, med sin mans släkt.

– Det innebär att jag inte behöver ordna med så mycket inför jul, så det känns som ett bra år att satsa på att gå i kyrkan. I Kaustby kyrka har de en fin tradition på julaftonen: de släcker lamporna i kyrkan så det blir väldigt mörkt och stämningsfullt. Det ser jag fram emot.

Den gudstjänsten firas på finska – blir du ledsen av tanken på att sjunga finska julsånger i moll?

– Jag kan inte påstå att *Sparven på julemorgonen* har någon särskild plats i mitt hjärta. Min favoritjulsång är kanske *Giv mig ej glans* – och den går bra att sjunga också på finska. Det är kombinationen av melodi och ord som gör den så fin: den sammanfattar julen för mig.

– Samtidigt inser jag att den kanske inte sammanfattar julen för alla, eftersom den är väldigt familjecentrerad.

»Kanske handlar det också om att sänka garden.«

Vilka jultraditioner vill du hålla fast vid?

– Ibland känns det som om jag blivit en gammal människa som bara minns tillbaka till mina egna barndomsjular. Men vi har faktiskt skapat lite egna traditioner i vår familj också. En är att vi bakar pepparkakor på självständighetsdagen, och hänger dem i granen. Också julgranen – som är av plast – kommer fram på självständighetsdagen, så att vi ska få njuta av den länge.

– Som barn var jag väldigt konservativ med att allting skulle vara som det alltid varit, men som vuxen är jag redo för omväxling.

»En gång kysste jag deras små kinder, nu får jag krama dem när de kommer och går.«

MED EN känsla av entusiasm och energi knåpar jag i slutet av november ihop en jupellista på Spotify. Sedan börjar jag gråta.

Och det fortsätter. Jag sitter i metron och spärrar upp ögonen för att tårarna inte ska rinna ner längs kinderna.

Nämen vad *handlar* det om?

DEN FÖRSTA låten som knäcker mig är *Mary did you know* med Pentatonix: Maria, visste du att din lilla bebis en dag kommer att gå på vatten? Maria, visste du att den son du födde en dag blir din förlossare?

Visste du att när du kysser din lilla bebis, då kysser du Guds ansikte?

Vid det här laget gråter jag innerligt. Det är inte bara det att det är så sällsynt att en julsång inte fångar bara en gullig jultablå, utan ger en bild av en riktig mamma som håller om en riktig bebis som samtidigt är en frälsare. Att någon så liten samtidigt är Gud.

Det är också det att jag själv haft små bebisar i famnen, och nu studerar de vid universitetet, har egna hem eller skäms för att jag talar för högt i butiken eller går för snabbt (det sista klagomålet hade jag inte sett komma).

En gång kysste jag deras bulliga, små kinder, nu får jag krama dem när de kommer och går.

MIN ANDRA knäckpunkt kommer vid *Koppången* med Emma Raunio, som gör den så skirt.

Det är något med att julen blir som ett fönster där vi speglar alla jular som varit, jular med dem som dött, som om de alla fanns hos oss fortfarande, alla i samma tid i sångens nu.

Och jag vet att dom som har lämnat oss har förstått att vi är liksom fladdrande lågor så länge vi är här.

PÅ NÅGOT vis handlar det också om tro på det naiva undret, om att våga tro på det en stund fast man precis skannat av nyheter-na och det känns som om det inte fanns så mycket att tro på just nu.

Jag vill tro att han föddes och finns med oss här i tiden.

Det är jul och det finns ett barn i mig som vill tro att det hänt och som tänder ett ljus varje söndag i advent.

MEDAN TÅRARNÄ rinner längs mina kinder halkar jag hemåt via närbutik, där jag ska köpa tandkräm åt det barn som verkligen skulle önska att jag inte talade med så hög röst i köpcentret. Tandkräm är också en sorts kärlek.

Jag tänker tända ett ljus varje söndag i advent. Jag tänker tro på mirakel och på att Marias bebis är Gud.

Sofia Torvalds är redaktör.

Att det är svårt betyder inte att vi inte är rätt för varandra.

Ester Rudnäs önskar att någon berättat för henne att det hör till att det kommer jobbiga perioder i ett äktenskap. Efter snart nio år som gift och sedan hon hittat rätt i yrkeslivet valde hon att berätta om utmaningarna för att hjälpa andra.

TEXT OCH FOTO: **ERIKA RÖNNGÅRD**

Gud lämnar mig inte även om jag växer

Sommaren 2012 träffade Ester Rudnäs sin blivande man Oscar på Kyrkans Ungdoms sommarläger i Pieksämäki. Då var de 17 år gamla. Två och ett halvt år senare var de gifta.

– Det är kanske inte så många i den åldern som skulle hitta på att gifta sig om de inte hade växt upp i sammanhang där det ses som naturligt, säger Rudnäs när den nionde bröllopsdagen närmar sig.

Hon tillbringade sin ungdomstid i sammanhang där äktenskapet var något stort och viktigt, det var något fint som hör till. Men hon understryker att beslutet att gifta sig var deras eget och att de verkligen ville gifta sig.

Och de var inte de enda som valde att gifta sig i ung ålder. Inför bröllopet gick de en äktenskapsförberedande kurs.

– Där var vi alla under 25.

I audioessän *Varför berättade ingen för mig hur svårt det är att vara gift?* säger Rudnäs att hon i efterhand önskar att någon berättat för hennes nittonåriga jag om svårigheterna – även om hon är medveten om att hon kanske inte skulle ha varit mottaglig i den åldern.

– I tonåren tänker man på något vis att man hittar den man passar ihop med och att det kommer att gå ganska smidigt efter det. Jag förstod inte vidden av att jobba på en relation, att inse vad man själv gör för fel och att man har med sig trauman från livet.

Även om hon kanske inte skulle ha lyssnat då skulle hon ha uppskattat att senare få möjligheten att tänka ”Jamen just det, jag vet ju att det här hör till” när svårigheterna dök upp. Hon hade velat veta att de inte innebär att hon och hennes man inte hör ihop.

– Jag tror mycket på att man inte ska känna sig ensam. När man känner igen sig och märker att man inte är ensam med sådant man funderar på mår man mycket bättre. Om det skulle vara normalt att prata om utmaningarna skulle man förstå att de ska komma och att de går över.

Depressionens spår i relationen

Ett halvår efter att Ester träffat sin blivande man insjuknade hon i depression. Han blev hennes fristad och i hans sällskap mådde hon ganska bra. Men hon flyttade till Åbo för att studera och det ledde till att de bodde långt från varandra.

– Om vi skulle träffas en helg kunde jag redan på fredagen ha ångest över att han kommer att resa hem på söndag.

Nu har hon varit frisk i omkring åtta år men tror att hon och hennes man fortfarande inte har insett vidden av vad hennes depression gjort med dem som par.

– Vi vet inte vad som är vi och vad som är depressionens ärr. När man levt tillsammans länge vet man inte alltid riktigt vad som är jag och vad som är du.

I samband med depressionen gick Ester Rudnäs i terapi. Det har gjort tröskeln lägre för att söka hjälp och hon och hennes man har fått samtalsstöd.

– Det är inget skamligt att gå i parterapi, hellre kan man gå för tidigt än när det är en jättekris.

Familjelivet med en femåring och en tvååring är intensivt, och att ha en inbokad tid hos en tredje part har också gjort det lättare för dem att skapa utrymme för samtal om relationen.

Tänkte om med yrkesvalet

Sedan ett par år tillbaka utbildar hon sig till dramapedagog och det här spelåret jobbar hon på Wasa Teater där hon medverkar i musikalen *Vänd om min längtan*.

Ända sedan hon var barn har hon velat stå på scen, antingen spela teater eller dansa. Efter gymnasiet sökte hon in både till studier i scenkonstpedagogik och till Teaterhögskolan, men eftersom hon var så deprimerad och mest sov klarade hon inte av att gå på inträdesproven. Hon har alltid älskat att läsa och skriva och visste att hennes goda studentbetyg antagligen skulle räcka till för att söka in till Åbo Akademi och bli modersmålslärare, även om hon inte skulle klara sig så bra i inträdesprovet.

– Det var jobbigt att flytta till Åbo för att jag var så sjuk, men jag tänkte att det inte är bättre

att vara kvar i den miljö där jag blev sjuk.

Redan under första studieåret kände hon att modersmålsundervisning inte var hennes passion och att hon egentligen hellre skulle göra något annat.

– Men det fanns ingen teaterutbildning i Åbo, och sedan skulle Oscar komma till Åbo och studera och jag ville vara nära honom.

När hon sökte in till Novias utbildningen i scenkonstpedagogik för andra gången var hon höggravid med sitt andra barn. Utbildningen har bara antagning vartannat år, och hon upplevde att hon var tvungen att ansöka.

– Jag kände i många år att jag höll på med något som jag egentligen inte ska göra. Jag kunde inte fortsätta så, det skulle inte ha varit rätt mot vare sig mig själv eller mot min familj, jag skulle bara ha blivit ledsen och deprimerad.

»Jag kände i många år att jag höll på med något som jag egentligen inte ska göra.«

Intagningsproven ordnades en vecka före hennes beräknade förlossningsdatum, vilket gjorde att hon inte kunde närvara fysiskt den här gången heller. Men hon har dansat mycket och hade dansvideor som hon kunde skicka in och deltog sedan i improvisationsövningar via videosamtal.

Hon hade spelat amatörteater tidigare och visste att hon behövde spela teater, men undrade om hon hade vad som krävdes. I samband med antagningsprocessen mötte hon en lärare som stöttade henne.

– Det var jätteviktigt för mig i den stunden att det fanns någon som sa: jag tror att det här är rätt bana för dig.

Det här är något som läraren upprepat senare när hon gett Rudnäs feedback och, det har bekräftat för henne att hennes magkänsla var rätt.

Sedan hon inlett utbildningen har hon många

Att vara deprimerad
som ung påverkade
Ester Rudnäs livsval.

gångar tänkt på vad som skulle ha hänt om hon börjat med den som nybliven student utan den livserfarenhet hon har idag.

– Livet leder en konstiga vägar och nu har jag en helt annan drivkraft, nu vet jag faktiskt att det är det här jag vill göra. Jag är inte här för att testa.

När det ordnades förhandsvisning av *Vänd om min längtan* satt olika typer av pedagoger i publiken och Ester Rudnäs märkte att det var en överraskande stor sak för henne.

– Jag kunde känna hur det skulle ha känts om jag varit en av pedagogerna som kom dit den kvällen, hur jag skulle ha längtat efter att stå på scenen. Och nu är jag här!

Gå i kyrkan grundar henne

Yrkesmässigt är hon äntligen på den plats hon längtat efter, men det väcker samtidigt nya tankar om hennes identitet. Hon återkommer än en gång till att hon vill leva så autentiskt som möjligt, också i förhållande till sin tro.

– Vem är jag när jag är på teatern och vem är jag när jag är i kyrkan? Jag vill vara samma person hela tiden, det går lite emot mig att ha olika roller.

Hon har lämnat det tidigare svartvita synsättet bakom sig och upptäckt att det finns nyanser i allt.

– Det är inte allt eller inget. Hur gör man då för att vara kärleksfull mot sin nästa?

Att gå i kyrkan är något som grundar henne, men det beror också på i vilket sammanhang hon går till gudstjänst.

– Jag har min relation med Gud och jag behöver inte hålla med om allt som någon säger från predikstolen. Jag blir påmind om att Gud aldrig lämnar mig även om jag håller på att utvecklas och saker händer i mig.

Efter att hennes audioessä publicerades har många har hört av sig och tackat henne. Hon har märkt att andra också upplever att det är ett viktigt ämne som det inte är så lätt att prata om.

– Det märktes också när jag skrev min essä, det måste bara ut. Jag hade inte så hög tröskel utan tänkte att jag också gör det här för andra.

Hennes man läste igenom manuset och godkände allt.

– Jag tror han förstod att det här behövde göras, men jag tror inte han tyckte att det var så bekvämt.

Det kändes konstigt att vara så pass personlig och veta att vem som helst kan lyssna på det hon säger. Samtidigt märkte hon att det var lättare att ta upp de här sakerna i offentligheten än det varit att prata med sina närmaste om dem ibland, och ser också det som ett tecken på tystnads-kulturen.

– Just för att det är så viktigt att inte behöva känna sig ensam måste man börja i något hörn, öppna upp och krackelera fasaden som man så ofta håller upp.

I VÅRT CENTRUM FINNS STILLHET

När vår yttre värld förmörkas av krig och sjukdomar bringar den kristna psykologen och författaren **Patricia Tudor-Sandahl** bud om ett ljus som kan brinna inuti oss.

TEXT: **SÖREN VIKTORSSON**

– Det finns en inre väg där man möter sig själv. På den kan vi lyfta blicken och förnimma ett sammanhang och en mening bortom det som är möjligt att begripa, förklarar hon.

Svensk-engelska Patricia Tudor-Sandahl torde vara bekant för en hel del av KP:s läsare. Hon har föreläst i Finland många gånger och skrivit ett tjugotal böcker som tagits väl emot även i vårt land. Nyligen lämnade *Hemlängtan – att gå den inre vägen* (Libris Förlag) tryckpressarna.

– Under många år ledde jag retreatar på stiftelsen Bergets Sankt Davidsgården i Rättvik. Retreaterna brukade vara fullsatta och många hade läst mina böcker, men skulle knappast ha uppsökt en traditionell kyrka.

– En del av materialet härrör från den tiden. Jag har dedicerat boken till Karin. Hon finns egentligen inte, utan betecknar för mig alla de läsare som är nyfikna på andliga frågor utan att direkt vilja fastna i något religiöst.

Tidigt i intervjun väcks frågan: Världen håller ju nästan på att rasa inför vår åsyn. Är det då läge för introspektion? Eller är det kanske tvärtom just nu vi behöver ladda om och underhålla våra inre kraftverk?

– Det sistnämnda. Jag vill uppmuntra människor att ta sig tid för stunder i stillhet. Men det är inte frågan om antingen inåt eller utåt, innerlighet eller ytlighet. Båda behövs!

Mini-retreat i det egna hemmet

Patricia Tudor-Sandahls senaste bok är bitvis mycket handfast. Som när hon tipsar om hur vi praktiskt kan uppnå stillhet, även när tankarna fladdrar likt fladdermöss i skalldosan.

Här i kort sammandrag:

”Ordna rummet behagligt, stäng mobilen, ställ undan saker som stör, tänd kanske ett ljus, sitt bekvämt med rak men inte stel rygg, handflatorna uppåt och blicken sänkt, slappna av och tänk på andningen, känn tyngden av din kropp, blunda gärna. Fundera över hur det låter i rummet, känn sedan hur det känns i magen, ansiktet, nacken, händer och fötter, slappna av och koncentrera dig på det som är just nu, ta några djupa andetag och låt allt gammalt och unket strömma ut ur kroppen.”

Av bokens tre delar ägnas den mellersta åt

hur vi praktiskt och utan större möda kan försöka stilla våra oroliga själar och få möjlighet till kontemplation.

– Naturen är ju, inte minst för många nordbor, en källa till andlighet. Där kan man på sin vandring medvetet reflektera över sådant som känns angeläget att värna om. Jag ger också förslag på hur man, bland annat med hjälp av olika meditationer och böner, kan unna sig själv en tre dagars mini-retreat exempelvis i egna hemmet.

– Poängen är att ta på allvar behovet av att emellanåt besöka det centrum av stillhet som finns inom oss. Där finns vilan. Där finns Gud. Hur man ordnar dessa stunder är upp till var och en, men att man gör det är något jag varmt rekommenderar.

Tron var ingen quick fix

Patricia Tudor-Sandahl var länge ateist. Sin uppväxt i Manchester – med en far som efter fem år i flottan under andra världskriget kom hem som traumatiserad och våldsam – har hon beskrivit i boken *Ett himla liv: En självbiografisk berättelse* (2002).

Vid 24 års ålder kom hon till Sverige som engelsklärare. Så följde en karriär som bland annat gjorde henne till doktor i pedagogik samt legitimerad psykolog och psykoterapeut. Yttre framgång till trots jagades hon länge av barnomens demoner, som till stor del gav vika efter år av psykoanalys. Vid 50 års ålder drabbades hon av cancer.

– I sviterna av den tuffa behandlingen kände jag ett tvingande behov av att komma bort ett tag. Inte bara för att slicka mina sår utan för att bekanta mig med den nya dimension sjukdomen gett och som nu började kräva sin plats.

Vägen till tro var förvisso ingen ”quick fix”, men plötsligt märkte den tidigare så rationella och därtill naturvetenskapligt utbildade ateisten att hon börjat läsa kristna mystiker. Och hon torde därtill vara den enda svensk-engelskan i hela världen som fått en religiös uppenbarelse en höstmorgon mellan tunnelbanestationerna Ropsten och Gärdet i Stockholm.

– Det gick upp ett ljus: ”Gud finns, jag tror!” Varför det skedde där och då vet jag fortfarande inte. Men så var det.

– Ett tomrum togs i anspråk och jag gav efter. Flamman brinner inte alltid lika stadigt och ibland fladdrar den till ordentligt, men sedan elden tändes har den aldrig slocknat.

I tredje och sista delen av boken reflekterar Patricia Tudor-Sandahl kring ämnen som har med ”den inre vägen” att göra. De korta texterna, exempelvis om förlåtelse, får extra tyngd när man känner till hennes bakgrund.

”Den som inte blivit bemött med kärlek och glädje kan ha svårt att bejaka detta hos sig själv och att ge det till andra. På så vis går både det onda och goda hos oss i arv”, skriver hon för att några rader längre ned slå fast:

”I tystnaden kan vi låta oss föras tillbaka till glädjens källa, hitta hem till oss själva, till barnets tillit och komma i närkontakt med Gud. Glöm aldrig den glada, ljusa början. Glädjen är grundtonen i den symfoni ditt liv är menat att vara.”

Den svåra förlåtelsen

Trösterika ord, förvisso. Men många människor med ärr från barndomen kan vittna om hur svår förlåtelse kan vara. Patricia Tudor-Sandahl tar hjälp av sitt så nyansrika modersmål för reda ut begreppen en smula.

– Ibland sker sådant i våra liv som känns omöjligt att förlåta. Men man kanske kan försonas. På engelska heter det ”reconcile”, som bland annat betyder att ”föra samman”, ”göra begripligt” och ”göra vänligt”.

– Att förlåta är att säga; Jag ursäktar dig, jag frångår dig skulden, låt oss gå vidare tillsammans. Att försonas är att säga: Det finns ingen ursäkt för det som gjorts, men jag accepterar att det har hänt och förlikar mig med det.

När Petrus i Matteusevangeliet frågar Jesus hur många gånger han ska förlåta den som gjort honom illa, om sju gånger är nog, ger Mästaren det för många nog välbekanta svaret: ”Inte sju gånger utan sjuttio gånger sju.”

I slutet av sin bok återger Patricia Tudor-Sandahl en enkel men talande berättelse av svenska författaren Kristina Reftel ur boken *Alltid älskad*.

Här aningen nedkortad:

En kvinna berättar för alla som vill höra om att hon ofta ser uppenbarelsen av Jungfru Maria och att de talar med varandra. Byprästen är inte helt road och undrar hur han ska få tyst på henne.

Så kommer han på att han i sin ungdom begick en riktigt svår synd, vilket ofta plågat honom och föranlett rop till Gud. Kunde möjligen kvinnan vid nästa kontakt med Jungfru Maria be densamma att fråga sin son Jesus angående vad det var för synd, vilket ju vore ett kvitto på autenticiteten i hennes uppenbarelsen?

Nästa gång de träffas undrar byprästen om hon kommit ihåg att be Jungfru Maria kolla upp med sin son angående den svåra synden. Kvinnan svarade frimodigt, att visst hade hon gjort det.

– Men Maria berättade för mig att Jesus svarat att det där hade han glömt.

»Flamman
brinner inte
alltid lika
stadigt men
sedan den
tändes har
den inte
slocknat.«

Det som är omöjligt att förlåta kan kanske försonas, säger Patricia Tudor-Sandahl. FOTO: LARS B PEHRSON

Fridfull jul och ett välsignat Nytt År!

 Svenska pensionärsförbundets medlemstidning GOD TID	 <i>Barman Anders Fma</i> 040-728 7339	 <i>Göran</i> Sundqvist TRAVEL PARTNER www.resmedgoran.com
  esse elektro-kraft www.eekab.fi	 Firma K.Rusk 046-5743685 Molpe	 SAGALUND -1900- Sagalunds museistiftelse Sagalundgillet rf.
 Stenhuggeri Levander tel. 09-387 6284	 F:ma A Ekström www.enhjalpandehand.fi	 BEGRAVNINGSTJÄNST Kalmari www.hautauspalvelukalmari.fi
  Jeppo Biogas Ab Jepuan Biokaasu Oy Energi och växtkraft - Energia ja kasvivoimaa www.jeppobiogas.fi	 Korsnäs Blomster och Begravningsjänst tel 06-364 1410	 Blomsteraffär Begravningsbyrå Fant www.begravningsbyrafant.fi
 <i>Hautausseimistö Mattsson</i> Karleby tfn. 040-500 9380	 <i>Tesses</i> Cafe Vassarfjärden www.tessescafe.fi	 Werthmanns begravningsbyrå Karis Ekenäs Hangö www.werthmann.fi
  www.enagolvochtak.fi	 BYGGFIX www.byggfix.fi	 VÖRÅ GRANIT AB Tel. 0500-362109
 MASKINSERVICE • KONEHUOLTO MARANDER www.marander.fi	 <i>Malax Begravningsbyrå AB</i> mbb@pp.malax.fi www.malaxbegravningsbyra.fi	 <i>Jeppo</i> <i>Lantgris</i> tfn. 050 - 313 2464
 Begravningsbyrå Grönroos Sibbo tfn. 09-239 2688	 Wideroos INFRÄBYGGGÄRNA - INFRÄRAKENTAJAT wideroos.fi	 CJ-Center Kb <i>Jonny's</i> Försäljningstjänst www.cjcenter.fi
 Klockor-Smycken Nygårds UR-GULD Tel. 224 2022 Matsilver-Presenter	 LOCUS www.locus.fi	 PÖRKENÄS www.porkenas.net

"Om någon dödar en människa... skall det anses som om han hade dödat hela människosläktet. Och om någon räddar ett människoliv, skall det anses som om han räddat hela människosläktet."

Koranen 5:32

"Du skall inte vara rädd för någon som äger ett bibliotek och läser många böcker; men du skall vara rädd för den som har bara en bok och anser den vara helig, men aldrig läser den."

Friedrich Nietzsche

"Om någon dödar en människa, skall det anses som om de har dödat en hel värld. Och om någon räddar ett människoliv, skall det anses som om han räddade en hel värld."

Talmud Sanhedrin 37a

Hur kan människor vara så grymma?

Hur kan människor vara så grymma? Det frågar sig många när bilderna från kriget i Israel och Gaza kablats ut över världen.

Grymhet har varit en del av människonaturen sedan Kain slog ihjäl Abel. Krig har utkämpats genom hela historien. Men vi har ju trott att vi är mera utvecklade. Efter första världskriget sade man "Aldrig mer krig!". Det tog bara ett par decennier innan slaktandet började på nytt – och ännu grymmare.

En stor skillnad från tidigare är att vi idag kan se grymheterna "live". Vi ser människokroppar splittas i bitar, vi ser de skadade och döda barnen. Vi ser bomberna falla och demolera hus där människor finns.

Hamas brutala angrepp på civila i södra Israel har upprört alla. Det har varit svårt att se övergreppen på teve. Nu ser vi barn i Gaza som grävs fram, levande eller döda, ur bråtet efter bombattacker. Frågan blir ännu mera akut. Hur kan människor vara så grymma?

Det finns många svar på frågan och alla svar är relevanta för det vi ser just nu i vår värld; rädsla, desperation, makt och dominans.

När det gäller judar och palestinier skall vi komma ihåg att båda folken lever med en traumatisk historia. Att bli utplånad är inte bara en farhåga, det är ett levande minne hos både judar och palestinier. "Inte en gång till!", säger man både i Tel Aviv och Gaza.

Det är traumat som gör striden så brutal och oresonlig. Båda folken har varit offer och upplever sig som hotade. Hamas trodde knappast att de skulle vinna över Israel men såg möjligheten att skada Israel. Israel hävdar att de skall utplåna Hamas men är väl medvetet om att det inte är möjligt att utplåna en ideologi genom att döda människor. Hur kriget än slutar så har hatet mångdubblats.

Konsekvenstänkande ryms inte med i trauman.

Någon lösning kan vi inte se nu men till lösningen hör att man slutar demonisera varandra. När man slutar kalla varandra djur och monster och inser att både judar och palestinier är människor så är första steget taget.

Det finns människor på båda sidorna som har sett varandra som medmänniskor. De är det hoppet som finns för framtiden. Så är det också hos oss!

HÅKAN SANDVIK

Texterna på den här sidan är finns publicerade på webbplatsen **Nyckeln.net**. Nyckeln.net upprätthålls av Kyrkans central för det svenska arbetet i samarbete med Fontana Media. Den riktar sig primärt till anställda och förtroendevalda i Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland, men är naturligtvis öppen för alla intresserade. Nyckeln vill ta upp också svåra frågor för att ge läsaren möjlighet till omvärldsanalys och självreflexion.

nyckeln
för arbetet i Ev.-luth. kyrkan i Finland

RECENSION

Stå ut med de andra – En bok om kärlek och enhet

Verbum 2023, 137 s.

Är det möjligt att hålla ihop gemenskaper och upprätt-hålla relationer trots stora skillnader? Än alla konflikter som är så upprivande? Skulle det inte vara enklast att själv vända alltsammans ryggen eller kicka ut "de andra", de som tycker, tänker och tror annorlunda än jag och "vi"? Hur löser vi konflikter? Finns det andra sätt än att skapa nya gemenskaper bestående av "vår" grupp? Hur kan vi hitta en gemensam väg i tider av allt starkare polarisering både inom kyrkorna, mellan dem och i våra samhällen?

De här frågorna tar sig Sofia Camnerin an i boken med det träffande namnet *Stå ut med de andra*. Hon har lång erfarenhet av arbete inom kyrkorna i Sverige och i Kyrkornas världsråd. Hon har verkat som pastor i Ekumeniakyrkan i Sverige och är nu generalsekreterare för Sveriges kristna råd. Hon vet också utifrån sina erfarenheter att det går att hitta sätt att leva och verka tillsammans även om alla inte tycker lika om allt. Hon har lärt sig att skilja mellan det viktiga och det som inte går att tumma på. Och hon har fått förstånd att se skillnaden. Hon har också fått se att det går att hitta en gemensam väg trots milsvida skillnader i syn och åsikt i en del frågor. Jag får intrycket att hon också fått inse att kanske just de frågorna ändå inte är de viktigaste.

Sofia Camnerins tes är att all förändring och all vilja att mötas "börjar nedifrån och inifrån våra hjärtan". Det är skillnad mellan att vilja mötas och att vilja få sin vilja igenom till vilket pris som helst. Hon talar om sårbarheten som grund och den respekt och till och med kärlek som kan födas om vi vågar visa oss sårbara utan att för den skull ta på oss offerkoftorna.

Hur ska vi kunna ta gemensamma beslut i de svåra frågorna? Sofia Camnerin talar om fyra viktiga frågor att ställa: Leder det till helighet? Bygger det upp gemenskapen? Leder det till livets fullhet för alla? Reflekterar det den kärlek genom vilken världen ska känna igen Jesu lärjungar? Utöver det understryker hon vikten av försoning. En försoning som kommer av att vi lärt oss stå ut med mångfald. Lärt oss att olikheterna inte behöver vara ett hot, att det att vi tänker, tror och uttrycker olika inte behöver vara någon katastrof. Vi kan så att säga vara eniga i att vi är oeniga. Ändå kan vi leva och verka tillsammans i kärlek och respekt för varandra och varandras åsikter. Vi kan leva och verka och be för att det vi gör ska få leda till livets fullhet för alla, också dem som nu känner att de inte får någon plats eller rätt i våra kyrkor och att vår omgivning skall känna igen oss alla på kärleken till varandra.

Stå ut med de andra är en stor bok i litet format. Den är skriven utifrån ett ekumeniskt perspektiv, men kan lika väl läsas av oss som vill större förståelse i vårt eget brokiga stift. Den ger också vägkost för ett gemensamt vittnesbörd om kyrkor i ett land där polariseringen blir allt större och där den får näring av en regering som åtminstone utåt sett verkar bidra till polariseringen. Då blir enhet både lokalt och globalt av yttersta vikt.

MARIA STEN

MED FINKÄNSLIG SAKKÄNNEDOM FRÅN ÅR 1945

BEGRAVNINGSBYRÅ
ARMAS BORG & Co Ab

Annegatan 12 00120 HELSINGFORS
www.arnasborg.fi

Tel 612 9890
Jour 0400 977 000

Blomsteraffär
Begravningsbyrå

Fant

Interfloratjänster
från oss

Öppet

må-fr 9.00 - 17.00 lö 9.00 - 14.00
Självetjäningen öppen till kl 21.00

Centrumvägen 3, Smedsby

Även webbshop!

Blombutiken: 06-322 2544 Begravningsbyrå: 06-322 2744 • 050 313 8142
www.begravningsbyrafant.fi • begravningsbyrafant@netikka.fi

**Köp era
julblommor
och julgåvor
från oss!**

Korsnäs Blomster och Begravningsbyrå

tel/fax 06-364 1410, 050-5740464
carina.lagerstrom@netikka.fi

VÅR ERFARENHET - ER TRYGGHET

Med omsorg och omtanke om Er
Begravningsbyrå

Marjamäki

Även gravstenar m.m.

Herrholmsgatan 14, Jakobstad. Tfn 06 723 1730 dygnet runt
info@begravningsbyramarjamaki.fi

Finlands Begravningsbyråers Förbund
auktoriseraad begravningsbyrå

BIO MOBITEK

Värme för alla behov. Lantbruk, Industri, fastighet och fjärrvärme.
Kvalitets biobränslepannor med brett effektområde.
Vi hjälper till med allt mellan renovering av befintlig panna till att
erbjuda nyckelfärdiga värmecentraler.

Ta kontakt:

Fredrik Ahlström
Tfn. +358 50 52 39 236
www.biomobitek.com
fredrik.ahlstrom@biomobitek.com

Mera info

**Duka upp ditt julbord
med smaker från Finland**

SLC

FALLAKER
TEATER

I samarbete med Nordic Drama Corner

av Dave Freeman

regi Johan Aspelin

Friskt Vågat

Sö 21.1 kl 16
Lö 27.1 kl 16
Sö 28.1 kl 16
Lö 3.2 kl 16
Sö 4.2 kl 16
Lö 10.2 kl 16
Sö 11.2 kl 16

Lö 2.3 kl 16
Sö 3.3 kl 16
Lö 9.3 kl 16
Sö 10.3 kl 16
Lö 16.3 kl 16
Sö 17.3 kl 16
Lö 23.3 kl 16

PREMIÄR Fredag 19.1.2024 kl 19.00

Beställ din biljett på fallaker.teater@gmail.com,
via hemsidan www.fallaker.fi, via netticket.fi
eller per telefon 09-8845611 (ti kl 10-13 och to kl 17-20).
Biljettpris 25EUR

Förbön

Lutheraner i Myanmar bombas

Inbördeskriget i Myanmar har nu spridit sig till Palewa- och Miza-distrikten. Armén har med flyg och artilleri beskjutit byar där kyrkans medlemmar bor.

De lokala pastorerna berättar att ca 700 familjer har tvingats lämna sina hem och gömma sig i djungeln. Detta bety-

der också att 500 barn inte kan gå i skola. Dessa församlingsmedlemmar behöver nu hjälp och förbön.

JOHAN CANDELIN

Biskop, Myanmar Lutheran Church

Israel-Palestina

Ännu om modern antisemitism

Nästsista meningen i min insändare i KP 22 hade fallit bort. Det skall stå: "Kriget som omtalas i Hesekiel 38 kan vara nära, likaså förstörelsen av Damaskus (Jes.17:1). Också i Sakarja 14 beskrivs ett krig. Det slutar med att Herren själv kommer för att strida mot folken som anfaller Jerusalem."

Nästsista meningen är viktig för det ser ut att vara frågan om två olika krig. I Hes-

38 talas det om att Gog, Magog, Persien, Ros, Mesek, Tubal osv. kommer för att ta rov från Israel. Områdena är numera åtminstone Ryssland, Iran och Turkiet. Det kommer att gå illa för alla dem som angriper. Kanske blir det en sådan röra i världen att man vill ha en ledare, som kan visa sig vara Antikrist? Kriget i Sakarja 14 handlar om att alla folk församlas till strid mot Jeru-

salem. Då ingriper Jesus själv. "Och han skall den dagen stå med sina fötter på Oljebärg" (Sak. 14:4). Man får hoppas att judarna då ber Gud förlåta hednafolken för allt ont de gjort mot dem! Också Job bad för sina ovänner och då kunde Gud förlåta.

REGINA KREANDER

Grankulla

**SÅGNING
BORRNING
SPECIALJOB**

- BETONG
- MURVERK
- NATURSTEN

SBS TEAM ☎ **0406573320**
✉ **info@sbsteam.fi**

Sofiedahlgatan 23 68600 Jakobstad

MALMBYN I ORAVAIS

Parhus och radhus på ypperligt ställe!

Mer info på storlund.fi/malmbyn
E-post: info@storlund.fi
Tel. 050-345 2656

Mattusmäki-
vägen 111, Vöörä
www.storlund.fi

H-E STORLUND
BYGGTJÄNST - RAKENNUSPALVELU

MARKNAD

ÖNSKAS HYRA

Skötsam studerande på Sibelius-Akademien söker lägenhet i Tölö. 1-2 rum, max 750e. Tel: 0442778661

UTHYRES

Stiftelsen Lillesgården erbjuder förmånliga pensionsbostäder. (cirka 30 m2) i Nordsjö, Hfors. Ej serviceboende. Tel. 050 555 0477
Ons kl. 10-15.

Tvåa med balkong och nyrenoverat kök på Eriksgatan 2 i Åbo ledig genast. Hyra 720 + el och vatten. Tel 050-3384126

Tvåa nära Hertonäs metrostation. Badrum m tvättmaskin. Balkong mot väst. 5 vån. Hyra 890€/mån inkluderar vatten. Hyresgaranti. Tel. 050 324 3019/Gunilla

Trea i Norra Haga, 81,5 m2 invid centralparken och den nya snabbspårvangsförbindelsen. Balkong mot innergården, andra våningen. Hyra 1120 Eur/mån, Tel 050 5575035/Stefan

LEDIGA TJÄNSTER

Vill du bli vår nya kyrkoherde?

Petrus församling är en dynamisk församling i Helsingfors. Vi har flera gudstjänstgemenskaper med olika inriktningar, och ett stort antal frivilliga. Vi finns i en stadsmiljö, och arbetet inkluderar täta kontakter med både medlemmar och andra församlingar på flera språk.

Vi söker en kyrkoherde som kan ta avstamp i det arv som finns i församlingen och leda församlingen in mot 2030-talet. Vi erbjuder en utvecklande, engagerad och stödjande arbetsgemenskap.

Läs mera om församlingen och de särskilda behoven för tjänsten på <https://petrusforsamling.net/kyrkoherde>

Ansökningstiden går ut **må 8.1.2024 kl. 12:00**. Ansökan lämnas in till domkapitlet i Borgå stift via <https://www.borgastift.fi/rekrytering/>

Valet förrättas som ett indirekt val av församlingrådet i Petrus församling efter behörighetsgranskning.

PETRUS FÖRSAMLING

Har du antikviteter, arvegods, värdelösöre?

- Låt oss sköta försäljningen
- Vi köper även och betalar kontant
- Betjäning på svenska

AB GAMLA KARLEBY AUKTIONSKAMMARE

Folkskolegatan 1, Karleby
Mäklare Raul Pohjonen 044 913 8284

Nils van der Poel,
Motivation – Min svagaste länk
24.1 kl 18.30-20
Schaumansalen i Jakobstad

John Taylor,
Hur tänker en trädgårdsmästare
14.2 kl 18.30-20.30
Schaumansalen i Jakobstad

Olof Röhlander,
När alla bitar stämmer
20.3 kl 18.30-20
Schaumansalen i Jakobstad

Boka din biljett på:
arbis.jakobstad.fi
eller
06 786 3264

Ny podd från
Kyrkpressen!

UPPTÄCKTSRESOR

ROBIN NYMAN *Inåt* SOFIA TORVALDS

I podden Upptäcktsresor inåt vill österbottningen Robin Nyman och nylänningen Sofia Torvalds inspirera andra att föra hudlösa samtal. Det talar om segrar och misslyckanden, om att resa sig efter ett fall och om att tro fast man inte förstår sig på Gud.

Läs mer och lyssna på
upptacktsresorinat.podbean.com

Vad fick tiiven som stal adventskalendern som straff? 24 dagar.

Julens fina bokbukett!

Robert Lemberg, red.

Tillsammanskraft

– Stiftet, seklet, svenskan

Ett unikt stift firar 100 år!
Borgå stifts jubileumsbok lyfter
fram både nutid och historia.

Hft. 29,90

Elisabeth Stubb

Öken, snö och vatten

– Vägen genom Israel

Berättelsen om en vandring
genom Israel.

Hft. 24,90

Peter Kankkonen

I hästprästens hage

Välkommen på nya strövtåg
med hästprästen!

Hft. 25,00

Tommy Hellsten

Ledarskap sitter i blicken

Om att vara närvarande
och äkta.

Inb. 28,00

Dagens Lösen 2024

Goda ord, varje dag!

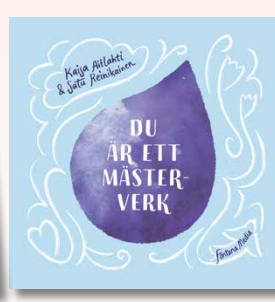
Hft 10,90

Kaisa Aitlahti & Satu Reinikainen:

Du är ett mästerverk

”Tack för glädjen, gemenskapen,
livets stora äventyrsstig.”

Inb. 16,90

Bönbok för barn

Böner av Ylva Eggehorn,
Britt G Hallqvist,
Margareta Melin m.fl.

Inb. 22,50

Fler böcker hittar du i vår näthandel!